Lei 6

MIHNEA MOISESCU • COPIII STELELOR

MIHNEA MOISESCU

COPIII STELELOR

EDITURA TINERETULUI

S II - 4

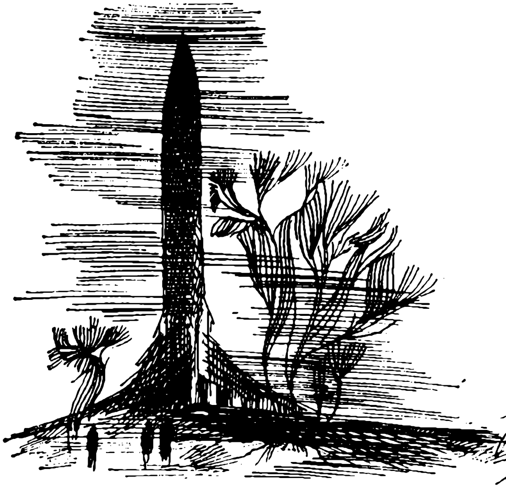

Premiul I 1966-1967
Uritescu Luminița
pentru rezultatele la
învățătură și purtare
f. bună
înv. [signature]

MIHNEA MOISESCU

COPIII STELELOR

EDITURA TINERETULUI

Ilustrații și coperta de
ĐAMIAN PETRESCU

COPIII STELELOR

Era Epoca Marilor Căutări Cosmice.

Așa cum odinioară, pe cînd civilizația Pămîntenilor încă nici nu păşise bine în adolescență, vapoare cu pînze porneau să înfrunte dușmănoasele oceane, în căutarea unor țărmuri necunoscute, așa porneau navele cosmice, în Epoca Marilor Căutări, să descopere noi planete.

Era Vremea Cutezătoarelor Zboruri Cosmice.

Nenumărate nave gigantice, adevărate colonii formate din zeci de oameni, se avîntau în Nesfîrșit, legînd cu un drum al viselor și speranțelor bătrîna planetă mamă, Pămîntul, de alte planete-vii.

Cerea multe jertfe Epoca Marilor Căutări Cosmice. Explodau nave cosmice în drum, piereau echipaje întregi pe o planetă abia atinsă, dar altc și alte nave țîșneau în Cosmos.

Și nu rareori oamenii învingeau. Ajungeau pe o planetă-vie și se întorceau apoi pe Pămînt, aducînd vestea descoperirilor lor.

Pînă la lansarea „navelor-colonii", oamenii se născuseră cu toții pe Terra.

Femeile care locuiau în mod obișnuit pe una din planetele Sistemului Solar A I (din care făcea parte Pămîntul) veneau să dea viață fiilor sau fiicelor lor pe Planeta Mamă. Acest obicei era de fapt o lege făcută de mult, atunci cînd oamenii abia începuseră să trăiască vreme mai îndelungată pe celelalte planete ale Sistemului Solar A I. Și legea fusese cu strictețe respectată.

Dar iată că o dată cu zborul atîtor „nave-colonii", vechea lege a „nașterii pe Pămînt" a trebuit să fie călcată ; pe marile nave cosmice se năşteau uneori copii.

Pe copiii aceia, oamenii i-au numit Copiii Stelelor.

NIRUS

Într-unul din compartimentele navei cosmice „Cutezanţa", ai cărui pereţi radiau o lumină uniformă, vie, dar în acelaşi timp odihnitoare, se auzi zbîrnîitul abia perceptibil al unei sonerii, apoi cîteva cuvinte rostite de o voce cu modulaţii puţine, care voia să imite glasul unui băiat :

— Lecţia de astăzi s-a isprăvit !

Vorbise Hix, robotul Hix. Soneria care vestise sfîrşitul lecţiei din dimineaţa aceea sunase în capul lui mic şi rotund.

Pe o navă cosmică nu există, de fapt, „dimineaţă", „după-amiază", „zi", sau „noapte". Totuşi cosmonauţii obişnuiseră totdeauna să folosească în timpul zborului aceşti termeni. Îşi organizau chiar viaţa şi activităţile de pe navă ţinînd seama de împărţirea zilei terestre. În cele mai multe cazuri, păstrau aceste denumiri chiar cînd coborau pe planete unde „ziua" şi „noaptea" aveau cu totul altă durată decît pe Pămînt.

Aşadar, robotul anunţa că lecţia din dimineaţa aceea luase sfîrşit.

Şase zile pe săptămînă, timp de cinci ore, Hix era profesor. Un profesor cu vocea şi înfăţişarea nu prea autoritară. Voce şi înfăţişare de băieţandru. Trupul şi faţa îi erau construite dintr-un material plastic care imita perfect pielea oamenilor. Chipul lui semăna cu al unui băiat simpatic de vreo 12—13 ani.

Înfăţişarea aceasta îşi avea rostul ei.

Hix era profesor numai patru ore pe zi. În restul timpului era, de aproape cinci ani, tovarăşul de joacă al elevului său, al lui Nirus.

Căpitanul Raa schimba anual programul robotului.

Acum, Hix cunoştea perfect tot ce trebuia ca să poată instrui în cele mai bune condiţii un copil de 12 ani.

Nirus avea 12 ani şi trebuia să înveţe, aşa cum învăţau toţi copiii de o vîrstă cu el de pe Pămînt şi de pe celelalte planete ale Sistemului Solar A I populate de oameni, aşa cum învăţau şi alţi copii ai stelelor de pe alte nave-colonii.

Nirus era un copil al stelelor. Se născuse pe „Cutezanţa", cam la un an după ce nava părăsise hidrocosmodromul Mării Negre, pornind spre Sistemul Solar S XII, unde, în urma unor analize spectroscopice efectuate din Cosmos, se bănuia că există o planetă-vie.

Nava pornise la drum cu un echipaj de treizeci şi doi de oameni, bărbaţi şi femei, cu toţii tineri.

Nirus devenise cel de-al treizeci şi treilea membru al echipajului.

Conform unui obicei statornicit cu puţini ani în urmă, cînd se născuse primul copil al stelelor, puiului de om de pe „Cutezanţa" i s-a dat numele celei mai strălucitoare stele ce se vedea de pe navă în momentul naşterii lui. I s-a spus Nirus ; era denumirea unui astru foarte tînăr (în comparaţie cu alţi aştri), dar deosebit de strălucitor.

Pe navă a învăţat băiatul să îngîne primele cuvinte, să facă primii paşi, să spună prima poezie.

Nirus, fiul căpitanului stelar Raa Carpat şi al cosmochimistei Ina Dunie, crescuse înconjurat de dragostea tuturor „unchilor cosmici" şi „mătuşilor cosmice". (Aşa îi numea el pe membrii echipajului.)

Şi acum, cînd avea doisprezece ani, băiatul îşi amintea perfect fiecare trăsătură a tuturor membrilor expediţiei, felul lor de a se purta, de a vorbi.

De altfel, amintirile din frageda copilărie îi erau împrospătate adesea de vizionarea numeroaselor microfilme care o înfăţişau pe mama, pe „unchii" şi „mătuşile" lui cosmice în diferite momente ale vieţii trăite pe navă, sau mai tîrziu, pe Planeta Liniştii Înşelătoare.

După fiecare vizionare, tatăl și băiatul tăceau îndelung, apoi căpitanul începea să depene, cu un ton puțin tainic, amintiri legate de echipajul „Cutezanței", întîmplări care nu fuseseră prinse pe microfilme.

După ce „ora amintirilor" se scurgea, treceau din sala de vizionare în uriașa seră a navei și se așezau pe un bolovan de cremene, un bolovan luat de pe Pămînt, de pe piscul Ceahlăului, din munții Carpați. Pe acele meleaguri se născuse căpitanul stelar Raa Carpat.

În seră, lîngă un bazin mare, sub coroana bogată a unui stejar, căpitanul recita, cu glas învăluitor, versuri despre mările și munții Pămîntului, despre stele și căpitanii stelari, despre copiii stelelor.

După ce părăsiseră numai ei doi Planeta Liniștii Înșelătoare, căpitanul Raa se închidea descori singur în sala de vizionare. Băiatul nici nu știa pe atunci despre existența microfilmelor care fuseseră făcute de un aparat în timpul zborului.

Odată, la vreo două luni după ce plecaseră de pe planeta pe care își găsiseră moartea toți ceilalți membri ai echipajului, căpitanul uitase deschisă ușa sălii de vizionare. Nirus pătrunsese înăuntru neobservat.

Întreg peretele sferic al încăperii era acoperit de imaginea unei scene petrecute cu mulți ani în urmă.

Nirus se văzuse pe el însuși, cînd era mic de tot, în brațele mamei sale, în sera navei. O trăgea pe maică-sa de păr și ea rîdea. Rîsul îi era atît de viu și imaginea în relief atît de perfectă, încît băiatul uitase că se află în sala de vizionare, uitase că mama lui pierise o dată cu ceilalți membri ai expediției. Se repezise spre imagine, strigînd :

— Mamă ! Mămico !

Iluzia se spulberase în clipa cînd se lovise de peretele acoperit cu plăci argintii, romboidale. Proiecția se întrerupse brusc, la o apăsare a mîinii căpitanului Raa pe un buton.

Nirus izbucnise în plîns și nu putuse să se stăpînească multă vreme.

Căpitanului nu-i plăcea să-l vadă plîngînd, voia să-l învețe de mic să-și stăpînească durerile, dar în ziua aceea îl lăsase să plîngă

în voie. Nu-l mustrase și nici nu-l dusese în cabina unde băiatul știa că se află aparatul care poate calma emoțiile.

Îl lăsase să plîngă căpitanul Raa, dar, în același timp, îi vorbise în așa fel încît Nirus înțelesese că mama lui era un erou al Cosmosului, care va rămîne în amintirea Pămîntenilor. Și înțelegerea aceasta îl ajutase să-și poată stăpîni plînsul.

Cîteva săptămîni, căpitanul nu mai intrase în cabina de vizionare. Nu putea uita strigătul băiatului, atunci cînd zărise imaginea mamei.

Nirus fusese cel care insistase apoi să vadă microfilmele. Pînă la urmă, tatăl îi ascultase rugămintea și vizionările deveniseră, în scurtă vreme, o obișnuință, ba mai mult chiar, o necesitate.

Cîteodată, Nirus povestea — a cîta oară ? ! — o întîmplare ce nu era înregistrată pe firul magnetic al nici unui microfilm, dar care rămăsese întipărită în mintea lui pentru totdeauna, în cele mai mici amănunte. Era vorba despre atît de nefireasca dispariție a celor treizeci și unu de membri ai echipajului „Cutezanței".

★

După șase ani de zbor, „Cutezanța" se apropiase atît de mult de ținta călătoriei, încît analizele spectroscopice ale atmosferei planetei necunoscute puteau fi făcute în cele mai bune condiții. Ele dovediseră, cu o precizie desăvîrșită, că atmosfera aceea era aproape identică cu atmosfera Pămîntului.

Pînă la plecarea „Cutezanței", oamenii mai descoperiseră și alte planete-vii, dar nici una nu avea o atmosferă asemănătoare cu a Terrei.

Așadar, echipajul căpitanului Raa putea, pe drept cuvînt, să fie entuziasmat.

Pentru că și celelalte informații obținute în ultima perioadă de zbor scoteau la iveală noi asemănări ale planetei cu Pămîntul, unii astronauți se grăbiseră să-i dea denumirea de „Terra Nova", adică, „Noul Pămînt".

Numele acesta nu fusese însă adoptat oficial, adică nu fusese trecut pe harta cosmică a expediției. Fiind vorba de o planetă-vie, numirea ei nu era la fel de simplă ca a altor aștri necunoscuți, zăriți

în timpul călătoriei. Trebuia studiată întîi temeinic, ca să i se dea un nume cît mai potrivit.

Asta nu-i împiedica însă pe unii visători incorigibili de pe „Cutezanța" să socotească astrul spre care zburau un nou Pămînt și să se avînte în presupuneri din cele mai optimiste despre formele și dezvoltarea vieții în acea lume.

Cîțiva visau să întîlnească ființe rațională. Zadarnic le demonstra cosmobiologul expediției că planeta era prea tînără pentru ca viața să fi atins treapta rațiunii. Ei continuau să viseze.

Discuțiile în contradictoriu, visele țesute cu ochii deschiși, ba chiar și cele din somn încetaseră însă brusc atunci cînd întregul echipaj intrase în așa-numita „hibernare", adică în somnul artificial prelungit, în timpul căruia activitatea organismului se reduce extrem de mult, dîndu-i posibilitatea să suporte ușor suprasolicitările ivite la accelerarea sau încetinirea vitezei navei.

Hibernarea celor de pe „Cutezanța" durase șapte zile.

În timpul acesta, nava fusese condusă de pilotul automat principal, secondat de pilotul de rezervă, amîndoi avînd conectate sisteme electrice de alarmă, care puteau provoca trezirea echipajului.

Cînd viteza ajunsese la limita dorită, pilotul automat întrerupsese activitatea aparatelor cibernetice de provocare a somnului artificial și toți membrii echipajului se treziseră, încetul cu încetul.

După trezire, nerăbdarea de a păși pe planeta-vie în jurul căreia „Cutezanța" zbura acum ca un satelit stîrnise printre unii dintre cosmonauți o stare de nervozitate, pe care, cu toată voința lor îndelung călită, reușeau cu greu să o stăpînească. Numai în două zile, „aparatul de calmare a tensiunii nervoase" din cabina medicală fusese solicitat mai mult decît în tot timpul zborului.

Noile cercetări asupra planetei-vii, întreprinse de la o distanță atît de mică, confirmaseră din plin ipotezele anterioare.

Asemănările planetei necunoscute cu Pămîntul erau multiple. Existau asemănări esențiale, cum ar fi mărimea ei și distanța față de astrul central, Soarele, care îi trimitea căldură și lumină.

Relieful se dovedise și el asemănător celui de pe Terra : masive muntoase, cîmpii și numeroase lacuri mari.

Căpitanul Raa hotărîse ca nava să coboare pe un platou înconjurat de munți.

Se trimisese înainte, în cercetare, un complex cibernetic care să transmită pe „Cutezanța" amănunte în legătură cu rezistența rocilor din care era făcut platoul și alte date necesare coborîrii navei pe planetă.

Din informațiile primite se dovedise că platoul era format dintr-o rocă foarte rezistentă, asemănătoare granitului, așa că putea deveni un bun cosmodrom.

În zorii unei zile, care în calendarul celor de pe Pămînt însemna ajunul anului nou, „Cutezanța" își fixase picioarele de aterizare pe planeta visată.

După ce fiecare cosmonaut (inclusiv micuțul Nirus) trecuse prin cabina medicală, unde li se administrase cîte o doză de poliantimicrobin, se grăbiseră să coboare din navă.

Aerul, așa cum se așteptaseră, era perfect respirabil și avea un parfum care amintea de mirosul violetelor.

Lumea necunoscută se dovedise, într-adevăr, în destule privințe, asemănătoare Pămîntului, dar totodată și foarte deosebită.

De pildă, munții ar fi semănat perfect cu cei de pe Terra, dacă n-ar fi avut cu toții vîrfurile retezate parcă de o sabie, cam la aceeași înălțime.

Vegetația de pe munți, dar mai ales cea de pe cîmpie era foarte bogată și variată, amintind de vegetația terestră din bazinul Amazoanelor. Dar, în același timp, exista o deosebire esențială : plantele, cu frunzele de un verde foarte închis, aproape negre, erau țepene, fără pic de elasticitate, și vîntul ușor care adia permanent nu putea mișca o frunză măcar. Deși aproximativ egală în volum cu Pămîntul, planeta avea o forță de gravitație mult mai mică, ceea ce ridica probleme savanților de pe „Cutezanța".

Senzația de ușurare a corpului pe care o aveau cosmonauții nu era însă de loc neplăcută, ci dimpotrivă, iar Nirus se simțea în culmea fericirii cînd se vedea în stare să facă, cu puțin efort, salturi de uriaș.

Dar ceea ce îi uimise în mod deosebit pe cosmonauți fusese liniștea nefirească, aproape desăvîrșită, care domnea pe planetă.

Apele curgătoare se tîrau atît de încet în albia lor, încît nu scoteau un clipocit măcar.

Animalele (destul de puțin dezvoltate ca mărime, număr și varietate, față de vegetație) abia se mișcau, cu ajutorul unui fel de ventuze, fără să facă zgomot, fără să scoată un sunet.

Cosmonauții numiseră planeta aceea mută „Planeta Liniștii".

Pe Planeta Liniștii părea că viața are cu totul alt ritm și altă intensitate decît pe Pămînt : totul se mișca încet, sau nu se mișca de loc. Pînă și ploaia cea mai puternică nu era decît o burniță deasă.

La o primă vedere, Planeta Liniștii părea să fie o lume a armoniei desăvîrșite, în care violența nu exista sub nici o formă.

Curînd însă dezvăluise cosmonauților și a doua ei față, pe care o ținuse parcă ascunsă sub vălul des al acelei liniști nefirești.

Doar după trei zile, oamenii avuseseră prilejul să vadă că printre animalele acelea mute, cu aspect gingaș, care parcă ar fi fost într-o continuă somnolență, existau răpitoare deosebit de crude. Acestea se lipeau cu ventuzele ce le țineau loc de picioare de animalele care le cădeau pradă, și le devorau neînchipuit de repede.

În lacurile cu ape nămoloase, nemișcate trăiau pești cu trupurile turtite și dinți fioroși, care nu trădau de loc o fire blîndă.

O luptă nevăzută, dar crîncenă se dădea și între plantele mari, atunci cînd creșteau aproape una de cealaltă.

Astronauții văzuseră copaci veștejindu-se încetul cu încetul, apoi prăbușindu-se cu rădăcinile rupte. Descoperiseră lupta ce se dădea între pomii alăturați : rădăcinile lor se încolăceau unele de altele, și cele puternice le frîngeau pe cele mai slabe, ceea ce ducea, pînă la urmă, la prăbușirea unui copac întreg.

Au mai observat oamenii un lucru pe care nu și l-au putut explica. Pîlcuri întregi de copaci, care creșteau pe cîmpia de la poalele munților (dealuri nu existau), dispăreau de la o zi la alta. Și pe locul unde fusese pădurea dispărută nu se zărea nici o prăbușire de pămînt, nici măcar o crăpătură.

De altfel, „pămîntul" cîmpiei era foarte ciudat. Avea aspectul și elasticitatea cauciucului. Cînd voiai să iei o bucățică din „pămîntul" acela, impresia că ai de-a face cu cauciuc se întărea. Bucata desprinsă se întindea mult înainte să se rupă de întreg.

Așadar, pe Planeta Liniștii exista o luptă crîncenă între animale, o luptă crîncenă între plante chiar, existau calamități cărora cosmonauții nu le puteau găsi o explicație. Și toate acestea se petreceau într-o deplină tăcere !

Curînd, oamenii înțeleseseră că impresia de pace, de armonie generală, pe care le-o crease planeta la început, fusese înșelătoare.

Apoi se dovedise că și liniștea atît de deplină era, într-un anumit sens, tot înșelătoare.

După ce-și organizaseră tabăra chiar pe platoul pe care se afla nava, savanții expediției începuseră să cerceteze Planeta Liniștii în mod organizat. Colecționau diferite roci, precum și plante și animale pe care le conservau, sau cărora le creau condiții de viață în sera navei, ca să le poată transporta vii pe Pămînt.

Cosmobiologul expediției, care avea o pasiune deosebită pentru viețuitoarele din ape (înainte de a se consacra cosmonauticii făcuse multe călătorii de studii pe fundul oceanelor terestre), hotărîse să-și înceapă cercetările asupra viețuitoarelor planetei printr-o scufundare într-unul din marile lacuri. Se echipase cu un fel de cămașă care avea proprietatea să împrăștie o lumină puternică în jur, își luase „membrana respiratorie", cu ajutorul căreia putea să respire sub apă la fel de bine ca pe uscat și se înarmase cu un pistol anesteziator, capabil să adoarmă într-o fracțiune de secundă orice viețuitoare, oricît de mare și puternică.

Își mai luase și un microconvertizor, ca să poată asculta ultra și infrasunete, explicîndu-le tovarășilor săi :

— Cine știe ; poate că viețuitoarele din apă nu sînt mute ca cele de pe uscat. Poate că sînt gălăgioase, ca peștii din oceanele Pămîntului.

În timp ce cerceta oceanele terestre, una din marile lui plăceri era să asculte „cîntecele adîncului", adică feluritele chițăituri, mior-

lăituri, fluierături sau triluri pe care le scoteau peştii şi care, fără aparate, nu pot fi auzite de urechea omului.

Cosmobiologul trăgea nădejde că şi în apele lacurilor de pe Planeta Liniştii va avea bucuria să audă cel puţin cîteva „cîntece ale adîncurilor".

Îl însoţiseră, pînă la malul unuia dintre marile lacuri, secundul comandantului de navă şi Nirus.

Cosmobiologul răscolise adîncul apelor noroioase şi reuşise să prindă, prin adormire, cîţiva din peştii aceia cu trup turtit şi dinţi ca ai fierăstrăului. Se părea că acest fel de peşti e singura specie din lacurile de pe Planeta Liniştii. În ceea ce priveşte „cîntecele adîncurilor", nu-i fusese dat să audă nici unul, nici măcar cel mai slab sunet, zadarnic întorsese butoanele microconvertizorului.

Ieşind pe mal, profund decepţionat, spusese celor doi însoţitori arătînd peştii prinşi :

— Urîţii ăştia sînt muţi. Complet muţi !

Nu apucase însă să-şi termine bine fraza, cînd se petrecuse un lucru cu totul neaşteptat : din microconvertizor izbucnise un vacarm teribil : urlete, fluierături, mugete se amestecau cu murmure şi triluri gingaşe.

Cei trei oameni împietriseră.

Se obişnuiseră atît de mult cu liniştea care domnea pe planetă, încît ajunseseră şi ei să vorbească în şoaptă. Şi dintr-o dată, gălăgia aceea teribilă !

Nirus se agăţase de haina secundului şi nu-şi putea desprinde ochii măriţi de spaimă de la aparatul care „traducea" infrasunetele.

Primul îşi revenise cosmobiologul şi strigătul lui se luase la întrecere cu cele emise de difuzor :

— E clar ! Acum totul e clar ! Am lăsat aparatul deschis ! Planeta asta este împărăţia infra şi ultrasunetelor ! Da, asta e ! Planeta Liniştii este „Planeta Liniştii Înşelătoare !"

Şi „Planeta Liniştii Înşelătoare" i se spusese de atunci acelei planete-vii.

Aparatele i-au ajutat apoi pe cosmonauți să descopere o nemaipomenită varietate de sunete. Planeta Liniștii Înșelătoare era, de fapt, mult mai gălăgioasă decît Pămîntul.

Animalele răpitoare, deși destul de mici, urlau aproape încontinuu, mai tare și mai fioros decît oricare fiară de pe Pămînt. Altele fluierau, gemeau, grohăiau, răgeau.

Dar erau și unele care cîntau. Un animal mic cît un melc scotea niște triluri mai frumoase decît ale privighetorii. Era un animal blînd și inofensiv, pe care oamenii l-au numit „privighetoarea tîrîtoare", pentru că abia se tîra dintr-un loc în altul cu ajutorul unor ventuze minuscule, care îi țineau loc de picioare.

Nirus prinsese el însuși un astfel de animal cîntător și-l dusese în sera navei. Cîteva firișoare de iarbă de pe Planeta Liniștii Înșelătoare erau suficiente ca să sature „privighetoarea" pe o zi întreagă.

Copacii și celelalte plante atît de țepene emiteau și ele, prin vibrație, ultrasunete, care, „traduse" în sunete, aminteau de cîntecul chitarelor, viorilor, violoncelelor sau contrabasului electric.

Pînă și munții cei retezați emiteau continuu infrasunete, un fel de vaiet prelung, înăbușit.

Cei de pe „Cutezanța" abia începuseră să descifreze cîteva dintre nenumăratele taine ale Planetei Liniștii Înșelătoare, cînd se produsese catastrofa.

Era a cincisprezecea zi de cînd coborîseră pe planetă.

O dimineață senină, cu cer înalt, violaceu, le amintea oamenilor de minunatele dimineți ale primăverilor terestre.

Se hotărîse ca în ziua aceea întreaga expediție (în afara căpitanului Raa, care trebuia să rămînă la navă) să dea o mînă de ajutor cosmobiologului, organizînd o vînătoare colectivă de animale, ca să se completeze cît mai bine colecția de pe navă.

Treizeci și doi de oameni, printre care și micul Nirus, porniseră în zbor, cu ajutorul aripilor batante, de la baza de pe platoul muntos, spre cîmpie.

Zburau în grup, ca un stol de păsări.

O bună dispoziție deosebită, stimulată probabil de încîntătoarea dimineață, pusese stăpînire pe toți, îndemnîndu-i să rîdă, să glumească.

Nirus nu-i mai văzuse niciodată pe „unchii" și „mătușile" cosmice atît de veseli. O auzise pe maică-sa, alături de care zbura, spunînd :

— Toți savanții ăștia cu capul doldora de cunoștințe s-au prefăcut parcă dintr-o dată în niște copii.

Nirus se trezise gîndind că trebuie să fie tare, tare plăcut să ai de-a face cu copii adevărați.

El nu avusese prilejul să vadă alt copil nici măcar în microfilmele pe care cosmonauții le luaseră de pe Pămînt.

Auzind vorbele mamei, simțise o strîngere de inimă și pentru prima oară încolțise în el dorința de a cunoaște copii, copii veseli, năzbîtioși.

Dar buna dispoziție a celorlalți era prea molipsitoare ca să nu evapore din inima băiețelului stropul de tristețe. Se apucase și el să rîdă și să facă tumbe prin aer, în timp ce gîndea :

„O să-i rog să se poarte și altădată așa... ca niște copii... Și cred c-or să vrea... Văd că le place să se joace... cum zicea mama că fac copiii..."

Ajunși deasupra cîmpiei, coborîseră cu toții din zbor, grupîndu-se la marginea unei pădurici, ca să pună la punct planul după care să se desfășoare vînătoarea.

Nirus ascultase o vreme discuția celor mari, apoi, plictisit, începuse să privească vîrfurile copacilor.

La un moment dat i se păruse că frunzele din vîrful unui copac foarte înalt aveau o culoare deosebită de celelalte, erau aurii. Curios, apăsase pe butonul de comandă al aripilor și se înălțase în aer. Văzuse însă că, de aproape, frunzele erau ca toate celelalte ; de un verde închis, aproape negru. Probabil că lumina puternică a soarelui din dimineața aceea îi crease iluzia că frunzele erau aurii.

Tocmai voia să coboare, cînd se petrecuse nenorocirea.

În „pămîntul" ciudat, cu aspect de cauciuc, din care era formată cîmpia, se căscase brusc o prăpastie adîncă, o gură neagră,

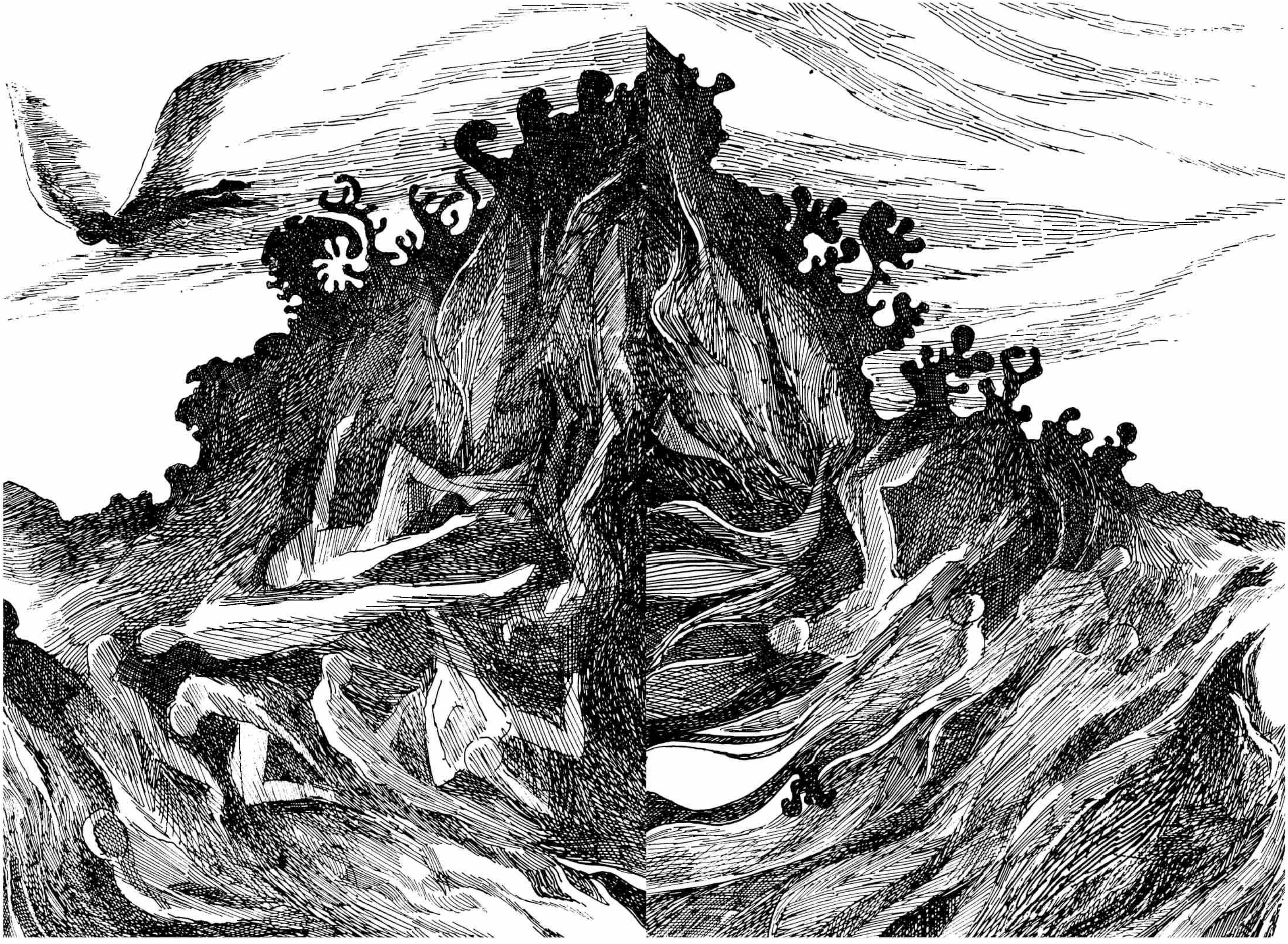

fără fund. În ea se prăbuşiseră, înainte să mai aibă timp să apese pe butoanele aripilor, toţi cosmonauţii.

Băiatul mai apucase să audă strigătul mamei :

— Rămîi în văzduh, Nirus ! În văz...

Apoi fălcile gurii acelea negre, hidoase, se strînseseră brusc şi pe locul unde fusese păduricea nu mai rămase nimic, nici un fir de iarbă măcar, de parcă locul ar fi fost pîrjolit de un foc năprasnic. Nu se zărea însă nici urmă din prăpastia care se căscase timp de cîteva clipe, nici măcar o crăpătură.

Totul se petrecuse cu viteză ameţitoare şi într-o linişte deplină. Nici din difuzorul micro-convertizorului, pe care Nirus îl purta pe piept, deschis, nu se auzise vreun zgomot deosebit.

Băiatul, complet năucit, zburase cîtăva vreme pe deasupra locului catastrofei. Apoi o spaimă cumplită pusese stăpînire pe el. Deschizînd aparatul de transmisie, începuse să strige :

— Tată, vino ! Mama... toţi au intrat în pămînt... I-a înghiţit pămîntul ! Vino, tată !

După trei, patru minute apăruse şi Raa Carpat pe un rachetoplan.

Nirus îi povestise cele întîmplate şi căpitanul înţelese, în sfîrşit, taina fenomenului pe care îl observaseră cu cîteva zile înainte, taina dispariţiei fără urmă a păduricilor de pe cîmpie. Înţelesese că soţia şi tovarăşii săi pieriseră pentru totdeauna, înghiţiţi de planeta care li se păruse la început o lume a liniştii şi armoniei depline, o lume în care violenţa nu putea exista sub nici o formă.

Cu toate că-şi dădea seama de zădărnicia muncii sale, căutase apoi să perforeze locul pe care se petrecuse nenorocirea. Dar „pămîntul" acela, de cauciuc parcă, după ce se lăsa găurit cam doi metri, se strîngea brusc la loc şi din gaura largă nu rămînea o zgîrietură măcar.

Durerea pe care o încercase căpitanul Raa fusese dublată de o ură cumplită împotriva Planetei Liniştii Înşelătoare. Ar fi vrut să o părăsească imediat, să-l ducă pe micuţul Nirus cît mai departe de planeta-fiară. Ba, dacă i-ar fi stat în putinţă, ar fi dezintegrat-o chiar, ar fi şters-o pentru totdeauna din rîndul lumilor-vii.

Trebuia totuşi să-şi înfrîneze durerea şi să amîne plecarea pînă cînd va strînge cît mai multe date, cît mai multe mărturii materiale de pe Planeta Liniştii Înşelătoare. Trebuia, cu alte cuvinte, să facă o bună parte din munca pe care ar fi făcut-o toţi cei treizeci şi unu de tovarăşi ai săi.

Şi căpitanul porni la lucru cu o îndîrjire dublată de furie, ca să descopere cît mai multe taine ale planetei. Îl ajutau cîţiva roboţi, cărora le fixase programe de lucru diferite.

Într-o cabină a navei depozitase mult „pămînt" din cîmpie. Voia ca oamenii de ştiinţă de pe Terra să aibă suficient material pentru analizele lor.

Gîndea că poate se va simţi în oarecare măsură răzbunat cînd savanţii vor descoperi taina „pămîntului-gumă".

Pe băiat, căpitanul Raa nu-l mai lăsase însă, în decursul celor două luni cît mai rămăseseră pe planetă, să coboare de pe platoul muntos. Roca munţilor, asemănătoare cu granitul terestru, prezenta destulă siguranţă şi acum cea mai mare grijă a căpitanului era ca Nirus să fie în siguranţă.

În acele două luni, băiatul uitase parcă cu totul să zîmbească. Îl stăpînea o grijă permanentă : grija că s-ar putea întîmpla şi tatălui său o nenorocire.

Căpitanul Raa era însă deosebit de prudent în cercetările pe care le făcea pe planetă. Şi nu pentru că i-ar fi fost teamă, dar ştia că datoria lui cea mai mare era să trăiască. Datoria aceasta izvora din două motive foarte puternice : în primul rînd era dator faţă de omenire să se întoarcă pe Pămînt. În felul acesta, expediţia, rămasă chiar numai cu un singur om din cei treizeci şi doi plecaţi de pe hidrocosmodromul Mării Negre, şi-ar fi dus misiunea la îndeplinire, n-ar fi fost trecută în rîndul „expediţiilor ratate prin pieire".

Mai avea datoria să rămînă viu, teafăr, pentru că de existenţa sau moartea lui depindea şi existenţa sau moartea micului Nirus. Căci cum ar fi putut un băieţel de şase ani să conducă nava ?

În două luni, căpitanul Raa îşi dusese munca la bun sfîrşit, fără să i se întîmple nimic. Şi într-o zi întunecoasă, cînd burniţa

sîcîitor, „Cutezanța" își luase zborul. Mai întîi înconjurase de trei ori Planeta Liniștii Înșelătoare. Era salutul lui Raa nu pentru planeta pe care o ura din toată inima, ci pentru tovarășii lui ce pieriseră acolo. Apoi, „Cutezanța" se avîntase în Cosmos, pe lungul drum al întoarcerii.

*

— Lecția de astăzi s-a isprăvit ! repetă robotul Hix.

Nirus, care privea printr-un ultraamplificator de imagini, murmură absent :

— Bine, Hix ! Am auzit...

Robotul tăcu cîteva clipe, de parcă ar fi așteptat ca băiatul să mai zică ceva, apoi rosti cu glasul lui copilăresc :

— Se spune : „Mulțumesc, Hix, pentru lecție" !

Nirus ridică fruntea de pe aparat, privi robotul puțin nedumerit, apoi izbucni în rîs.

Fraza aceasta nu mai fusese rostită de Hix de pe vremea cînd preda băiatului primele lecții și îl învăța, în același timp, regulile de comportare ale unui elev.

De fapt, de ani întregi nu i se mai întîmplase lui Nirus să uite să rostească, la sfîrșitul „orelor de clasă", „mulțumesc pentru lecție, Hix". Cuvintele acestea îi intraseră în reflex. Și totuși acum le uitase !

Punîndu-și mîna în dreptul inimii, făcu o plecăciune exagerată și spuse :

— Vă rog mult, stimate profesor, să mă iertați. Vă mulțumesc pentru lecție.

Imaginea pe care o văzuse prin ultraamplificator, la sfîrșitul orei de geografie pămînteană, era vinovată de involuntara lui lipsă de politețe. Ea îi absorbise cu totul atenția. Era imaginea unui ocean pămîntean, fotografiată de pe un țărm stîncos ; o imagine care-l tulburase profund.

Nirus avea de multă vreme două mari dorințe : să întîlnească alți copii și să se scalde în apele unei mări pămîntene.

Cînd tatăl său îl lăsa singur în navă și pleca cu roboții să exploreze Planeta Liniștii Înșelătoare, băiatul cerceta cărțile din bi-

bliotecă, microfilmele și microdiafilmele, în speranța că va da de chipurile unor copii de pe Pămînt.

Dar speranța nu se împlinise. Cărțile, microfilmele și microdiafilmele aveau, în marea lor majoritate, teme științifice.

După ce plecaseră de pe Planeta Liniștii Înșelătoare și se treziseră din hibernare, îl întrebase pe căpitanul Raa :

— Tată... cum sînt copiii ? Cum se poartă ei... acolo, pe Pămînt ?

Căpitanul, care de obicei răspundea cu precizie la toate întrebările, se găsise în mare încurcătură. Nu știa cum ar putea să formuleze un răspuns cît mai limpede și de asta vorbise într-un fel care nu-i era de loc propriu, cu pauze, cu poticneli între cuvinte :

— Copiii ? !... Cum să se poarte... Ca și tine... Adică nu ! În general ei sînt mai... mai veseli. Da, mult mai veseli decît tine. Rîd mai mult, glumesc mai mult, fac năzbîtii... Tu, Nirus, ești prea tăcut, prea liniștit... Cum să-ți spun... prea cuminte ! Da, da, prea cuminte !

Nirus nu înțelesese ce-i reproșa tatăl său. Pricepuse în schimb că nici el n-o să-i poată da, prin vorbe, o imagine mai precisă a comportării copiilor de pe Pămînt.

Căpitanul Raa îl surprinsese apoi în cabina care fusese a Inei Dunie, stînd în fața unei oglinzi mari și vorbind cu propria sa imagine :

— Bună ziua, băiatule... Tu ești un copil de om ca și mine, nu-i așa ? Îmi pare bine, tare bine că te-am întîlnit. Hai să ne jucăm ! Vrei ? Dar să ne jucăm așa... ca între copii, nu cum se joacă oamenii mari cu copiii. Tu știi să te joci așa ?... Nu știi ?... Nici eu nu știu...

Ascultîndu-l, căpitanul se cutremurase pînă în adîncul inimii. După această întîmplare îi venise ideea să construiască un tovarăș de joacă pentru fiul său.

Așa apăruse pe „Cutezanța" simpaticul Hix.

Robotul, capabil să născocească felurite jocuri, să glumească și să rîdă chiar, l-a încîntat pe băiat.

Cît fusese mic, Nirus vedea în Hix un copil adevărat.

Dar anii au trecut, Nirus a ajuns un băiat mare ; nu se mai putea înşela pe sine însuşi cu uşurinţa cu care se înşela băieţelul de şapte ani.

În ochii lui, Hix redevenise ceea ce era de fapt : un robot, foarte simpatic, ce-i drept, capabil să fie tovarăş de joacă şi profesor ; dar, totuşi, numai un robot.

Cu toate că Hix îi rămînea prieten, Nirus nu mai gusta, ca înainte, jocurile noi născocite de el, ba jocurile acelea ajungeau uneori să-l agaseze, mai ales că robotul ţinea musai să fie mereu vesel, să-l distreze. Cu cît îşi dădea seama că Nirus era mai trist (era programat să-şi dea seama de asta) cu atît insista mai mult să se joace împreună.

Acum, aruncînd încă o privire imaginii din ultraamplificator, Nirus scăpă un uşor oftat. Nici imaginea aceasta, ca de altfel atîtea altele văzute pe microdiafilme, sau microfilme, nu-l mulţumea. Nici ea nu-i dezvăluia „farmecul ascuns" al mărilor şi oceanelor pămîntene.

Despre acel „farmec ascuns" îi vorbise adesea cosmobiologul expediţiei. Vorbea cu pasiune, descria totul cît mai amănunţit şi sugestiv, dar nu uita niciodată să-şi termine povestirile cu fraza : „Numai că *farmecul ascuns* al mării, farmecul acela care îţi creează nemaipomenite încîntări, nu poate fi înţeles nici din vorbe şi nici din microfilme. Ca să-l descoperi şi să-l guşti cu adevărat trebuie neapărat să te laşi purtat pe crestele spumoase ale valurilor mării, să te prăbuşeşti în gol o dată cu valul".

Cînd văzuse lacurile Planetei Liniştii Înşelătoare, Nirus crezuse că va putea înţelege şi el acel „farmec ascuns". Dar cosmobiologul îi spulberase nădejdea, spunîndu-i că „lacurile astea nu sînt decît nişte bălţi murdare şi moarte, în comparaţie cu mările Pămîntului".

Cosmobiologul dispăruse de mult, nu mai avea cine să-i vorbească băiatului cu atîta pasiune despre nesfîrşitele întinderi de apă terestre. Dar rămăsese, şi crescuse chiar, dorinţa de a cunoaşte, de a înţelege „farmecul ascuns" al mărilor.

Nu avea răbdare să ajungă pe Pământ. Se încăpăţîna să descopere acel „farmec" dinainte, în navă chiar. De aceea viziona iarăşi şi iar microfilmele care îi înfăţişau măreaţa nemărginire a mărilor şi oceanelor terestre, neostenita goană a valurilor înspumate, urletul lor pe furtună, sau tăcerea tainică a adîncurilor. De asta privea iarăşi şi iar fotografii din cărţi şi imagini de microdiafilme, pe care le mai văzuse poate de sute de ori.

Totuşi, „farmecul ascuns" al mărilor îi scăpa...

Nirus închise ultraamplificatorul de imagini, întrebîndu-se în şoaptă, pe el însuşi :

— Totuşi... cum or fi mările Pămîntului ? !

Hix se grăbi să spună :

— N-ai fost atent ! Ţi-am explicat de atîtea ori ce e şi cum arată o mare de pe Pămînt.

— Ştiu... ştiu, Hix. Dar „farmecul ascuns" al mărilor ?

— „Farmecul ascuns"... repetă robotul rar.

Apoi tăcu cîteva clipe : căuta un răspuns în nenumăratele circuite ale creierului său electronic.

— Nu ştiu ce înseamnă... Întreabă-l pe căpitanul Raa. Ceea ce nu cunosc eu, trebuie să-l întrebi pe el.

„Nici tata nu-mi poate explica asta, gîndi Nirus. Farmecul ascuns al mărilor... al Pămîntului..."

— Lecţia de astăzi s-a isprăvit, repetă robotul, apoi glasul îi deveni brusc vesel, căpătă un registru mai înalt : Haide să ne jucăm ! Vrei un joc cunoscut, sau să născocesc unul nou ?

Nirus era gata să-i spună că n-are chef de joacă, dar ştia că în felul acesta l-ar fi făcut să insiste şi mai mult.

„Scap eu altfel !" îşi zise şi în ochi îi miji un zîmbet poznaş. Începu să rîdă şi rosti cu glas voios :

— O să ne jucăm, Hix ! Dar de data asta vreau să născocesc eu un joc. Un joc straşnic ! Tu rămîi aici pînă numeri la două mii, apoi vii să mă cauţi. Eu o să mă ascund undeva. Ai înţeles ?

— Am înţeles !

„Acum crede că ne jucăm şi o să scap de el o jumătate de oră. Pe urmă mai născocesc ceva şi scap iarăşi... Îmi pare rău, prietene Hix, dar cîteodată eşti prea plictisitor. Aşa că... înghite păcăleala !"

Nirus se îndreptă în fugă spre sera navei. Îi venise o idee care i se părea strașnică şi voia să o pună imediat în aplicare.

Se aşeză lîngă marele bazin din mijlocul serei şi apăsă cîteva butoane. Apa începu să se frămînte, născînd valuri. Peste seră se abătu un vînt destul de puternic şi prinse să cadă o ploaie deasă.

Băiatul, plecîndu-şi capul pe spate, lăsă ploaia să-i scalde obrajii. Apoi se apucă să vînture braţele, de parcă ar fi vrut, în felul acesta, să îndemne valurile să fie mai mari, vîntul şi ploaia să fie mai puternice.

Dar, după o jumătate de oră, cînd lîngă el apăru Hix, îşi dădu seama că ceea ce făcuse era pur şi simplu caraghios. Cum putea o biată băltoacă artificială să-i creeze impresia că e o mare în furtună ? !

Supărat pe el însuşi, apăsă butoanele de la marginea lacului şi vîntul, ploaia, apoi valurile se liniştiră.

— Te-am găsit ! Te-am găsit ! repeta Hix, imitînd tonul unui copil foarte vesel.

— Mda... mormăi Nirus şi, întorcîndu-i spatele, porni spre cabina sa, să se schimbe.

După puţin timp se îndrepta spre laboratorul navei, urmat de Hix, care repeta într-una, ca un papagal :

— Haide să ne jucăm ! Haide să ne jucăm !

Nirus nu-i mai acorda însă nici o atenţie. Îi era dor de tatăl său. Nu-l mai văzuse de peste douăsprezece ore.

În tot timpul acesta, căpitanul lucrase în laborator, ca să dezlege taina norului de praf cosmic prin care trecuse „Cutezanţa" cu trei zile în urmă.

Norii de praf cosmic fuseseră dintotdeauna marii duşmani ai astronauţilor. Particulele acelea de materie infinit de mici atacau cu violenţă învelişul navelor, din pricina vitezei cu care acestea străbăteau norii cosmici.

Cu şaizeci de ani în urmă, navele care treceau printr-un nor mai mare de praf erau sortite pieirii. Învelişul lor era pur şi simplu ciuruit, indiferent din ce aliaj extradur ar fi fost construit. Pe urmă se inventase însă „cămaşa de curenţi antişoc", care respingea praful şi nu-i permitea să atingă nava.

Dar „Cutezanţa" trecuse printr-un nor de praf cosmic care pătrunsese totuşi prin „cămaşa antişoc" şi atacase învelişul navei. Noroc că norul fusese destul de mic şi nu cauzase decît stricăciuni neînsemnate.

Raa Carpat captase particule din praful acela ciudat şi acum căuta să-i dezlege „misterul".

Din pricina blestematului de praf, căpitanul nu mai ţinuse cu Nirus „ora discuţiilor libere" care urma, de obicei, după lecţiile predate de Hix.

„Ora discuţiilor libere", a discuţiilor pe marginea lecţiilor din ziua respectivă, îl încînta pe băiat şi acum îi simţea din plin lipsa.

Oprindu-se în pragul laboratorului, Nirus îl zări pe căpitan stînd aplecat asupra unui analizator electronic. Nu rosti nici un cuvînt, nu făcu nici cel mai mic zgomot. Nu voia să-şi deranjeze tatăl. Şi îi plăcea tare mult să-l vadă aşa, absorbit de muncă, cu faţa lui frumoasă, energică, împietrită parcă şi cu sclipiri de oţel în ochii albaştri.

Hix însă, care înţelesese cu creierul lui subtil construit că băiatul nu prea era bine dispus, ţinu seama doar de programul său, nu se „gîndi" că ar putea să deranjeze pe cineva şi repetă iarăşi, pentru cine ştie a cîta oară :

— Haide să ne jucăm ! Haide să ne jucăm !

Căpitanul Raa tresări şi-şi ridică fruntea de pe aparat. Chipul lui era încă încruntat, din pricina concentrării, cînd îl privi pe Nirus.

— Iartă-mă, tată... Nu voiam să te deranjez... Dar Hix... cu joaca lui...

Căpitanul zîmbi. Faţa i se destinse, părînd mult mai tînăr, iar ochii, pierzîndu-şi sclipirile de oţel, trădau oboseala.

— Nu-i nimic, Nirus... Nu-i nimic ! Tot trebuia să mă odihnesc puţin.

— Ai aflat ce voiai, tată ?

— Nu... Nu... încă... Şi căpitanul se încruntă din nou. Analizatoarele au determinat compoziţia prafului, totuşi ceva le scapă... Ceva esenţial. La prima vedere ar părea că praful ăsta cosmic nu se deosebeşte de cel obişnuit... Aşa spun analizatoarele... Dar „Cutezanţa" a simţit pe „pielea" ei că praful are o forţă ascunsă. Tocmai această „forţă" scapă aparatelor. Şi poate că eu nici n-o s-o pot descoperi. Poate că aparatele de pe navă nu sînt suficiente, nu sînt „specializate" pentru asta. Dar o să continui studiile, se înţelege... Oricum, praful e în mîna mea şi dacă nu eu, savanţii de pe Pămînt or să-i afle misterul ; or să afle şi cum poate fi înfruntat. Nu e în stare un praf, fie el şi cosmic, fie şi misterios, să înfrîngă inteligenţa oamenilor. Aşa-i ?

— Sigur, tată !

— Da, sigur ! Cînd doresc oamenii ceva... Dar ce-i cu tine, băiatule ? Mi se pare că eşti cam trist.

— Nu vrea să se joace, se grăbi Hix să raporteze.

Căpitanul Raa zîmbi, apoi zise mustrător :

— Nu-i frumos să pîrăşti, Hix ! Nici oamenii mari, nici copiii nu mai au năravul ăsta. Tu de unde ai învăţat să fii pîrîtor ?

— „Pîrîtor"... Nu ştiu ce înseamnă, răspunse Hix.

— Nici nu e nevoie ! Şi acum ai face bine să ne laşi puţin singuri.

— Se spune : „Te rog frumos, Hix, să ne laşi puţin singuri !"

Căpitanul izbucni în rîs. De fapt, robotul nu-i cerea decît ceea ce-l învăţase el că trebuie să ceară. Aşa că spuse cu un ton cît mai politicos :

— Te rog foarte frumos, stimate Hix, să ne laşi puţin singuri.

Mulţumit, robotul părăsi laboratorul.

— E nostim, Hix ! E tare nostim. Nu-i aşa, Nirus ?

— Da... e nostim, repetă băiatul fără prea mare entuziasm.

— Stai aici, lîngă mine, Nirus... Aşa... Acum spune-mi ce e cu tine ? Nu cumva te-ai gîndit iarăşi la copiii pe care nu-i cunoşti... Sau poate la mările Pămîntului ?

— Da, tată, recunoscu Nirus.

— Aşa... Hm... Dar ştii, Nirus, că nu mai avem pînă pe Pămînt decît trei luni de zbor. Numai trei luni ! Poimîine o să ne culcăm pentru douăsprezece zile. Reducem viteza. Vom face halta obligatorie de pe A G II. Apoi... spre Pămînt !

După o tăcere prelungită, căpitanul întrebă :

— Lecţiile cum merg ? De patru zile n-am mai vorbit despre asta.

— Merg bine, tată.

— Se apropie ziua cînd vei da examene în faţa profesorilor de pe Pămînt ! Va trebui să dovedeşti că pe navă n-ai trîndăvit, că ai învăţat temeinic, aşa cum ştie să înveţe un „copil al stelelor". Probabil că o să ai de studiat, înainte de examene, lucruri noi, necunoscute şi pentru mine, pe care omenirea le-a dscoperit, le-a inventat cît am fost plecaţi. Asta e soarta cosmonauţilor de cursă lungă : după întoarcerea pe Pămînt sîntem totdeauna în urmă cu multe cunoştinţe. Dar satisfacţia noastră e că, de fapt, noi facem cu cei de pe Pămînt un schimb de informaţii ştiinţifice. Doar nu ne întoarcem cu mîna goală ! Şi noi le împărtăşim veşti, cunoştinţe pe care ei nu le au încă... În orice caz, ceea ce înveţi acum, pe navă, va fi baza materiei necesară examenelor.

— Eu fac tot ce pot ca să...

— Ştiu, ştiu Nirus Şi poţi mult. Dar cu cît te ajută creierul mai bine, cu atîta ai mai mari obligaţii faţă de ceilalţi oameni... Tu înţelegi asta... Mi-ai dovedit de atîtea ori că înţelegi, nu-ţi pot face nici un reproş... Adică unul ţi l-aş face totuşi... dar în altă privinţă... Trebuie să înveţi să-ţi stăpîneşti mai bine tristeţea asta care te apasă cîteodată... Cred însă că pe Pămînt, între copii, ea va dispare de la sine. Tu nu crezi ?

— Ba da, tată !

— Aşa... Cum predă Hix ?

— Foarte bine... Numai că...

— De ce te-ai oprit ? Ce vrei să spui ?

— Nu e vorba de lecţii... După ce se isprăvesc lecţiile e... Ştii, atunci cînd ţine neapărat să mă distreze ca pe un copil mic... Poate cîteodată nu am chef de joacă... poate vreau să mă gîndesc la ceva... Atunci lui Hix i se pare că sînt trist şi nu mă lasă de loc în pace, vrea neapărat să mă înveselească... Prea se poartă cu mine aşa cum te porţi cu un copil mic... Poate ar trebui...

Lui Nirus i se puse un nod în gît şi-şi întrerupse fraza. Privi pe furiş la taică-său. Căpitanul stătu o vreme tăcut, cu sprîncenele uşor încruntate, apoi rosti rar :

— E vina mea că nu m-am gîndit mai de mult la ceea ce-mi spui. Aşa-i Nirus ! Acum eşti băiat mare... Ai chiar dreptul ca uneori să fii trist... Deşi la tine momentele de tristeţe sînt prea numeroase. Oricum, Hix trebuie reprogramat ! Se va juca numai cînd şi cum o să-i ceri tu. El n-o să mai insiste, chiar dacă o să te vadă prost dispus. Hix, prietenul lui Nirus cel mic, Hix ghiduşul, uneori prea veselul, prea gălăgiosul Hix, va trebui să devină altul, un prieten mai potolit, mai puţin pisălog şi zgomotos... Da, va trebui să-i facem o mică operaţie... Şi chiar acum... Hix ! Vino te rog încoace...

Robotul intră şi, sesizînd imediat că Nirus nu era în „apele lui", începu să insiste iarăşi, după vechiul său program :

— Haide să ne jucăm ! Haide să ne jucăm !

Nirus simţi că i se ridică un nod în gît. Se apropie repede de robot, îi mîngîie o clipă faţa şi şopti :

— O să ne jucăm, Hix... O să ne jucăm...

Apoi ieşi în fugă din laborator.

*

Căpitanul Raa şi Nirus se treziseră din „hibernare" de cîteva ore. „Cutezanţa" ajunsese în imediata apropiere a platformei cosmice A G II. Era una din cele trei platforme construite din material antigravitaţional, mari de cîte douăzeci de kilometri pătraţi.

Datorită faptului că nu le influenţa nici un cîmp de gravitaţie, platformele stăteau neclintite, în trei puncte fixe de la marginea sistemului solar A I.

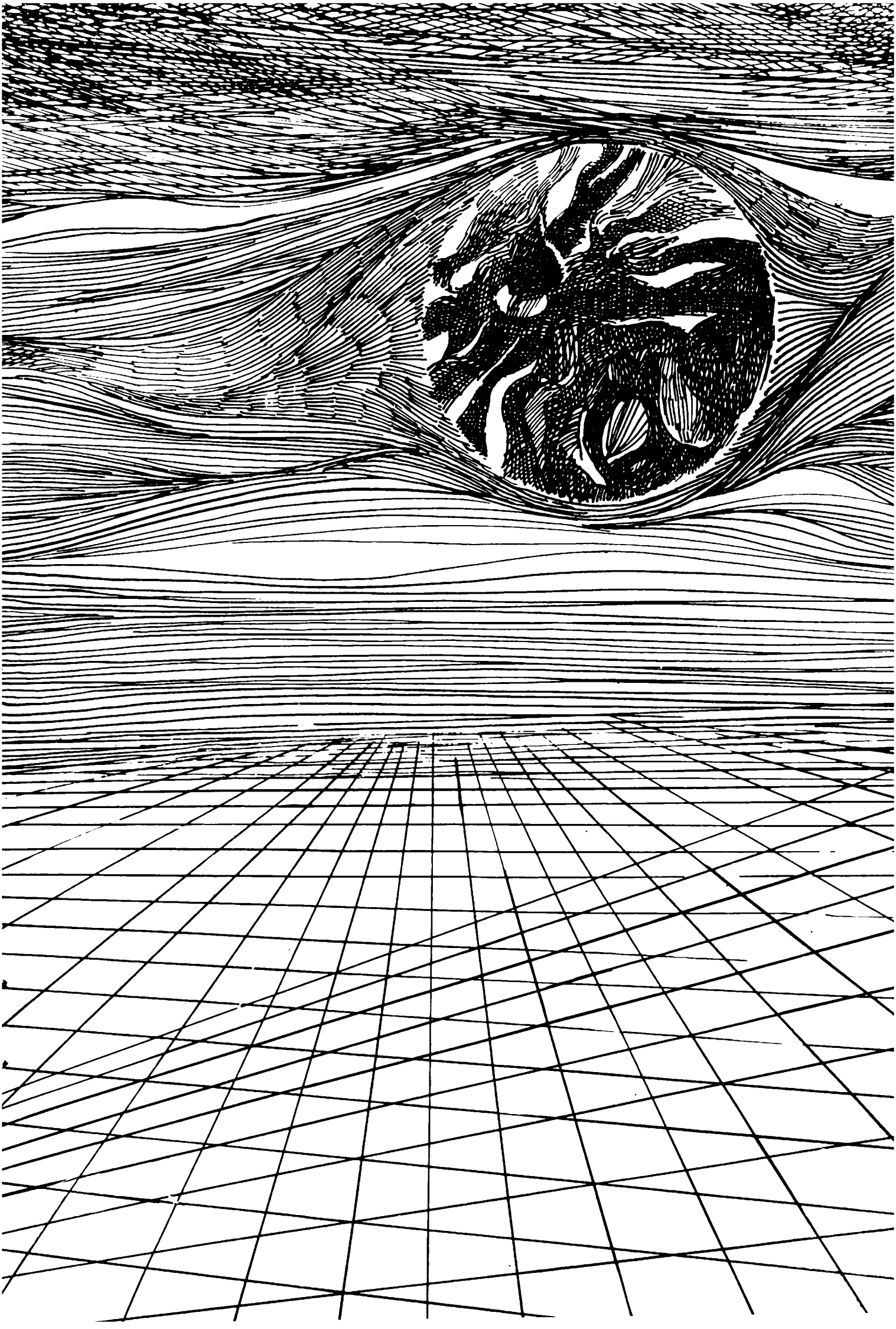

Cîmpuri antimagnetice de o forţă uriaşă creau în jurul lor, la o anumită distanţă, o zonă de protecţie. Orice meteorit, indiferent de mărimea lui, nu putea pătrunde prin acea zonă. Ca să aterizeze pe platforma A G, navele cosmice cereau coordonatorului principal automat de pe platformă să anihileze forţa antimagnetică.

Platformele A G fuseseră construite după ce se produseseră exploziile a trei nave cosmice înainte de aterizarea pe Pămînt. Două dintre ele explodaseră deasupra unor localităţi, pricinuind victime omeneşti şi mari pagube.

Toate navele acelea se întorceau din călătorii foare lungi.

Se ajunsese la concluzia că trebuia creată posibilitatea ca navele care reveneau în sistemul solar A I să fie minuţios verificate. Se construiseră platformele cosmice, dotate cu cele mai complexe aparate de verificare şi reparaţii.

Aterizarea pe una din cele trei platforme A G, înainte de întoarcerea în sistemul solar din care făcea parte Pămîntul, era strict obligatorie.

Căpitanul Raa ceru coordonatorului principal automat de pe platformă „cosmodrom liber!" Făcu legătura cu ajutorul undelor luminoase, cele sonore neputînd să pătrundă prin „zona de protecţie".

Pe unul din ecranele cabinei de comandă a „Cutezanţei" apăru scris răspunsul coordonatorului :

„Coborîţi pe cosmodromul B... Cosmodromul A ocupat... Anihilez zona de protecţie... Coborîţi!"

Nirus, care se afla alături de tatăl său în sala de comandă a navei, tresări puternic citind răspunsul.

— Cosmodromul A e ocupat ? ! Tată ! Asta înseamnă...

— ...Că pe platformă se află o navă, completă căpitanul cu o voce care nu trăda emoţia ce pusese stăpînire şi pe el. O fi o navă venită de pe Pămînt, sau una întoarsă, ca şi noi, dintr-o lungă călătorie ? O să ne lămurim imediat !

De îndată ce „Cutezanţa" atinse platforma, în difuzoarele cabinei de comandă răsună un glas bărbătesc, puternic, cald, în care se ghicea o nestăvilită bucurie :

— Salut „Cutezanța" și neînfricatul ei echipaj ! Salut, căpitane Raa Carpat ! Te îmbrățișez, frate Raa !

Căpitanul Raa tresări și întrebă, la început în șoaptă, apoi tot mai tare, aproape într-un strigăt :

— Ești „Steaua Speranței" ? ! Ești tu, Amir ? Tu ești, nu-i așa ? !

— Chiar eu, vechiul tău prieten ! Deschide televizorul !

Printr-o mișcare fulgerătoare, Raa cuplă aparatele de televiziune pe transmisie și recepție.

Pe unul din ecrane apăru interiorul cabinei de comandă de pe nava „Steaua Speranței". În cabina ceea se afla un bărbat voinic, cu părul foarte blond, zbîrlit și o barbă mare, la fel de blondă. Era căpitanul Amir. Alături de el stătea o femeie frumoasă și un băiat înăltuț care semăna perfect cu căpitanul.

Amir își aruncă brațele înainte, ca pentru o îmbrățișare, și vocea lui tună :

— Te salut cu toată dragostea, frate Raa ! Deci se mai întîmplă minuni și în vremea noastră ! Numai aici nu mă așteptam să ne întîlnim... Ea e Selena, soția mea ! N-ai avut ocazia să o cunoști.

— În schimb eu te cunosc foarte bine, căpitane Raa, spuse femeia. „Bărbosul" meu mi-a vorbit de nenumărate ori despre „tinerețea voastră extraordinară".

— Să știi că tonul tău ironic nu are nici un rost, draga mea, i-o întoarse căpitanul Amir. Tinerețea noastră a fost într-adevăr extraordinară !

Femeia zîmbi. Raa Carpat se simți dator să intervină :

— Probabil că multor oameni li se pare că tinerețea lor a fost unică și extraordinară.

— Așa ! Va să zică ții parte Selenei ? ! zise căpitanul Amir. Trădătorule ! Apoi izbucni în rîs : Mă predau ! V-ați aliat amîndoi împotriva mea, așa că... Dar să ți-l prezint și pe acest copil al stelelor, care se numește Sin și e...

— Fiul tău ! completă Raa. Nu trebuie s-o mai spui. E „copia" ta fidelă... Iar el e băiatul meu, Nirus, bineînțeles tot un copil al stelelor.

— Soția ta și ceilalți membrii ai echipajului cum se simt ?

Raa Carpat nu răspunse imediat. Cu un gest mecanic îl prinse pe Nirus cu brațul pe după umeri, apoi rosti ușor gîtuit :

— Ei au pierit... acolo... pe planeta-vie pe care am ajuns... Au pierit cu toții... Cu toți odată...

Căpitanul Amir plecă fruntea și rămase nemișcat. Într-un tîrziu spuse încet :

— Noi am avut noroc. Planeta-vie pe care am coborît nu prezenta nici un pericol... Sîntem toți teferi... În timpul zborului ți s-a întîmplat ceva deosebit ?

— Da... Am întîlnit un nor de praf cosmic care... Căpitanul Raa își întrerupse fraza ca să exclame : Asta-i bună ! Sîntem la doi pași unul de celălalt și folosim televizorul ! Ce mai aștepți ? ! Fă-mi o vizită...

— Nu pot, Raa. Peste o jumătate de oră e fixată plecarea.

— Atunci e cu totul altceva... O să ne vedem pe Pămînt cît mai repede cu putință.

În clipa aceea, Nirus, care stătuse neclintit lîngă tatăl său, privind țintă la băiatul de pe ecran, care, la rîndul lui, îl cerceta nu mai puțin curios, scăpă un strigăt :

— Nu ! Vă rog nu plecați ! Vreau să vorbesc cu el... cu Sin... Să vorbesc de aproape, nu la televizor... Și să ne jucăm puțin... Numai puțin ! Vă rog !

Se alăturară imediat și rugăminții lui Sin.

În cele din urmă, Raa Carpat interveni și el :

— Amir ! Amîndoi știm că atunci cînd un căpitan de navă hotărăște ora plecării trebuie să o respecte. Dar de data asta te-aș ruga să faci o excepție. Vino să stăm de vorbă cîteva minute... Știi... Nirus n-a mai văzut niciodată un alt copil...

— Înțeleg... șopti căpitanul Amir. Da, înțeleg... Pentru așa ceva cred că merită să calc regula... Da, o să plecăm cu cîteva minute mai tîrziu ! Acum venim la voi, Raa !

În așteptarea musafirilor, căpitanul Raa îi povesti lui Nirus că Amir îi era prieten din copilărie. Urmaseră împreună școala de piloți cosmici, împreună făcuseră prima călătorie în afara sistemului solar A I.

— Amir e un căpitan stelar excepțional și un prieten cum nu cred să existe mulți !

Nirus și tatăl său se aflau în coridorul prin care trebuiau să intre musafirii în navă.

Băiatul stătea cu spatele lipit de peretele metalic și auzea vocea căpitanului de parcă ar fi venit de departe. Toată atenția și-o concentrase pe porțiunea de perete care se va ridica ca să lase să intre un copil, fiul unui Pământean, ca și el.

Trupul îi era crispat, ochii măriți, respirația accelerată. Căpitanul Raa îl mustră cu blîndețe :

— Nirus, stăpînește-te ! Ești doar un copil al stelelor, cosmonaut din naștere. Trebuie să arăți că știi să-ți domini emoțiile !

Dar Raa Carpat călcă el însuși sfatul. După ce căpitanul Amir și Sin intrară în navă și-și scoaseră măștile de oxigen, cei doi bărbați se îmbrățișară prelung, fără ca vreunul dintre ei să-și ascundă emoția.

În schimb băieții rămaseră încremeniți față în față. Nu știau ce să facă, ce să spună. Primul care reuși să lege cîteva cuvinte fu Sin :

— Tu... cîți ani ai ?

— Doisprezece.

— Împliniți ?

— Da.

— Eu împlinesc peste o lună.

Trecură cu toții în sera navei.

Cei doi căpitani se așezară pe piatra mare de lîngă lac.

— Bolovanul ăsta e din munții noștri, din Ceahlău, bătrîne, spuse căpitanul Raa.

— Munții noștri... Cum ne mai cocoțam pe ei !... Abia aștept să-i văd, șopti Amir, apoi rîse : Sper că oamenii nu i-au mutat din loc cît am fost noi plecați !

Băieţii se aflau în celălalt capăt al bazinului. Discuţia lor se înnoda tare greu.

— Tu... ai mai văzut copii ? întrebă Nirus.

— Da. Pe „Steaua Speranţei" sînt două fetiţe. Dar sînt mici. Băieţi n-am mai văzut.

— Aşa... Înseamnă că nu ştii nici tu cum se joacă băieţii între ei...

— Nu prea, recunoscu Sin.

Se lăsă o nouă tăcere.

Nirus ar fi vrut să vorbească mult, mult de tot, dar o jenă neînţeleasă îl oprea.

— A ! Uitasem ! Ţi-am adus un dar !

Sin deschise combinezonul cosmic la piept şi scoase din el un fel de balon. Din balonul acela îşi făcu apariţia un animal minuscul, care amintea de un peşte, dar avea picioare mici şi groase. Spinarea animalului scînteie în cîteva culori, ca o constelaţie, în clipa cînd Sin îl luă în palmă.

— E un animal de pe planeta-vie pe care a ajuns nava noastră. E foarte blînd... Vezi cum i se aprind luminiţele pe spinare ? Dar cînd îl pui jos se sting. Ştii, biocurenţii din corpul meu îl îndeamnă să-şi aprindă „steluţele". Îţi place ?

— E foarte frumos, şopti Nirus.

Şi, cu toate că-i venea să strige : „Lasă-le-ncolo de animale şi hai să ne jucăm noi doi !", adăugă :

— Să-ţi dau şi eu ceva : o privighetoare de pe planeta pe care am fost.

Se duse la „colţul zoologic" şi aduse o „privighetoare tîrîtoare", căreia îi agăţase de gît un minuscul convertizor.

Cîntecul neasemuit de frumos al „privighetorii" îl încîntă pe Sin :

— Minunat animal ! Trebuie că planeta de unde l-ai adus era şi ea minunată.

— Nu ! Era o planetă duşmănoasă, o planetă-fiară, răspunse Nirus răguşit. Pămîntul ei a înghiţit-o pe mama... şi pe ceilalţi

Sin îşi plecă fruntea şi tăcu.

Tăcerea, prelungindu-se, devenise stînjenitoare, cînd tună vocea căpitanului Amir :

— Ce faceţi, băieţi ? ! Doar pentru voi am amînat plecarea. Spuneaţi că vreţi să vă jucaţi puţin şi acuma staţi ca nişte statui, unul în faţa celuilalt. Hai, jucaţi-vă !

— Cum, tată ? !

— Nu ştim cum, adăugă Nirus stînjenit. Dumneavoastră cum vă jucaţi cînd eraţi ca noi ?

— Păi... Ne cocoţam pe munţi... pescuiam păstrăvi... ne jucam de-a astronauţii... Mda... Numai că voi nu vă puteţi urca aici pe munţi, nici să pescuiţi n-aveţi cum, şi cosmonauţi sînteţi de cînd v-aţi născut... Mda... Ar trebui altceva... Ar trebui să... să vă luaţi la trîntă ! Da, să vă luaţi la trîntă ! se înflăcără căpitanul Amir. E un joc straşnic, cu adevărat băieţesc ! Mai ţii minte cît ne plăcea nouă să ne luăm la trîntă, Raa ? !

— Aşa ceva nu se uită, bătrîne !

— Sigur că nu se uită. Prea era straşnic ! Hai, băieţi, luaţi-vă la trîntă acolo, pe iarbă... Ce mai staţi ? !

— Cum adică... să ne luăm la trîntă ? întrebă Nirus.

— Tii ! Ce ţi-e şi cu copiii stelelor ! Cunosc denumirile a sute de constelaţii şi aştrii, cunosc cosmofizică, cosmobiologie şi o mulţime de alte lucruri savante, dar nu ştiu lucruri simple, simple de tot ! zise căpitanul Amir. Să nu ştie ei, băieţi mari, ce-i aia o trîntă !

— De unde să ştie ? !... Hai să le arătăm noi !

— E o idee straşnică, frate Raa ! Oho ! Ţin-te bine ! Nu te uita că am barba asta. Bătrîneţile nu m-au ajuns !

Cei doi căpitani, amîndoi adevăraţi uriaşi, se strînseră zdravăn în braţe şi începură să se salte cîte puţin, de pe podea, unul pe celălalt.

Băieţii îi priviră la început cu ochii măriţi de uimire, apoi fură cuprinşi de entuziasm. Începură să ţopăie în jurul lor, să bată din palme şi să strige :

— Nu te lăsa, tată !

— Trînteşte-l în iarbă, tată !

Căpitanii stelari se desprinseră însă din îmbrăţişare rîzînd şi se aşezară pe bolovanul de lîngă lac.

— Acum e rîndul vostru, flăcăi ! exclamă Amir.

Băieţii se priviră cîteva clipe cu ochi scînteietori, apoi trupurile li se înlănţuiră şi în nava cosmică se încinse o trîntă în toată legea, o trîntă ca cea a străvechilor ciobani din munţii Carpaţi.

Căpitanul Raa se apucă să povestească lui Amir întîlnirea „Cutezanţei" cu „misteriosul" nor de praf cosmic...

Băieţii luptau cu îndîrjire şi forţe aproape egale. Se prăvăliseră în iarbă şi se rostogoleau într-o parte şi-n alta. Din cînd în cînd, scoteau cîte un chiot, dovadă a nemaiîncercatei bucurii pe care o simţeau.

După vreo zece minute, căpitanul Amir se ridică de pe bolovan :

— Gata, Sin ! E timpul să plecăm !

Băieţii se sculară din iarbă. O vreme continuară însă să se ţină de mîini.

Acum, după trînta aceea straşnică, simţeau că discuţia dintre ei s-ar fi legat atît de uşor, simţeau că ar fi fost în stare să născocească multe şi năstrusnice jocuri, aşa cum pot să născocească numai doi copii cu imaginaţie bogată, atunci cînd se întîlnesc. Dar trebuia să se despartă ! Nici unul dintre ei n-ar fi îndrăznit să insiste ca nava căpitanului Amir să-şi mai amîne plecarea. Cunoşteau bine legile zborurilor cosmice. Ştiau că se făcuse pentru ei o mare excepţie.

Despărţirea a fost simplă, cum sînt totdeauna despărţirile dintre adevăraţii bărbaţi : o îmbrăţişare puternică a celor doi căpitani stelari, o îmbrăţişare puţin prelungită a celor doi băieţi...

Cu cîteva clipe înainte ca „Steaua Speranţei" să-şi ia zborul, televizoarele făcură iarăşi legătura între nave.

— Zbor liniştit, Amir !

— Vă aştept pe Pămînt, frate Raa !

— Zbor liniştit, Sin !

— O să ne întîlnim pe Pămînt, Nirus. Şi o să ne jucăm mult, mult de tot. Şi cînd vom fi mari, o să zburăm împreună pe aceeaşi navă. Vrei ?

— Sigur că vreau ! Zbor liniştit, Sin !

*

„Cutezanţa" intră la o verificare amănunţită, făcută de aparatele cibernetice de pe platformă. Verificarea dură două zile. Nava era în perfectă stare. Putea să pătrundă în sistemul solar A I, putea să coboare pe Pămînt.

Cu o oră înainte de decolarea „Cutezanţei", pe ecranul central al cabinei de comandă apărură cuvintele unui mesaj. Era un mesaj transmis de translaserul de pe „Steaua Speranţei".

Cuvintele uşor tremurătoare de pe ecran păreau un strigăt :

„Raa... Am intrat într-un nor de praf cosmic asemănător celui de care mi-ai vorbit. E însă un nor uriaş şi se mişcă foarte încet. Poţi să-l ocoleşti dacă deviezi traiectoria de zbor..."

Urmară cîteva indicaţii precise : mărimea probabilă a norului, zona în care se afla...

„Praful atacă nava cu o furie teribilă. N-am decît o singură speranţă : să scap mărind viteza. Poate că aşa o să ies din nor cu nava capabilă încă de zbor. Acum atingem aproape viteza maximă admisă ; două sute optzeci şi opt de mii de kilometri pe secundă. Aşa poate..."

Mesajul se întrerupse. Cîtăva vreme, ecranul rămase alb.

Căpitanul Raa şi Nirus stăteau cu privirile pironite pe ecran într-o încordare dureroasă, cu respiraţia aproape tăiată. Şi iată că apărură alte cîteva cuvinte :

«Raa... Se petrece un lucru de neînţeles ! Cu toate încercările mele de a opri motoarele, ele nu mai ascultă. Probabil praful e de vină... Viteza creşte vertiginos... Peste cîteva clipe vom atinge viteza luminii şi atunci... cine ştie ce-o să se întîmple... Dacă n-o să ne mai întoarcem, spune celor de pe Pămînt că echipajul „Speranţei" le-a cerut să descopere cît mai repede cum poate fi înfrînt şi praful ăsta blestemat, ca navele să poată zbura cu siguranţă... Să poată zbura cît mai...»

Mesajul se întrerupse brusc.

— Ce s-a întîmplat, tată ? ! ţîşni întrebarea lui Nirus, ca un strigăt.

Căpitanul Raa, cu ochii pironiţi pe ecranul alb, răspunse abia după o bună bucată de vreme :

— Au atins... au depăşit viteza luminii... Nu mai pot comunica nici prin translaser.

— Dar cu ei... cu oamenii ce se întîmplă ? !

— N-aş putea să-ţi spun... Pînă la plecarea noastră de pe Pămînt, efectele vitezelor supraluminice rămăseseră un mister... Se presupunea că o navă care ar atinge viteza luminii s-ar transforma ea însăşi în lumină. Dar era numai o presupunere... Şi, după o tăcere prelungită, adăugă aproape în şoaptă : Ai văzut, în clipele acelea îngrozitoare, Amir se gîndea la noi ! Ne-a dat toate datele despre norul de praf cosmic, ca să-l putem ocoli. Asta înseamnă să fii un adevărat prieten... un adevărat căpitan stelar.

Raa Carpat şi Nirus rămaseră încă multă vreme în cabina de comandă, fără să mai rostească un cuvînt. Privirile le lunecau mereu spre ecranul central.

Sperau încă, mai ales Nirus, că vor intercepta un nou mesaj de la căpitanul Amir. Dar ecranul rămînea alb, de un alb strălucitor, metalic, ca al zăpezii îngheţate.

Într-un tîrziu, paşii îl purtară pe Nirus în sera navei, sub copacul unde făcuse un adăpost pentru „licuriciul" pe care i-l dăruise Sin. Luă animalul în palmă.

— Poate că tu eşti tot ce-a rămas din expediţia căpitanului Amir, licuriciule... îngînă Nirus. Pe urmă se revoltă însă împotriva gîndului care îl chinuia : Nu cred c-au pierit ! N-au pierit, licuriciule ! Şi eu o să aflu taina vitezei supraluminice. Da... o să aflu... şi o să-l caut pe Sin ! O să-l găsesc... şi-o să zburăm împreună pe aceeaşi navă... aşa cum voia el... aşa cum doream amîndoi.

Mîngîia în neştire micul animal care-i încremenise în palmă şi spinarea „licuriciului" scînteia viu, multicolor, ca o constelaţie foarte îndepărtată, misterioasă, poate aşa cum scînteia constelaţia spre care zbura acum Sin, Sin copil al stelelor.

PRIETENIE

„Cel ager" şi alţi doi bărbaţi îl purtară pe Arar printr-un coridor săpat în sînul muntelui, în care domnea întunericul deplin.

Coridorul avea nenumărate coturi şi praguri de înălţimi diferite, dar oamenii-aurii înaintau cu uşurinţă. Vedeau perfect şi prin întuneric.

La un moment dat se opriră în faţa unui bloc de piatră, ca o poartă, îl aşezară jos pe Arar şi dădură deoparte, cu mari eforturi, piatra care le tăia drumul. Trecură în genunchi printr-o gură strîmtă, tîrîndu-l pe băiat după ei, şi pătrunseră într-o peşteră nu prea mare.

„Cel ager" dezlegă prizonierul, apoi ieşi împreună cu însoţitorii săi.

Arar îi auzi cum aşază piatra la loc şi se gîndi că probabil rămăseseră de pază dincolo, în gang, aşa cum le poruncise „Mînă neîntrecută". Privi în jur. O lumină verzuie, slabă, plutea în peşteră. Dar roca pereţilor nu era fosforescentă. Lumina provenea de la nişte obiecte lunguieţe, îngrămădite în mormane.

Nu-şi putu da seama ce erau obiectele acelea pînă cînd nu zări cîteva legate între ele într-o ordine care îl făcu să tresară, să exclame în gînd :

— Oase ! Schelete de oameni-aurii ! Schelete fosforescente !

În şira spinării i se înfipse un fior îngheţat şi înţelese dintr-o dată de ce peştera era numită de localnici „Peştera celor plecaţi".

Deşi îşi repeta că vecinătatea osemintelor nu are de ce să-l înspăimînte, nu se putea linişti, căci numai plăcut nu poate fi să te trezeşti închis într-un cavou !

Se aşeză jos, pe un loc cît mai depărtat de mormanele de oseminte şi, ca să se calmeze, încercă să glumească, spunîndu-şi :

„Oricum, poţi să te feliciţi, Arar băiatule ! Ai avut noroc cu oasele astea fosforescente. Fără ele stăteai într-o beznă profundă ca întunericul cosmic. Ce mai, ai avut noroc !"

Căuta în felul acesta să pună în aplicare „metoda" calmării prin „haz de necaz", despre care vorbea adesea Vla Mar.

„Metoda" nu prea avu însă rezultat. Întrebări chinuitoare îi năpădeau creierul : „Cum or să afle ai mei unde sînt... Cît o să zac aici ?... Dar dacă n-o să mai ies niciodată ? !"

Întrebările acestea erau gata să stîrnească în el panica şi Arar ştia, ca orice cosmonaut, că panica ţi-e cel mai mare duşman atunci cînd te afli într-o situaţie grea. Trebuia neapărat să înfrîngă acest vrăjmaş înainte de a-i cădea prizonier.

„Totul nu e decît o ciudăţenie a oamenilor-aurii... sau mai degrabă o neînţelegere. Da, o neînţelegere care o să se lămurească curînd. Atunci îmi vor da singuri drumul... Prietenia o să se lege din nou... Nu se poate să fi fost zadarnic tot ce-am făcut pînă acum... Nu se poate..."

Şi Arar se lăsă în voia amintirilor care îi dădeau tîrcoale, simţind că asta l-ar putea ajuta să-şi recapete liniştea...

Se revăzu zburînd în rachetoplan pe deasupra planetei pe care „Biruinţa" coborîse doar de cîteva ore. Era primul zbor de mai lungă durată.

Privelişte pe care o oferea planeta necunoscută îl îndemnase atunci să spună :

— Cred că i s-ar potrivi numele de „Planeta pădurii nesfîrşite !"

Într-adevăr, numele era foarte nimerit.

Planeta era acoperită de o pădure imensă, ca de o blană. Milioane de copaci, din aceeaşi specie, cu trunchiuri drepte, lucioase, vişinii, stăpîneau întreg uscatul. Crengile lor, fără ramificaţii, aco-

perite de ace minuscule, ca ale brazilor, păreau niște șerpi verzui. Crengile copacilor alăturați se încolăceau cu vîrfurile unele de altele, țesînd o plasă deasă, prin care cerul azuriu, privit din pădure, se vedea fărîmițat, spart parcă în mii de cioburi.

Pentru ca „Biruința" să poată coborî, fusese necesar să se trimită înainte o microrachetă cu trei cosmonauți și cîțiva roboți, ca să defrișeze, pe un platou muntos, doi kilometri pătrați de pădure.

Încă din timpul zborului orbital, Pămîntenii văzuseră că o pătrime din planetă era acoperită de un ocean aproape circular.

Uscatul era format numai din munți cu vîrfuri rotunjite și spinările domol arcuite. Ici și colo, cîte un platou nu prea întins dădea oarecare varietate reliefului.

Arar își aminti cum se făcuseră primele cercetări asupra planetei. Zburaseră peste păduri și ocean cu microrachetele, sau cu aripi batante. Cercetările acestea fuseseră însă foarte puțin eficace. Chiar cînd zburau cu aripile la mică înălțime și cu viteză redusă, plasa deasă pe care o țeseau crengile copacilor nu-i lăsa să zărească bine interiorul pădurii.

Arar nu văzuse niciodată păsări sau animale vii, ci numai imaginile lor din cărți și microfilme. Dintre toate păsările astfel cunoscute, cel mai mult îi plăcuseră papagalii cu coloritul atît de viu și variat. De pe cînd era un prichindel de patru ani începuse să spere că pe planeta spre care zburau vor găsi niște păsări asemănătoare papagalilor. De aceea dezamăgirea îi fusese foarte mare cînd văzuse că puținele păsări pe care le întîlneau erau pitice și toate cenușii, complet cenușii.

Animale nu se arătau în jurul navei. Fugiseră probabil, speriate, în adîncul pădurii. Pru, cosmozoologul expediției, se învîrtea în jurul „Biruinței", răscolind iarba înaltă, roșie, în speranța că va da de un animal cît mai mic. Dar speranța nu i se împlinea și fața lui lungă, uscată, se lungea parcă și mai mult, iar sprîncenele neobișnuit de groase, încruntîndu-se, îi acopereau aproape cu totul ochii. Insista pe lîngă tatăl lui Arar, Bucur Ji, conducătorul expediției, să-i îngăduie să cerceteze pădurea.

Insista şi băiatul, căci dorea să plece cu unchiul Pru în adîncul codrului misterios.

Bucur Ji întîrzia să-şi dea consimţămîntul. Abia în a patra zi de la coborîrea navei pe planeta-vie le spusese :

— Mîine, G5 va pleca să cerceteze pădurea. E o precauţie elementară ca prima incursiune să o facă un robot. Pe urmă, dacă se va dovedi că pericolele nu sînt prea mari, vom merge şi noi.

— Îl trimiţi pe Ge-ge, tată ? ! îngînase Arar cu îngrijorare.

— Da. El e capabil să ne aducă mai multe informaţii decît oricare alt robot. E doar flăcăul nostru cel mai deştept, nu-i aşa ?

— Aşa-i, tată... Totuşi mă tem să nu păţească ceva...

— Lasă că se descurcă ! Nu degeaba are un creier elctronic cu autoperfecţionare de cel mai nou tip, nu degeaba are un sistem de autoapărare.

Arar ştia că G5, sau Ge-ge, cum îl alinta el şi majoritatea membrilor expediţiei, putea fi socotit una din cele mai bune creaţii ale lui Bucur Ji, ceea ce însemna foarte mult, căci tatăl său era un excepţional cibernetician, specialist în construirea roboţilor. Pe Pămînt făcuse parte din grupul celor cinci cibernetici care proiectaseră pentru prima oară un creier electronic cu autoperfecţionare, destinat roboţilor. Cu asemenea creier, robotul era capabil, pe baza datelor iniţale furnizate de oameni, să facă singur anumite asociaţii între noţiuni, idei sau fenomene naturale, să găsească unele rezolvări originale în felurite situaţii.

Arar ştia bine că G5 putea să înfrunte aproape orice pericol, şi totuşi era îngrijorat. Se ataşase mult de Ge-ge, îl socotea un adevărat prieten, căci pe navă nu avea tovarăşi de-o vîrstă cu el. Se mai născuse doar un singur copil, o fetiţă, cu şase luni înainte ca „Biruinţa" să-şi atingă ţinta.

A doua zi, G5 se întoarse însă din misiune fără să aibă măcar un şurubel clintit de la locul lui.

Arar, care îi pîndise tot timpul întoarcerea, îl zărise primul, încă de pe cînd robotul se strecura printre copacii de la marginea terenului defrişat, şi i se repezise în întîmpinare.

Auzise strigătul tatălui său : „Arar, stai ! Înapoi ! Înapoi !", dar continuase să alerge.

Abia la cîţiva paşi de robot încremenise locului, zărind cum se descolăceşte de pe trupul metalic un şarpe gros cît braţul unui bărbat, lung de peste trei metri, cu cap turtit, foarte lat, şi o gură nefiresc de mare, căscată, în care se vedeau dinţii lungi, ascuţiţi ca nişte lame de pumnal.

Culoarea şarpelui, gri închis, era aproape identică cu cea a lui Ge-ge. De asta nu-l observase de la început.

După ce se descolăcise fulgerător de pe robot, şarpele îşi contractase trupul, bătuse puternic pămîntul cu coada lui lată ca o lopată, şi, printr-o destindere bruscă, făcuse un salt de peste patru metri.

Arar auzise iarăşi strigătul tatălui său, care văzuse şi el şarpele şi se apropia în goană :

— Înapoi, băiatule ! Înapoi !

Ar fi vrut acum să-l asculte, dar picioarele parcă îi împietriseră. Nu-şi putea desprinde privirea de la gura căscată a monstrului, care tocmai se contracta, pregătindu-se pentru cel de-al doilea salt.

Dar deodată trupul şarpelui se înmuiase, apoi încremenise.

G5 acţionase pistolul anesteziator şi monstrul devenise inofensiv.

Arar nu înţelesese toate acestea decît mai tîrziu, după ce Bucur Ji ajunsese lîngă el şi-l îmbrăţişase, încercînd astfel să-l liniştească, să-l smulgă din groaza care îl paraliza...

Băiatul se trezi zîmbind, amintindu-şi ce-l rugase atunci pe tatăl său :

— Să nu spui mamei ce era să păţesc ! Altfel, cît o să stăm pe planeta asta, n-o să mă mai lase să fac un pas de lîngă „Biruinţa". Te rog mult !

Mama sa, Iona, medicul expediţiei, ar fi fost într-adevăr în stare să-l închidă într-o cabină a navei, numai să-l ştie în deplină siguranţă.

Cum Bucur Ji avea însă altă părere despre felul în care trebuie educat curajul fiului său, îi spusese cu un ton puțin complice :

— Bine... Să-mi promiți însă că n-o să te mai depărtezi niciodată de navă fără încuviințarea mea.

Și Arar promisese...

Ge-ge dăduse informații amănunțite despre ceea ce aflase în incursiunea sa. Din spusele lui reieșea că se poate înainta cu destulă ușurință printre copacii pădurii. Nu existau tufe sau lăstărișuri dese. În schimb, iarba roșcată, din cea care se afla și în jurul „Biruinței", atingea uneori înălțimea de un metru. În ea se ascundeau animalele. Ge-ge anesteziase unul și-l adusese ca mostră. Semăna cu o nevăstuică. În loc de blană avea însă o piele roz, aproape transparentă. Botul lung părea un nas foarte coroiat.

G5 fusese atacat și de cîțiva șerpi căpățînoști. Unul se încăpățînase să rămînă încolăcit pe el. Cum sistemul de apărare nu dăduse alarma, Ge-ge socotise că-l poate transporta și așa, fără să-l mai anestezieze, pînă în apropierea navei. Mai adusese informații despre copacii pădurii și fructele care creșteau pe ei, despre compoziția solului și a apei pîrîului întîlnit în cale.

Pru, cosmobiologul, ascultase cu respirația aproape oprită comunicările lui G5, apoi exclamase entuziasmat :

— Ești cel mai grozav robot din Univers, prietene Ge-ge !

— Nu prea-i așa ! intervenise Bucur Ji. Dacă ar fi fost cum spui, n-ar fi cărat cu el un șarpe viu !

— Dar cînd șarpele a devenit periculos, l-a adormit imediat ! se grăbise Arar să ia apărarea prietenului său. Ge-ge e într-adevăr grozav !

Pru adusese apoi vorba despre ceea ce-l preocupa în mod deosebit :

— Cred că acum putem merge și noi în pădure.

— Da, mîine, consimțise Ji. Fiecare va lua cîte un pistol anesteziator. Cine știe cîți căpățînoși ca ăsta or să aibă poftă să guste carne de om !

— Tată, te rog să mă iei și pe mine, îngînase Arar.

Dar Iona, mama lui, sărise ca arsă :

— Cum de-ţi trece aşa ceva prin minte ? ! Nici vorbă nu poate fi !...

Amintindu-şi expresia maică-si cînd spusese cuvintele acestea, băiatul gîndi îndoios :

„Dar acum, după ce am dispărut fără urmă, ce-i în inima ei ? De-ar şti unde sînt, ar fi în stare să vină să se lupte singură cu toţi oamenii-aurii, numai să mă scape... Biata mamă... E cîteodată prea temătoare, dar dac-o ascultam cît de cît, nu stăteam închis aici...

La prima expediţie în adîncul pădurii, Arar nu luase parte, dar la cea de a doua participase împreună cu mama sa.

Pericolul care i-ar fi putut ameninţa din partea şerpilor cu capete turtite, sau a altor fiare, fusese înlăturat într-un fel ingenios : un aparat special construit crea pe o rază de două sute de metri în jurul cosmonauţilor, care înaintau în grup, o zonă de şocuri electrice, nu prea puternice, dar capabile să îngrozească, să pună pe fugă orice animal.

Priveliştea pe care o oferea pădurea era destul de monotonă : mereu acelaşi neam de copaci, pe care atîrnau un fel de liane groase, mereu aceeaşi iarbă roşcată din care mustea un lichid ca sîngele.

Numai doi oameni mergeau în afara zonei de protecţie a şocurilor electrice : Pru şi comandantul secund al navei, Vla Mar, care se oferise să-l ajute. Ei căutau să pună mîna pe cît mai multe animale, anesteziindu-le. Îşi dăduseră curînd seama că majoritatea animalelor erau ierbivore, inofensive. Numai şerpii căpăţînoşi se dovedeau carnivori feroce.

După o vreme, Arar începuse să se plictisească. Crezuse că o să întîlnească în pădure cine ştie ce lucruri extraordinare, şi cînd colo nu putea zări nici măcar animalele acelea cu pielea transparentă, pe care şocurile electrice le goniseră cine ştie pe unde.

Gîndea că ar fi fost mult mai interesant dacă ar fi mers cu Pru şi Vla Mar. Şi gîndul acesta îl ispitise într-atît, încît profitase de o clipă de neatenţie a maică-si, se ascunsese după un copac, apoi o luase la fugă în direcţia de unde se auzeau repetîndu-se semnalele de control radio ale lui Vla Mar.

„Nu mi se poate întîmpla nimic, gîndise el, îndepărtîndu-se de grupul cosmonauților. Am cu mine pistolul anesteziator. Și unchiul Mar trebuie să fie aproape. Cînd o să ajung la el, o anunț pe mama prin radio, să nu se sperie !"

Dar nu putuse ajunge la Pru și Mar. Centura șocurilor electrice îi tăiase calea. La început, șocurile îi provocaseră doar o furnicătură neplăcută sub piele, de parcă l-ar fi prevenit să se întoarcă din drum. Se încăpățînase însă să înainteze. După trei pași se trezise chiar pe linia centrală a centurii de protecție, unde șocurile aveau o intensitate mai mare. Și deodată simțise că nu se mai poate clinti din loc. Trupul începuse să-i tremure, ca într-un acces de friguri. Își dăduse seama că nu-i rămîne altceva de făcut decît să strige după ajutor. Și strigase din toate puterile, deși dinții îi clănțăneau.

Cosmonauții veniseră cu toții, în goană. Întrerupseseră aparatul de transmisie a șocurilor protectoare și trupul băiatului se liniștise. Nu fusese vătămat cîtuși de puțin. Se alese doar cu spaima și cu o ploaie de mustrări, mai ales din partea maică-si.

Vla Mar, căruia îi plăcea să găsească și în situațiile cele mai tragice un sîmbure de comedie, făcuse mare haz și spusese Ionei :

— Acum știi cum poți să-l ții lîngă tine pe acest copil al stelelor, neastîmpărat ca o cometă.

Arar se amuza totdeauna de glumele unchiului Mar, pe care îl admira în mod deosebit, dar gluma aceea i se păruse nereușită. Șoptise chiar secundului :

— Vezi că mama poate să-ți ia vorbele în serios !

Cînd, după șase ore de cercetări, se întoarseră spre navă, tatăl său spusese, cu o urmă de dezamăgire în glas :

— Se pare că pădurea n-o să ne mai ofere multe alte taine în afara celor pe care i le-am smuls pînă acum... Peste două zile o să zburăm prin locuri mai depărtate, dar ceva prea deosebit nu cred că mai descoperim.

Se înșela însă. Chiar a doua zi le fusese dat să afle ceva senzațional.

Oamenii de știință de pe „Biruința" stăteau în ziua aceea prin laboratoarele navei și făceau diverse cercetări asupra plantelor și

rocilor pe care le colecționaseră pînă atunci. Numai Pru plecase iarăși, de data asta de unul singur, în pădure, cu speranța că va prinde un animal încă nemaiîntîlnit. Spusese că n-o să întîrzie mai mult de trei ore, dar se scurseseră aproape cinci și nu venise. Tovarășii săi erau îngrijorați și făceau felurite presupuneri în legătură cu ceea ce i s-ar fi putut întîmpla, apoi hotărîseră să-l caute.

Dar nu mai fusese nevoie. Pru apăruse din pădure, apropiindu-se în fugă. Avea figura răvășită de o mare emoție. Încă de departe strigase cosmonauților adunați lîngă navă :

— Am găsit ceva extraordinar ! Extraordinar !

Toți știau cît de ușor se entuziasmează cosmozoologul, de asta Vla Mar făcuse o glumă :

— Te pomenești că a dat de o pisică cu șase picioare și două cozi !

— Extraordinar ! Extraordinar ! continuase să exclame Pru cînd ajunsese lîngă ceilalți. Ce credeți... c-am găsit ? ! Ce credeți ? !

— Știi doar că nici unul dintre noi n-are talente de ghicitor, așa că ai face bine să ne spui singur ! îl apostrofase cosmofizicianul expediției, un uriaș cu o bărbiță ascuțită și părul ca o coamă de leu.

— Vă spun... vă spun... dar să-mi trag întîi... sufletul...

Nu mai avusese însă răbdare să i se liniștească respirația. Începuse să povestească gîfîind și gesticulînd agitat :

— Astăzi am cercetat pădurea în partea unde povîrnișul muntelui e abrupt. Pe acolo nu mai fusesem. După o oră și jumătate de mers am dat de o stîncă verzuie, înaltă de vreo doisprezece metri, cu o față netedă, tăiată perpendicular parcă de o formidabilă lovitură de sabie. Pe ea n-am zărit nimic deosebit, dar, după vreo două sute de metri, am întîlnit alte două stînci, apropiate una de cealaltă, foarte asemănătoare cu prima stîncă verde. Ei bine, ce credeți că mi-a fost dat să văd pe fețele lor verticale ? !

Lăsase o vreme întrebarea fără răspuns, ca să stîrnească curiozitatea ascultătorilor, și începuse să deschidă încet aparatul fotografic cu developare instantanee, pe care îl purtase cu el.

Pierzîndu-și răbdarea, Vla Mar izbucnise :

— Ce faci ? Spune odată ce-ai văzut !

— Ai răbdare, tinere, ai răbdare ! replicase cosmobiologul cu o voce tărăgănată, care contrasta mult cu agitaţia lui de mai înainte. Arar ştia că unchiului Pru îi făcea o plăcere deosebită să stîrnească curiozitatea...

— Ca să nu credeţi cumva că am avut halucinaţii, vă ofer aceste fotografii care vă vor spune mai bine decît mine despre ce e vorba. Priviţi !

Şi Pru scosese din aparat douăsprezece fotografii de o claritate deosebită, care trecuseră din mînă în mînă. Exclamaţiile curgeau una după alta, se întretăiau :

— De necrezut !

— Ce îndemînare !

— Cine le-o fi făcut ? !

— Cine altcineva decît...

— Decît nişte fiinţe cugetătoare, completase Pru fraza pe care o pîndise parcă. Da, nişte fiinţe cugetătoare !

Se lăsase o tăcere grea, prelungită, în care cosmonauţii cercetaseră minuţios desenele din fotografii. Reprezentau animale dintre cele pe care le întîlniseră şi ei.

Arar nu se mai sătura privind. Se pricepea destul de bine la pictură şi tocmai de asta era mai entuziasmat :

— Grozave desene ! Cît de expresive sînt ! Cît de expresive !

— Pe stînci sînt desenate numai animale, povestise apoi Pru. Probabil că oamenilor de pe planeta asta nu le place să-şi deseneze semenii şi nici să-şi facă autoportretul... Important e însă că avem dovada existenţei lor !

— Să nu ne grăbim cu afirmaţiile categorice, intervenise cosmofizicianul. S-ar putea ca desenele să fi fost făcute, cine ştie cînd, de nişte fiinţe cugetătoare venite, ca şi noi, de pe altă planetă.

Ipoteza aceasta tăiase pentru cîteva clipe entuziasmul lui Arar, ba chiar şi pe al lui Pru. Dar numai pentru cîteva clipe, căci cosmozoologul spusese apoi cu o convingere de neclintit :

— Exclus ! Cu toată perfecţiunea lor artistică, se cunoaşte că desenele sînt executate cu mijloace rudimentare, aşa cum n-ar fi folosit nişte fiinţe cugetătoare, capabile să facă zboruri cosmice.

— Mda... Asta e un argument destul de puternic în susținerea ipotezei că sînt făcute de locuitori ai acestei planete, încuviințase tatăl lui Arar. Propun ca trei dintre noi să cercetăm mai amănunțit desenele. Pru, te simți acum în stare să mai faci o dată drumul pînă la stînci, sau plecăm mai tîrziu ?

— Plecăm imediat ! Imediat ! strigase veșnicul entuziast Pru.

Cît ar fi vrut Arar să-i însoțească ! Știa însă bine că nu i s-ar fi îngăduit, de asta nici nu se rugase să-l ia. Se împăcase cu gîndul că va urmări expediția prin teletransmițătoarele portative pe care tatăl său și ceilalți doi le purtau.

După o oră și jumătate, Bucur Ji, Pru și Vla Mar se aflau în fața stîncilor verzi, care, așezate la patru metri una de cealaltă, păreau stîlpii giganți a unei porți nevăzute.

Bucur Ji rupsese cu ușurință o bucățică de stîncă și o cercetase fugitiv :

— Parcă ar fi gresie... În orice caz, e o rocă care se poate ușor zgîria..

Priviseră apoi îndelung desenele. Păreau grupate după un plan bine întocmit : pe amîndouă stîncile, desenele reprezentînd animalele mai mici erau foarte alăturate unele de celelalte, vrînd parcă să sugereze o turmă.

În jurul lor, la o distanță de peste un metru, se aflau desenați cîțiva șerpi, toți cu capetele întoarse amenințător spre grupul celorlalte animale.

— Probabil că desenele astea au un anumit sens simbolic, cugetase cu voce tare Vla Mar.

Bucur Ji se apucase să cerceteze desenele cu ajutorul unui aparat capabil să le determine precis vechimea.

Însoțitorii săi și echipajul din navă așteptau într-o mare încordare...

Arar își aminti că în clipele acelea făcuse ceea ce nu mai făcuse de cînd era un prichindel : își mîncase, în mare viteză, două unghii, pînă la carne.

Tatăl său trecea de la un desen la altul, fără să spună nimic. Scăpa doar din cînd în cînd cîte un „hmm“ gutural. Dar la unul

dintre șerpii ce se afla în partea de jos a stîncii din dreapta se oprise îndelung, punînd aparatul să-l cerceteze de trei ori la rînd. Apoi se întorsese spre tovarășii săi, îi privise o vreme cu ochi scînteietori, tăcut, și într-un tîrziu spusese aproape în șoaptă :

— Desenele celelalte sînt vechi cam de doi ani. Dar șarpele ăsta a fost desenat doar de cîteva zile... Acum patru sau cinci zile aici stătea un locuitor al acestei planete... Poate că și acum e vreunul în apropiere, ascuns pe undeva și ne pîndește...

Toți trei se treziră aruncînd priviri în jur, deși își dădeau seama că nu vor putea vedea pe nimeni.

Arar se făcuse și el mai mic în scaunul din fața televizorului, de parcă i-ar fi fost teamă să nu se pomenească cu o lovitură neașteptată.

— Ar trebui să pun teleemițătoarele și să ne întoarcem pe navă, propusese Vla Mar. Mascați-mă cu trupurile voastre. Dacă ne pîndește cineva, să nu observe unde așez aparatele.

După ce teleemițătoarele, de mărimea unui ochi omenesc, fuseseră instalate în diferite puncte din jurul stîncilor verzi, cosmonauții se întoarseră la navă.

Imediat se convocase o adunare a tuturor membrilor echipajului.

Bucur Ji recapitulase rezultatele cercetărilor, apoi spuse, în concluzie :

— E deci foarte probabil că pe planetă există ființe cugetătoare. Cred că au aflat de prezența noastră, dar se tem să se arate. Poate că ne urmăresc fără ca noi să-i vedem. Nu trebuie să ne grăbim să luăm contact cu ei, cînd îi vom descoperi. Orice gest al nostru ar putea fi interpretat greșit, i-ar putea speria. Îi vom studia, mai întîi, de departe, cu ajutorul aparatelor, să vedem cum se comportă, să le înțelegem felul de a gîndi, și dacă au o limbă sau alt mijloc de comunicare, să-l învățăm. Abia după aceea vom încerca să luăm legătura cu ei... Deocamdată însă nu ne rămîne decît să privim imaginile pe care ni le trimit cele șase teleemițătoare. Dacă așa nu obținem nici un rezultat, vom încerca să-i găsim altfel pe locuitorii planetei...

Din clipele acelea, ochii tuturor se fixaseră cu lăcomie pe ecranele de televiziune.

Stîncile verzi, desenele de pe ele deveniseră curînd cunoscute cosmonauţilor în cele mai mici amănunte.

Din cînd în cînd, în navă se puteau auzi repetîndu-se aproape aceleaşi fraze :

— Cum or fi arătînd ? !

— N-aş vrea să fie urîţi !

— Urîţenia e o noţiune aproximativă... Nu asta are importanţă. Eu aş dori să fie inteligenţi. Aşa am putea lua mai uşor legătura cu ei...

Pe Arar îl frămînta îndeosebi o întrebare, pe care nu se codea să o repete cu voce tare :

— Cum or fi copiii lor ? !

— Poate ca tine...

— O să vedem, i se răspundea.

Cîte un sceptic replica însă :

— Cine ştie cînd o să-i vedem... dacă „ei" există cu adevărat... Cine ştie cît o să trebuiască să-i căutăm...

Astfel de fraze îl revoltau pe Arar, şi se abţinea cu greu să nu scape cîteva cuvinte tăioase, care puteau fi luate drept obrăznicie.

Dar aşteptarea şi scepticismul unora fuseseră spulberate mai repede decît speraseră şi cei mai optimişti.

Numai după trei ore de la instalarea teleemiţătoarelor, pe ecranele din navă îşi făcuse apariţia un „om", un locuitor al acelei planete.

Putea fi numit „om" fără ezitare, pentru că înfăţişarea lui era destul de asemănătoare cu a pămîntenilor. Existau, desigur, şi deosebiri, dar mai mult de amănunt. Aşa, de pildă, avea pielea azurie, ochii enormi, nasul foarte mic şi o gură cu buze abia conturate. Trupul subţire dovedea, cu fiecare mişcare, o excepţională elasticitate. La fel şi mîinile.

Ceea ce atrăsese în mod deosebit atenţia cosmonauţilor fusese părul acelei fiinţe, care părea să fie un bărbat : nişte plete lungi de peste un metru, galbene, cu luciu metalic, de parcă ar fi fost de aur.

Omul cu păr de aur cercetase îndelung împrejurimile.

— Se teme să nu ne întoarcem, îi şoptise Vla Mar băiatului. Probabil că ne-a pîndit cît am fost la stînci, dar abia acum a îndrăznit să iasă din ascunzătoare.

Omul de pe ecran scosese un sunet prelung, armonios, cu puţine modulaţii.

Imediat îşi făcuseră apariţia dintre copaci alţi doi inşi. Semănau atît de bine cu primul încît ar fi fost nespus de greu să-i deosebeşti dacă ochii lor n-ar fi avut culori diferite : erau azurii, galbeni şi portocalii.

Noii veniţi aveau şi ei pletele aurii. Toţi purtau în jurul şoldurilor nişte fuste scurte, ce păreau făcute chiar din părul lor.

Scoseseră pe rînd cîteva sunete, ca nişte note de flaut, apoi cel cu ochi gălbui înaintase printre stîncile verzi pînă la peretele de piatră care se afla în spate şi, spre marea surprindere a cosmonauţilor, deschisese o poartă, lăsînd să se vadă gura unei peşteri. De fapt, nu era o poartă, ci o placă de piatră, groasă doar de trei, patru centimetri, care se potrivea perfect în gura peşterii.

Bărbatul cu ochii gălbui se strecurase înăuntru, iar ceilalţi doi începuseră un fel de dans. În timp ce săreau ca nişte mingi, cel cu ochii azurii freca două pietre una de alta, făcîndu-le să scrîşnească prelung, iar celălalt agita ciomagul încovoiat şi ascuţit la un capăt, pe care îl purtase pînă atunci sub braţ.

Dansul încetase abia cînd din peşteră îşi făcuse apariţia omul cu ochi gălbui, însoţit de un alt semen de-al său, al cărui chip, adînc brăzdat de riduri, trăda o vîrstă înaintată. Avea o barbă subţire, dar atît de lungă încît o încolăcise în jurul mijlocului ca pe o curea.

De ciudata curea erau prinse un fel de condeie din piatră.

Bărbosul scosese cîteva sunete ca de violoncel şi ceilalţi se apucaseră să zgîrie cu ajutorul condeielor, în partea de jos a stîncii din stînga, nişte desene.

Cînd desenele fuseseră gata, cosmonauţii recunoscură uşor pe deşiratul Pru, pe atletul Bucur Ji şi pe Vla Mar, cu părul lui veşnic zbîrlit.

Bărbosul privise îndelung cele trei desene, pe urmă închisese ochii şi rămăsese aşa o bună bucată de vreme.

Lipsit de strălucirea ochilor imenşi, chipul lui pierduse orice urmă de viaţă — părea o mască de carnaval.

Ceilalţi coborîseră şi ei pleoapele, ca pe nişte obloane verzui, şi începuseră să se legene încet, ritmic.

Într-un tîrziu, bărbosul deschisese brusc ochii şi se apucase să deseneze în partea de sus a stîncii din dreapta un pămîntean, care nu mai semăna însă nici cu Pru, nici cu Bucur Ji şi nici cu Vla Mar, dar semăna, în acelaşi timp, cu toţi trei. Era un portret ce încerca să înfăţişeze caracteristicile fizice generale ale pămîntenilor şi reuşea pe deplin.

Apoi, cel care purta ciomagul ascuţit lovise cu el desenul de cinci ori, scoţînd nişte strigăte ce se voiau probabil războinice, dar rămîneau totuşi foarte muzicale, iar cel care ţinea pietrele plate începuse să le frece cu îndîrjire, făcîndu-le să hîrşîie ascuţit.

La un semn al bărbosului, intraseră cu toţii în peşteră şi placa de piatră fusese aşezată la loc.

O tăcere grea se lăsase după aceea în „Marea sală a sfatului" din navă, în care se afla un uriaş ecran de televiziune şi unde se adunaseră cei mai mulţi dintre membrii echipajului.

Arar îşi aducea bine aminte că emoţia îl sugruma aproape. În cele din urmă, spărsese primul tăcerea, cu întrebările care i se îngrămădeau pe buze :

— De ce ţopăiau ? ! De ce-a desenat Pămînteanul ? De ce l-a lovit apoi cu băţul ? !

Întrebările lui erau, de fapt, aceleaşi pe care şi le puneau toţi cosmonauţii şi cărora, bineînţeles, nu le puteau găsi uşor răspuns.

Pru se încumetase să facă primele presupuneri :

— Cred că tot ce-am văzut e un ritual, un soi de vrajă. Au desenat şerpii pe stînci sperînd că în felul acesta or să-i sperie, or să-i alunge. Bărbosul a desenat Pămînteanul probabil din aceleaşi motive. Se tem de noi mai mult chiar decît de şerpii pe care îi cunosc din moşi-strămoşi ! Dansul, loviturile de ciomag făceau parte din

vrajă... Tot ce-am văzut dovedește clar un lucru : locuitorii planetei ăsteia se află pe o treaptă destul de inferioară a evoluției.

— Dar sînt niște desenatori grozavi ! exclamase Arar, cu ochii țintuiți pe ecranul televizorului.

— Într-adevăr, în domeniul ăsta sînt surprinzător de evoluați. Sau poate nu e vorba de evoluție, ci de niște talente native excepționale ! cugetase Pru.

Discuția se prelungise mult, făcîndu-se diverse presupuneri în legătură cu locuitorii planetei.

Se căutase apoi un nume cît mai potrivit pentru acele ființe cugetătoare și, după ce fuseseră ascultate diferitele propuneri, se adoptase un nume sugerat de Arar : „oameni-aurii", avîndu-se în vedere pletele lor neobișnuite.

„Eu le-am dat un nume atît de frumos și ei mă închid în peștera morților ! Asta-i recunoștință ? !" își zise Arar, jumătate în glumă, jumătate serios.

Își aminti apoi ce plan minuțios se întocmise în legătură cu felul în care trebuiau făcute cercetările asupra obiceiurilor și limbii locuitorilor planetei.

Vla Mar primise sarcina foarte dificilă de a se strecura neobservat în peștera care se presupunea că e locuită de oameni-aurii. În a doua noapte pornise spre stîncile verzi. (Noțiunea de „noapte" e în cazul acesta destul de aproximativă, pentru că diferența dintre „zi" și „noapte" consta numai în culoarea cerului, care „ziua" era gălbui, iar „noaptea" vișiniu.)

Se urmărea prin televizor fiecare mișcare a lui Vla Mar, ca să i se poată sări imediat în ajutor, dacă ar fi fost nevoie.

Ca să nu fie observat de eventualele iscoade ale oamenilor-aurii, ce ar fi putut să pîndească la oarecare distanță de peșteră, secundul zburase cu ajutorul aripilor batante pînă deasupra stîncilor verzi, pe care învățase să le repereze cu ușurință și din văzduh. Coborîse chiar pe una dintre ele, apoi se strecurase pînă la zidul de piatră.

Îndreptase spre placa din gura peșterii pistolul anesteziator și lansase un șoc mediu, capabil să adoarmă un om, timp de o oră, fără să-i afecteze cu ceva sănătatea.

Precauţia aceasta se dovedise binevenită, pentru că atunci cînd deschise peştera zărise dormind ghemuiţi doi oameni-aurii, înarmaţi cu ciomege ascuţite. Erau paznici aşezaţi chiar la gura peşterii, ca să dea din timp alarma.

Vla Mar înaintase printr-un tunel în care domnea bezna. Dar el vedea la fel de bine ca în plină lumină, datorită ochelarilor speciali pe care îi purta.

Cîtă vreme unchiul său favorit mersese prin tunel, Arar încremenise într-o crispare dureroasă. Tot felul de gînduri negre îi năvăleau în minte : „Dacă o să cadă în vreo capcană ? !... Dacă o să-l lovească pe neaşteptate ? !"... Se mai liniştise abia atunci cînd îl zărise intrînd într-o enormă sală circulară, scăldată de o lumină verzuie. Rocile din jur erau fosforescente.

Pe pereţii şlefuiţi parcă se aflau nenumărate desene excepţional de expresive, reprezentînd oameni-aurii în diferite acţiuni ale vieţii lor zilnice : vînînd animale ierbivore, luptîndu-se cu şerpi căpăţînoşi, adunînd fructe... Unii dintre oamenii desenaţi aveau trăsăturile feţei foarte blînde şi buze mari, cărnoase. Cosmonauţii îşi dăduseră seama că erau femei. Zăriseră de asemeni portrete de copii şi privirea lui Arar se fixase pe unul care i se părea că seamănă puţin cu chipul său dintr-o fotografie făcută cu ani în urmă.

Vla Mar se grăbise să aşeze cîteva minuscule teleemiţătoare în nişte scobituri ce se aflau ici şi colo în stînca peretelui circular. Cu ajutorul lor, enorma sală putea fi văzută perfect din navă.

Atenţia cosmonautului se îndreptase apoi spre lungile fîşii de păr auriu care atîrnau în partea din fund a sălii, formînd peste douăzeci de perdele.

După ce lansase un şoc anesteziator mediu, dăduse o perdea puţin deoparte şi Pămîntenii zăriseră o încăpere de vreo şase metri pătraţi, cu pereţii din rocă fosforescentă acoperiţi de desene.

La mijloc se afla un fel de masă joasă, romboidală, de piatră, în jurul căreia dormeau cîţiva oameni-aurii : un bărbat, o femeie şi trei copii.

Vla Mar aşezase două microteleemiţătoare în nişte crăpături ale pereţilor.

La fel procedase și într-o „cameră" alăturată, unde dormeau alți oameni-aurii, apoi se grăbise să se întoarcă la navă.

Începînd din noaptea aceea, cosmonauții urmăriseră pe ecranele de televiziune viața locuitorilor peșterii.

Două mașini electronice, special construite pe Pămînt, traduseseră, după o muncă neîntreruptă de zece zile, limba aceea atît de neobișnuită, în care literele păreau note muzicale emise de instrumente diferite.

O dată cu cunoașterea limbii, Pămîntenilor le venise mai ușor să înțeleagă felul de a gîndi și de a se comporta al oamenilor-aurii.

Locuitorii peșterii constituiau un fel de trib format din cîteva zeci de familii. Din discuțiile lor, cosmonauții înțeleseseră că pe planetă existau și alte asemenea triburi, așezate însă la depărtări foarte mari unele de altele.

Cîteodată triburile se războiau între ele. Pentru evitarea unui atac prin surprindere, mascau cît puteau mai bine intrările peșterilor în care locuiau.

Tocmai siguranța pe care le-o ofereau peșterile, mărimea lor și plăcuta lumină fosforescentă ce le îmbăia îi îndemnaseră probabil pe oamenii-aurii să nu-și construiască alte locuințe, afară.

Bărbații tribului se împărțeau în două categorii, după felul preocupărilor lor : „culegători de fructe", adică cei care se cățărau în copaci și adunau „bananele" cu coaja aproape neagră, principala hrană a oamenilor-aurii, și „vînătorii", cei mai puternici bărbați din trib. Aceștia vînau micile animale ierbivore și uneori se luptau chiar cu șerpii căpățînoși. Împotriva șerpilor se dovedeau însă mai eficace decît ciomegele ascuțite — armele lor — niște pietre plate, capabile să scoată, prin frecare, un scrîșnet puternic, care înspăimînta monștrii, îi alunga.

Din pricina pericolului permanent pe care îl prezentau șerpii, oamenii-aurii umblau, de obicei, prin pădure numai în grupuri.

Grupurile culegătorilor de fructe erau însoțite totdeauna de cîțiva vînători, care aveau misiunea să frece permanent pietrele plate, să gonească șerpii.

Vînătorii aveau un şef, numit „Cel tare". Drept semn distinctiv al rangului, acesta îşi prindea două şuviţe din plete peste braţe, ca nişte brăţări de aur.

Culegătorii de fructe erau conduşi de „Cel ager". Avea şi el un semn distinctiv : o şuviţă de păr legată în jurul gîtului.

Dar şef suprem al tribului era „Mînă neîntrecută", cel mai bun desenator. Purta o barbă lungă şi subţire, pe care o încolăcea în jurul mijlocului, ca pe o curea. De ea agăţa condeiele de piatră dură.

„Mînă neîntrecută" era chiar bătrînul care desenase pe stînca verde chipul Pămînteanului. De altfel, toţi oamenii-aurii se dovedeau deosebit de talentaţi la desen. Nenumăratele chipuri zgîriate pe zidurile încăperilor de piatră fuseseră făcute chiar de membrii familiilor care locuiau acolo.

Şase din cei mai buni desenatori ai tribului erau ajutoarele directe ale lui „Mînă neîntrecută", un fel de preoţi, căci desenului i se atribuiau puteri supranaturale. Purtau şi ei bărbi lungi, dar nu şi le încolăceau pe mijloc ca maimarele lor.

Toţi ceilalţi bărbaţi se rădeau cu ajutorul unor plăcuţe de piatră, ascuţite la un capăt.

„Mînă neîntrecută" avea şi şapte ucenici, cei mai talentaţi băieţi din trib, pe care îi învăţa tainele desenului. Printre ei era unul cu nişte ochi enormi, de un albastru intens, amintind de cerul senin al Terrei, care se bucura de privilegii speciale, fiind favoritul lui „Mînă neîntrecută", urmaşul său. Era numit „Frageda mînă neîntrecută". Purta şi el o curea de păr ca semn distinctiv, dar pentru că nu-i crescuse încă barba, şi-o făcea din şuviţele pletelor care îi cădeau mai jos de mijloc.

Cosmonauţii se convinseseră curînd că oamenii-aurii erau nu numai nişte excepţionali desenatori, ci şi muzicieni şi dansatori cu calităţi ieşite din comun.

Chiar vorbirea lor obişnuită părea muzicală, iar atunci cînd cîntau în cor, vocea fiecăruia semăna cu un instrument perfect şi toate la un loc formau o orchestră ireproşabil armonizată, care

executa cele mai fantastice şi complexe compoziţii ce se pot închipui.

Tot astfel, datorită elasticităţii trupurilor, în dansurile lor apăreau figuri atît de complicate, încît Pămîntenilor parcă nu le venea să creadă că ceea ce văd e realitate.

După ce urmăriseră viaţa oamenilor-aurii zile în şir, Bucur Ji spusese tovarăşilor săi :

— Localnicii mi se par inteligenţi. Totuşi au o tehnică foarte rudimentară şi inteligenţa lor nativă se reflectă mai mult în manifestările artistice, spre care au înclinaţii speciale. Cred însă că există o explicaţie. Bineînţeles că e numai o presupunere : oamenii-aurii n-au simţit nevoia unei tehnici mai complexe, pentru că natura generoasă a planetei le-a oferit cele necesare traiului zilnic : hrană din belşug, ba chiar şi locuinţe sigure şi destul de confortabile. Singura problemă au constituit-o şerpii căpăţînoşi, dar pietrele care scrîşnesc ascuţit le-au fost oarecum de ajuns ca să se apere, n-au avut nevoie să inventeze arme mai complexe... Cred totuşi că oamenii aceştia sînt capabili să ajungă aproximativ repede la un anumit stadiu de civilizaţie, dacă noi i-am ajuta. Da, dacă pămîntenii i-ar ajuta să înţeleagă foloasele unei tehnici înaintate, să-şi însuşească o asemenea tehnică, sînt convins că ar fi capabili să facă un salt destul de spectaculos pe treptele civilizaţiei. E datoria expediţiei noastre ca măcar tribul din peştera fosforescentă să priceapă cît de cît cine sîntem, să înţeleagă că am venit ca prieteni care vor să-i înveţe să trăiască mai bine, să afle din ce în ce mai multe taine ale naturii. Peste două zile vom încerca să luăm legătura cu oamenii-aurii, să ne împrietenim cu ei. Sper că acuma o să ne vină mai uşor, pentru că le cunoaştem limba şi obiceiurile.

Dar, spre marea supărare a cosmonauţilor, localnicii nu se arătau de loc dispuşi să se împrietenească, ba, mai mult chiar, refuzau să aibă orice legătură cu ei...

Bucur Ji construise cîteva mici aparate, capabile să traducă instantaneu cuvintele pămîntenilor în limba oamenilor-aurii şi invers.

Aparatele erau strict necesare pentru că, oricîtă voinţă ar fi avut, cosmonauţilor le-ar fi fost cu neputinţă să înveţe limba localnicilor. Corzile lor vocale nu puteau să scoată sunetele acelea muzicale din care erau formate cuvintele oamenilor aurii.

Numai Arar ştia de cîte ori încercase pe ascuns, căci se temea de ridicol, să imite măcar cîteva cuvinte de-ale localnicilor. Nu reuşea însă altceva decît să scoată nişte sunete ce aminteau de mioralitul pisicilor.

Cu ajutorul unor „traducătoare", Bucur Ji, Vla Mar şi cosmofizicianul expediţiei încercaseră să ia legătura, în pădure, cu un grup de culegători de fructe. Aceştia se aflau în copaci cînd îşi făcuseră apariţia Pămîntenii.

Vla Mar îi salutase cu o frază pompoasă, care bănuia că ar putea fi pe placul oamenilor-aurii :

— Ne plecăm fruntea cu toată prietenia în faţa înţelepţilor şi talentaţilor noştri fraţi din peştera luminoasă.

După primele clipe de surprindere, cînd încremeniră cu toţii pe crengi, culegătorii de fructe se lăsaseră să alunece pe lianele ce atîrnau din fiecare copac şi o luaseră la fugă cu nişte salturi fantastice.

Cei trei vînători care îi însoţeau rămăseseră cîtva timp pe loc, frecînd automat pietrele plate, dar, văzînd că străinii nu sînt cîtuşi de puţin speriaţi de hîrşîitul ascuţit, o rupseseră şi ei la goană pe urma celorlalţi.

— Le-am vorbit atît de politicos şi tot degeaba ! povestise Vla Mar, după ce se întorsese la navă. Eu le zic „fraţi", le amintesc de prietenie şi ei se apucă să frece pietrele alea, ca să ne gonească aşa cum gonesc şerpii ! Cu ăştia nu cred să ne înţelegem uşor, degeaba le cunoaştem limba !

— Într-adevăr, nu par prietenoşi, sau, mai precis spus, îi înspăimîntăm groaznic. Şi poate că e firesc... Atîta vreme cît n-or să înţeleagă de unde am apărut şi că le sîntem oarecum semeni, or să se teamă de noi. Dar pînă la urmă trebuie să ne împrietenim cu ei ! Trebuie ! spusese Bucur Ji cu hotărîre.

Alte cîteva încercări de a lua legătura cu grupuri de culegători de fructe sau vînători rămăseseră însă şi ele fără rezultat. Oamenii-aurii, într-o permanentă alarmă, fugeau de îndată ce bănuiau numai că Pămîntenii s-ar putea afla în apropiere.

Bucur Ji socotise că nu rămînea altceva de făcut decît să-i viziteze chiar în peşteră.

Şi într-o zi, cînd văzuseră pe ecranele televizoarelor că oamenii-aurii se adunaseră în uriaşa sală circulară din peşteră, ca să cînte unul din lungile şi fantasticele lor coruri religioase — adunările se ţineau din trei în trei zile — Bucur Ji şi Vla Mar se îndreptaseră spre stîncile verzi cu ajutorul aripilor batante.

Deşi era ziuă, la gura peşterii, în spatele plăcii de piatră care ţinea loc de poartă, stăteau de pază doi vînători. Bănuind asta, cosmonauţii îi admiraseră de la distanţă, ca să nu dea alarma şi să provoace panică printre cei din peşteră.

Cînd ajunseră în marea sală circulară, oamenii-aurii terminaseră corul propriu-zis. Mai murmurau totuşi un fragment de melodie, legănîndu-se ritmic. Ochii lor enormi şi atît de divers coloraţi erau fixaţi spre „Mînă neîntrecută", care zgîria pe zid un nou desen. Cosmonauţii aşteptaseră ca bătrînul să termine desenul, apoi Bucur Ji rostise, cu ajutorul aparatului traducător, salutul preferat al oamenilor-aurii : „Strălucire lungă ochilor voştri !", cuvinte ce aveau sensul de : „Vă doresc multă sănătate", sau : „Vă doresc viaţă îndelungată".

Ji nu mai apucase însă nici măcar să-şi înceapă discursul pe care îl pregătise cu atîta minuţiozitate, pentru că se produse o panică îngrozitoare...

Arar auzea parcă şi acum strigătele de spaimă ale copiilor, femeilor şi ale bărbaţilor chiar, împletite într-un fel de muzică stranie, cutremurătoare...

Oamenii-aurii smulseseră cîteva perdele de păr dintre cele ce atîrnau în fundul sălii circulare şi năvăliseră pe gurile a două ganguri care se deschideau în stîncă.

Zadarnic strigau cosmonauţii : „Sîntem prietenii voştri ! Prieteni !" Panica nu se potolea, ci dimpotrivă.

Numai „Mînă neîntrecută" rămăsese lîngă zid, neclintit, şi se uita fix la Bucur Ji. În privirea bătrînului era mai multă curiozitate decît frică.

Tatăl lui Arar nutrise un timp speranţa că, după ce toţi vor dispare prin gangurile întunecoase, bătrînul va rămîne şi vor putea vorbi cu el, îl vor putea face să înţeleagă cu ce intenţii veniseră.

Cîţiva bărbaţi îl înconjuraseră însă pe „Mînă neîntrecută" şi-l duseseră, aproape pe sus, într-unul din ganguri.

Alţi douăzeci de vînători, conduşi de „Cel tare", reuşiseră să se strîngă la un loc şi să facă zid în faţa cosmonauţilor, cu intenţia vădită de a-şi apăra semenii.

Bucur Ji şi Vla Mar continuau să strige că au venit ca prieteni, dar vînătorii păreau că nu le înţeleg spusele, deveneau din ce în ce mai agresivi. Mai ales „Cel tare", care, la un moment dat, se repezise să-l lovească pe Bucur Ji cu ciomagul ascuţit.

Vla Mar fusese silit să lanseze un şoc anesteziator şi „Cel tare" adormise instantaneu.

Văzîndu-şi conducătorul lunecînd la pămînt, vînătorii pierduseră orice urmă de curaj, se repeziseră şi ei spre gurile gangurilor săpate în zidul de piatră.

Cosmonauţilor nu le rămăsese altceva de făcut decît să părăsească peştera.

După această întîmplare nu mai sperau să poată lua curînd legătura cu oamenii-aurii.

— Să încercăm se ne împrietenim cu un alt trib, propusese Vla Mar. Poate n-or fi atît de sperioşi ca ăştia.

— Dar cum îi descoperi ? ! Pădurea e enormă ! replicase Pru. Poate că numai o altă expediţie va reuşi ce n-am reuşit noi !

— Nu ! N-o să renunţăm ! Trebuie să-i facem să înţeleagă că nu le vrem răul ! se încăpăţînă Bucur Ji. Şi sper că se vor întoarce în peşteră. Cred că „Mînă neîntrecută" va înţelege, pînă în cele din urmă, că nu le sîntem duşmani. Am citit în ochii lui că e capabil să înţeleagă mai uşor decît ceilalţi. Or să se întoarcă !

Această speranță a lui Bucur Ji se năruia însă o dată cu scurgerea zilelor, pentru că în peșteră, cel puțin în locurile unde se aflau microteleemițătoarele, nu mai apărea nici un om-auriu.

Se dovediseră zadarnice și încercările de a-i descoperi în pădure.

Ji începuse să se gîndească și el că s-ar putea, într-adevăr, să nu-i mai întîlnească pe oamenii-aurii pînă în ziua cînd „Biruința" va trebui să-și ia zborul spre Pămînt. Gîndul acesta îi provoca o mare amărăciune și nu numai lui.

Iată însă că o întîmplare neașteptată le venise în ajutor...

Arar știa că nu va uita niciodată un amănunt măcar din cele petrecute atunci, că-și va reaminti totdeauna cu emoție și bucurie de dimineața aceea, cînd pornise în zbor, cu aripile batante, într-o plimbare pe deasupra pădurii.

Maică-sa îi îngăduise să plece de unul singur, pentru că în aer nu-l putea pîndi nici o primejdie. Îi atrăsese însă atenția să nu se depărteze prea mult, sau să coboare în pădure.

Nu-i vorbă, pistolul anesteziator l-ar fi apărat cu ușurință de atacul șerpilor căpățînoși, singura primejdie întîlnită pînă atunci în pădure, dar cînd era vorba de fiul ei, Iona ținea totdeauna să amintească străvechiul proverb : „Prudența e mama înțelepciunii !"

Așadar, Arar zbura deasupra pădurii, coborînd uneori atît de jos încît atingea copacii cu picioarele.

Priveliștea, destul de monotonă, îi era de acum bine cunoscută. Se plictisea. Știa în ce loc i-ar fi dispărut imediat plictiseala : la stîncile verzi și în peștera oamenilor aurii ! Doar după zece minute de zbor putea fi acolo, putea să cerceteze în amănunțime peștera părăsită.

Îi era însă cu desăvîrșire interzis să facă această ispititoare incursiune. Și interdicția nu venea numai din partea mamei sale, care îi ceruse să nu se depărteze prea mult, ci era o hotărîre valabilă pentru toți Pămîntenii, o hotărîre luată în „Marele Sfat al cosmonauților". Nici unul nu trebuia să-și mai facă apariția în peșteră,

sau în preajma ei, ca să nu-i sperie iarăşi pe oamenii-aurii, dacă aceştia ar fi dorit să se întoarcă.

Arar ştia cu cîtă străşnicie trebuiau respectate hotărîrile „Marelui Sfat" şi căuta să alunge atît de ispititorul gînd, care îl tot îndemna să zboare spre stîncile verzi.

Pentru ca tentaţia să fie mai uşor înfrîntă, hotărîse să se întoarcă pe navă.

Era foarte aproape de terenul defrişat, cînd auzise cîteva strigăte, asemeni notelor înalte ale unui fluier electronic. Îşi dăduse seama că cel care striga era un om-auriu, aflat probabil într-o mare primejdie. Coborîse pînă ce atinse copacii cu picioarele şi zărise în pădure un copil-auriu, pe trupul căruia se încolăcise un şarpe. (Aşa făceau de obicei monştrii căpăţînoşi : înainte de a muşca prada, o sufocau, strîngînd-o cu o forţă teribilă.) Fără şovăială, îndreptase pistolul anesteziator spre şarpe. După cîteva clipe, monstrul se descolăcise, lunecase moale la pămînt, la fel ca prada sa.

Şocul îi adormise pe amîndoi.

Arar ceruse, prin radioemiţătorul pe care îl purta, ajutorul celor din navă.

Peste scurt timp, micul om-auriu se afla în cabina medicală de pe „Biruinţa". Era chiar „Frageda mînă neîntrecută" din peştera fosforescentă. Putea fi uşor recunoscut după cureaua din păr din jurul mijlocului, semnul rangului său de urmaş al lui „Mînă neîntrecută".

Cosmonauţii care îl ridicaseră din pădure găsiseră alături de el, în iarbă, două pietre plate pentru alungat şerpii şi un fel de tăbliţă dintr-o rocă moale pe care era desenată o parte din „Biruinţa".

— Curiozitatea l-a mînat spre navă, presupusese Pru. Probabil că a plecat în taină, fără ştirea celorlalţi oameni-aurii. Numai aşa se explică de ce era singur... A vrut să deseneze nava, sperînd că cine ştie ce forţă magică ar putea avea un asemenea desen... În timp ce zgîria tăbliţa a uitat probabil să mai frece din cînd în cînd pietrele plate şi şarpele l-a atacat prin surprindere... Aşa trebuie că s-a întîmplat !

Mama lui Arar îl readusese curînd în simţiri pe „Frageda mînă neîntrecută". Cînd deschisese enormii lui ochi albaştri, în cabină se aflau, în afara Ionei, Bucur Ji şi Arar.

Prima reacţie a băiatului cu păr auriu fusese un gest de groază, apoi făcuse o săritură uimitor de elastică, cu intenţia vădită de a fugi. Nu reuşise însă altceva decît să se lovească puternic cu capul de tavanul cabinei.

Abia după această lovitură înţelesese că se află într-o încăpere închisă şi se cuibărise lîngă un perete...

«Cîtă groază era în ochii lui cînd ne privea ! îşi zise Arar. Îl speriau şi aparatele din jur. Mi-a mărturisit mai tîrziu că i se păreau nişte monştri gata să-l atace. Şi de cîte ori nu i-am repetat atunci :

— Nu-ţi fie frică ! N-o să-ţi facem nici un rău ! Nu-ţi fie frică !...»

Dar cuvintele încurajatoare nu aveau efect. „Fragedă mînă neîntrecută" tremura din tot trupul şi ochii lui trădau în continuare o spaimă nemăsurată.

— Încearcă să-l linişteşti cu ajutorul aparatului de calmat tensiunea nervoasă, propusese Bucur Ji soţiei sale.

— Nu ştiu dacă tratamentul o să aibă acelaşi efect ca asupra pămîntenilor. Sistemul lor nervos poate că e diferit de al nostru. Totuşi o să încerc. Nu cred să-i pricinuiască vreun rău.

Şi mama lui Arar îndreptase spre „Frageda mînă neîntrecută" aparatul pentru calmarea tensiunii nervoase, care semăna cu un mic tun.

Cînd Iona oprise aparatul, enormii ochi albaştri erau mai mult uimiţi decît speriaţi şi trupul micului om-auriu nu mai tremura.

Bucur Ji îi explicase cum ajunsese în navă, îi repetase de cîteva ori că nu are de ce să se teamă şi-i mai spusese că se poate întoarce la ai săi oricînd va dori.

Auzind această promisiune, băiatul cu păr de aur tresărise, ochii lui scînteiaseră parcă şi scoase, în sfîrşit, cîteva cuvinte, care aminteau de trilurile unei păsări de pe Terra :

— „Fragedă mînă neîntrecută" vrea să plece acuma ! Lăsaţi pe „Fragedă mînă neîntrecută" să plece repede !

— Bine... Poţi pleca... fusese nevoit Bucur Ji să accepte. Dar vreau să mai ştii ceva : el, Arar, care e copil ca şi tine, te-a scăpat de şarpe. El vrea să fie prieten cu tine. Noi toţi vrem să fim prieteni cu „Cei din peştera luminoasă"... Aşa să le spui... Să se întoarcă în peşteră... N-o să le facem niciodată vreun rău... Arar, condu-l pînă la marginea pădurii !

Lui Arar îi venea foarte greu să se despartă atît de repede de băiatul cu păr auriu. După ce-l aduseseră la navă, sperase că se vor împrieteni destul de uşor, căci „Fragedă mînă neîntrecută" va înţelege că cei care-l salvaseră de la o moarte groaznică nu-i puteau fi duşmani. Dar nu se întîmplase de loc aşa !

O nespusă tristeţe pusese stăpînire pe Arar, gîndindu-se că e posibil să nu-l mai vadă niciodată pe micul om-auriu. Însoţindu-l de-a lungul coridorului principal al navei, şoptea rugător :

— De ce te grăbeşti să pleci ? !... Vreau să fim prieteni... Să nu-ţi fie frică de noi... Doar te-am scăpat de şarpe... Mai rămîi, să stăm de vorbă, să-ţi spun cine sîntem, de unde am venit. Vrei să mai rămîi ? !

Insistenţele lui aveau însă un efect cu totul nedorit : trezeau suspiciunea băiatului-auriu, îi măreau teama că ar putea să fie reţinut pe navă.

— „Fragedă mînă neîntrecută" nu vrea să stea ! Vrea să plece la fraţii lui ! Vrea să plece ! repeta el.

— Bine, bine... Ai să pleci, îngînase Arar, conducîndu-l mai departe pe coridor.

Dar, ajungînd în dreptul uşii care dădea în bibliotecă, îi venise o idee.

Nici acum, cînd îşi amintea întîmplarea, n-ar fi putut spune din ce încolţise ideea aceea. Probabil că, aproape fără să-şi dea seama, se gîndise la pasiunea localnicilor pentru desen...

Deschisese uşa şi, apucîndu-l pe băiatul-auriu de mînă, îl trase după el cu blîndeţe :

— Hai să-ţi arăt ceva frumos.

— „Fragedă mînă neîntrecută" vrea să plece, scîncise băiatul, totuşi nu îndrăznise să se opună şi intrase în bibliotecă.

Arar întinsese pe masa din mijlocul încăperii o mulțime de reproduceri după picturile și desenele celor mai diverși maeștri, reprezentînd peisaje de pe Terra și Pămînteni din diferite epoci.

„Fragedă mînă neîntrecută" rămăsese o vreme complet năucit. Ochii lui nu se puteau hotărî pe care reproducere să se oprească.

— Apropie-te fără teamă și uită-te cu atenție la fiecare, îl îndemnase Arar. Sînt niște desene, așa cum faceți și voi pe piatră. În lumea de unde venim sînt mulți care s-ar putea numi „Mîini neîntrecute". Ei au făcut desenele astea. Privește-le !

Curiozitatea fusese mai puternică decît frica. Băiatul cu păr de aur se apropiase de masă ca hipnotizat. Arar încerca să-i explice ce reprezenta fiecare reproducere, deși își dădea seama că nu poate fi înțeles decît în mică măsură.

La un moment dat, privind chipurile unor ființe cugetătoare extraterestre, plăsmuite de imaginația pictorului, băiatul-auriu exclamase uimit și în același timp puțin înspăimîntat :

— Aici e desenat „Mînă neîntrecută" !

Desenul reprezenta o ființă cu barba lungă și niște ochi enormi. Probabil că ochii aceia provocaseră exclamația.

— Nu, nu e „Mînă neîntrecută", replicase Arar. Voi sînteți mai frumoși. O să încerc eu să-ți desenez chipul.

Luase o coală de hîrtie și un creion automat policolor și se apucase de lucru. Nu ceruse băiatului-auriu să-i pozeze, îl lăsase să privească mai departe reproducerile.

Cînd desenul fusese gata, „Fragedă mînă neîntrecută" își manifestase admirația printr-un tril ca de privighetoare, care însemna :

— „Băiatul cu ochi mici" e „Mînă neîntrecută" !

(Așa îi numeau oamenii-aurii pe Pămînteni : „Cei cu ochi mici".)

Și, pentru prima oară, în privirea lui apăruse o licărire prietenească.

— Hai, desenează și tu, îl îndemnase Arar, întinzîndu-i creionul policolor.

„Fragedă mînă neîntrecută" şovăia. Tentaţia era însă prea mare. Luase creionul şi voise să deseneze pe peretele metalic al bibliotecii. Dar Arar îi arătase o coală de hîrtie :

— Desenează aici... pe asta... pe hîrtie.

Cum în limba „oamenilor-aurii" nu exista însă cuvîntul „hîrtie", aparatul nu putea traduce.

Dar şi aşa, băiatul cu păr de aur înţelesese despre ce era vorba. Rostise chiar cu uşurinţă : „hîrtie". În gura lui, cuvîntul căpăta o muzicalitate neaşteptată.

— Foarte bine, prietene ! Foarte bine ! O să înveţi să vorbeşti ca noi, se bucurase Arar. Acum, dacă vrei, desenează-mă pe mine.

Băiatului-auriu îi venise foarte greu să deseneze pe hîrtie. Mîna lui, învăţată cu condeiele de piatră, apăsa creionul prea tare, cu toate că Arar îi atrăgea mereu atenţia, şi rupea coala. Dar, după unsprezece încercări neizbutite, conturase totuşi un portret destul de reuşit. Asta îl bucurase mult. Mai ales faptul că portretul era colorat îl încînta. Se apucase apoi să deseneze cu febrilitate şi alte chipuri de Pămînteni, dintre cele zărite pe reproduceri. Era din ce în ce mai stăpîn pe creion şi, deşi nu folosise niciciînd culorile, se obişnuise uimitor de repede să le armonizeze.

Spaima îl părăsise, ca şi dorinţa de a pleca grabnic de pe navă.

Arar îi arătase apoi nişte microfilme şi microdiafilme care produseseră asupra lui o puternică impresie. Nu acelaşi lucru se întîmplase însă cînd fusese pus în faţa unor realizări ale tehnicii. Deşi înţelesese cum poate deschide, închide sau regla intensitatea aparatului de proiecţie numai după o singură explicaţie, nu arătase faţă de acesta sau faţă de alte aparate interesul pe care i-l treziseră picturile şi microdiafilmele.

Părăsise nava abia după cîteva ore, ducînd cu el darurile lui Arar : un uriaş bloc de desen şi un creion automat policolor, pe care îl prinsese la mijloc, cu cureaua de păr, alături de condeiele de piatră.

Înainte de a se despărţi de Pămîntenii care îl conduseseră pînă la marginea pădurii, spusese într-o revărsare de triluri :

— „Cei cu ochi mici" sînt buni, sînt prieteni. Nu mi-e frică ! „Fragedă mînă neîntrecută" se va întoarce la „Cei cu ochi mici" ! „Băiatul cu ochi mici" este prieten cu „Fragedă mînă neîntrecută" !...

„Dar azi, cînd ceilalţi oameni-aurii s-au purtat atît de duşmănos şi m-au închis aici, ce-o fi gîndind ? se întrebă Arar. Nu mă mai consideră nici el prieten ? Nu, nu se poate să nu mai aibă încredere în mine, acum, cînd ne cunoaştem aşa de bine... Doar atunci ne cunoşteam mult mai puţin şi totuşi..."

După trei zile de la vizita copilului-auriu în navă, dinspre marginea locului defrişat se auzise unul dintre fantasticele coruri ale localnicilor. Apoi din pădure îşi făcuseră apariţia coriştii. Erau aproape treizeci. Înaintau spre navă cu pas rar, măsurat, ca într-o procesiune.

În frunte mergea „Mînă neîntrecută" şi urmaşul său.

După şeful tribului se înşirau bărboşii „preoţi ai desenului", iar în spatele lui „Fragedă mînă neîntrecută" veneau cei şase băieţi-ucenici.

În partea dreaptă a grupului păşeau cîţiva „culegători de fructe", conduşi de „Cel ager". În stînga se înşirau vînătorii, avîndu-l în frunte pe „Cel tare". Cîntînd, vînătorii frecau fără încetare pietrele plate.

Oamenii-aurii se opriseră la vreo două sute de metri de navă. Acum aparatele cosmonauţilor puteau traduce perfect cuvintele cîntecului. Erau osanale ridicate lui Arar, „Băiatul cu ochi mici" care îl scăpase de la moarte pe „nepreţuitul copil al celor din peştera luminoasă", pe viitorul lor conducător.

Pămîntenii porniseră în întîmpinarea oaspeţilor. Văzîndu-i că se apropie, între oamenii-aurii se produsese panică.

Poate că ar fi luat-o chiar la fugă, dacă „Fragedă mînă neîntrecută" nu s-ar fi desprins dintre ei ca să se apropie în grabă de Arar. Îi apucase mîinile şi le dusese la imenşii lui ochi albaştri.

Gestul acesta, semn de mare prietenie şi respect, îi făcuse pe oamenii-aurii să rămînă locului.

„Fragedă mînă neîntrecută" arătase apoi lui Arar blocul de desen pe care îl primise în dar. Toate filele erau acoperite cu chipuri de Pămînteni.

— Plăcuţele... hîrtia... s-au terminat... „Fragedă mînă neîntrecută" e trist.

Arar promisese că-i dă cîtă hîrtie va dori dacă merge cu el în navă şi băiatul-auriu pornise spre „Biruinţa" fără pic de sfială.

Semenii săi se alarmaseră. „Cel ager" îşi striga fiul, îl ruga să se întoarcă. Ceilalţi oameni-aurii se alăturaseră rugăminţilor lui.

— Nu mi-e frică ! „Cei cu ochi mici" sînt prieteni !

Bucur Ji se grăbise să profite de aceste cuvinte ale lui „Fragedă mînă neîntrecută" şi adăugase :

— Aşa e ! Sîntem prietenii „Celor din peştera luminoasă" ! Buni prieteni. Veniţi şi voi ! Nu vă fie frică. Veniţi !

„Mînă neîntrecută" păşise primul spre navă, îndemnat poate mai mult de grija pe care o purta urmaşului său decît de vorbele lui Bucur Ji. „Cel tare" încercase să-l oprească, şoptindu-i ceva, dar bătrînul făcuse un gest şi-şi continuase drumul.

Îl urmaseră, cu vădită teamă, „preoţii desenului" şi „Cel ager". Restul oamenilor-aurii rămăseseră pironiţi locului.

Gîndindu-se la experienţa pe care o avusese Arar cu „Fragedă mînă neîntrecută", Bucur Ji condusese oaspeţii mai întîi la bibliotecă. Le arătase reproduceri de picturi, microfilme şi microdiafilme.

Efectul fusese cel scontat. Oamenii-aurii rămăseseră încîntaţi şi se arătau din ce în ce mai încrezători, mai prietenoşi.

„Mînă neîntrecută" spusese chiar, la un moment dat :

— „Cei cu ochi mici" sînt prieteni, sînt buni. Cei care desenează aşa frumos nu pot fi şerpi !

Înainte de plecare, conducătorul tribului îi invitase pe cosmonauţi să vină cu ei în peştera fosforescentă. Invitaţia nu putea fi refuzată.

Bucur Ji, Vla Mar şi Arar, care era, de fapt, „invitatul de onoare", se alăturaseră grupului oamenilor-aurii şi se îndreptaseră spre peşteră.

Anunțați de un vînător, care alergase înainte, bărbații tribului se adunaseră în uriașa sală circulară. Femeile și copiii nu veniseră însă în întîmpinarea Pămîntenilor, probabil din precauție. Teama nu putea fi pe de-a-ntregul gonită.

Cînd cosmonauții pătrunseseră în peșteră, corul în care era proslăvit Arar fusese reluat de toți bărbații tribului. Apoi, drept omagiu adus Pămîntenilor, „Mîină neîntrecută" desenase pe zidul peșterii chipul oaspeților. Lucrase cu o atenție deosebită, în transă parcă, niște desene foarte expresive. Ținuse după aceea o scurtă cuvîntare, și-și încredință semenii că din partea „Celor cu ochi mici", care iubeau desenul tot atît de mult ca ei, nu putea să-i pîndească nici o primejdie.

Apoi îi rugase pe Pămînteni să facă o demonstrație a talentului lor.

Pentru Bucur Ji și Arar, asta nu constituia o problemă. Se apucaseră deîndată să deseneze pe zid chipul lui „Mîină neîntrecută" și al urmașului său.

Desenele în culori, bine executate, stîrniseră entuziasmul oamenilor-aurii. Admirația și-o manifestaseră printr-un nou cor de slavă.

Vla Mar, căruia îi lipsea complet talentul de desenator („nu-s în stare să mîzgălesc măcar o coadă de pisică", obișnuia el să spună) ar fi fost fericit ca oamenii-aurii nici să nu-l mai observe măcar, ca nu cumva să-l roage și pe el să deseneze. Își dădea seama că lipsa lui de talent ar fi putut zdruncina încrederea localnicilor, încredere ce se baza pe convingerea că „Cei cu ochi mici" sînt toți „Mîini neîntrecute", artiști, deci niște ființe blînde, generoase.

Dar, după ce corul în care erau slăviți Bucur Ji și Arar luase sfîrșit, „Cel tare" se apropiase de Vla Mar ca să-l întrebe :

— De ce nu desenezi ? ! Desenează !

În enormii lui ochi cenușii licărea o sclipire de ură.

„N-a uitat că unchiul Mar l-a adormit atunci ! Poate că ne urăște din pricina asta !" gîndise Arar. Îl văzuse apoi pe Vla Mar făcînd un gest prin care voia parcă să spună : „Am pățit-o !" Dar Bucur Ji îi arătase aparatul de fotografiat cu developare instantanee, pe care secundul îl purta la șold.

Chipul lui Mar se luminase dintr-o dată. Plin de voie bună, spusese „Celui tare" :

— Am să te desenez chiar pe tine, prietene !

Aparatul fotografic ţăcănise de patru ori la rînd şi Vla Mar scoase din el patru fotografii în culori ale „Celui tare" şi ale altor oameni-aurii din preajmă.

Fotografiile trecuseră din mînă în mînă, stîrnind nemăsurată uimire şi admiraţie. Vocile locuitorilor peşterii se împletiseră iarăşi într-un cor de slavă, în care îl proclamau pe Vla Mar : „Cea mai neîntrecută mînă neîntrecută !"

Numai şeful vînătorilor nu participa la această manifestare. Stătea retras şi arunca Pămîntenilor priviri nu prea prietenoase.

Arar îşi aminti cum „Fragedă mînă neîntrecută" se apropiase apoi de el, cu ochii plini de bucurie şi rostise :

— Prietenie !

„Mînă neîntrecută" îşi înălţase de asemeni glasul, arătînd desenele pe care le făcuseră Bucur Ji şi Arar :

— Prietenie !

— Prietenie ! cîntaseră ceilalţi oamenii-aurii, întinzînd braţele spre desene.

— Prietenie ! repetaseră cosmonauţii, imitînd gestul celor din jur, care avea, desigur, o semnificaţie mistică.

Vla Mar lipise pe zid, lîngă „desenele prieteniei" o fotografie reprezentîndu-l pe „Cel tare". Ar fi dorit să-i poată spune în faţă şefului vînătorilor : „sînt prietenul tău", dar acesta se ascunsese probabil, pentru că oricît îl căutase cu privirea nu-l găsise.

Arar îl mai văzuse abia cînd, pregătindu-se de plecare, ajunsese la gura gangului ce dădea afară.

„Cel tare" se strecura prin spatele oamenilor-aurii, care priveau cu toţii spre cosmonauţi. Cu un gest fulgerător, smulsese fotografia de pe zid, apoi dispăruse în spatele unei perdele aurii.

Băiatul atrăsese atenţia lui Mar. Acesta îi şoptise :

— Lasă-l să facă ce vrea... Cu timpul o să înţeleagă şi el că n-are de ce să ne fie duşman !

Dar „Cel tare" nu părea de loc dispus să-şi schimbe atitudinea. Deşi nu avea o purtare făţiş duşmănoasă, de cîte ori i se ivea prilejul căuta să zdruncine prietenia dintre semenii lui şi cosmonauţi. El îl convinsese pe „Mînă neîntrecută" că, cel puţin deocamdată, ar fi bine să nu le dezvăluie străinilor taina celor două coridoare din adîncul peşterii. El îi sfătuia pe oamenii-aurii să nu se ducă des în nava cosmică, pentru că cine ştie ce vrajă ar putea pune, încetul cu încetul, stăpînire pe ei.

Atitudinea sa duşmănoasă ieşise cel mai evident la iveală atunci cînd cosmonauţii dăruiseră oamenilor-aurii mai multe microaparate ce emiteau ultrasunete pe o mare distanţă.

Pru, cosmozoologul expediţiei, descoperise că şerpii căpăţînoşi pot auzi ultrasunetele, de care se sperie însă groaznic. De la această descoperire le venise cosmonauţilor ideea să fabrice emiţătoarele cu mult mai eficace decît pietrele plate folosite de vînătorii localnici.

Micile aparate puteau funcţiona ani în şir, autoîncărcîndu-se cu energie de la cele mai slabe surse luminoase.

La început, oamenii-aurii nu înţeleseseră la ce le-ar putea folosi darurile Pămîntenilor, dar după ce aceştia făcuseră cîteva demonstraţii de alungare a monştrilor cu ultrasunete, pricepuseră cît de uriaşă era pentru ei valoarea darurilor.

„Cel tare" şi alţi cîţiva vînători interpretaseră însă gestul cosmonauţilor ca o dovadă de duşmănie, ca o încercare de a le submina autoritatea de care se bucuraseră pînă atunci în trib. Pentru că ei, cu pietrele lor plate, fuseseră principalii apărători ai oamenilor-aurii împotriva permanentei primejdii pe care o prezentau şerpii căpăţînoşi. Acum însă emiţătoarele de ultrasunete îi puteau înlocui cu uşurinţă. Se părea însă că intrigile „Celui tare" şi ale puţinilor vînători care îl secondau nu puteau zdruncina prietenia tot mai strînsă ce se lega între pămînteni şi oamenii-aurii...

«Şi totuşi a intervenit ceva neaşteptat, care a zdruncinat puternic prietenia noastră, dacă au ajuns să strige cu toţii că Pămîntenii sînt „şerpi"... dacă m-au închis aici... Nu se poate să fie de vină numai „Cel tare" ! A mai intervenit ceva... Dar ce ?» îşi puse Arar întrebarea pe care şi-o mai pusese de zeci de ori, fără să-i poată

da răspuns. Apoi gîndul îi zbură iarăşi la „Fragedă mînă neîntrecută" : «El însă mi-a rămas prieten ! Sînt sigur... De asta a sărit să-mi ia apărarea cînd „Cel tare" a vrut să mă lovească... El mi-a rămas prieten...»

Dintre toţi locuitorii peşterii, cei care vizitau mai des „Biruinţa" erau ucenicii-desenatori, în frunte cu „Fragedă mînă neîntrecută".

Copiii aceştia, în mintea cărora ideile mistice nu se înrădăcinaseră cu aceeaşi tărie ca la semenii lor maturi, puteau înţelege mai uşor — desigur, numai într-o oarecare măsură şi-n anumite cazuri — că diferitele „minuni" pe care le săvîrşeau Pămîntenii cu ajutorul aparatelor nu erau vrăjitorii.

Spre marea bucurie a cosmonauţilor, copiii oamenilor-aurii se dovediră capabili să înveţe oarecum uşor şi unele noţiuni de matematică, să înţeleagă ştiinţific unele fenomene ale naturii.

Arar, care îşi asumase sarcina de profesor, era foarte mîndru de elevii lui şi nu pierdea nici o ocazie să spună :

— Dacă li s-ar crea condiţii, în zece ani oamenii-aurii ar putea să ajungă pe treapta noastră de civilizaţie !

Desigur, în entuziasmul lui, băiatul exagera mult, dar şi ceilalţi cosmonauţi credeau că după trei sau patru generaţii, cu un ajutor bine organizat din partea Pămîntenilor, oamenii-aurii ar putea să facă un salt apreciabil pe treptele civilizaţiei.

— Pentru educarea oamenilor-aurii, Pămîntenii vor trebui să trimită expediţii speciale, spusese odată Vla Mar. Poate că noi nu vom mai lua parte la noile expediţii, şi ceea ce am făcut pînă acum pentru localnici este aproape egal cu zero. Totuşi avem cu ce să ne mîndrim : am reuşit să aprindem o primă flăcăruie a prieteniei între Pămînteni şi oamenii-aurii. Şi asta nu e de loc puţin dacă ne gîndim cît de greu s-a aprins flăcăruia aceasta...

«Uite însă că flăcăruia de care vorbea tata e gata să fie înăbuşită ! Şi mai e atît de puţin timp pînă cînd „Biruinţa" va trebui să părăsească planeta... Ce s-o fi întîmplat ? Ce ? !» îl chinui iarăşi pe Arar aceeaşi întrebare.

Chiar în dimineaţa aceea, văzînd că îşi aşteaptă zadarnic elevii, înţelesese că se petrecuse ceva cu totul neobişnuit. De aproape o lună, de cînd deveniseră „învăţăceii" lui Arar, nici un copil-auriu nu lipsise, nu întîrziase vreodată.

Se întrerupsese pe neaşteptate şi legătura televideo cu peştera fosforescentă.

Nici G5, trimis încă din după-amiaza trecută să aducă mostre de roci de pe un munte, nu se întorsese. Dar pe Bucur Ji nu-l îngrijora soarta robotului. Era convins că nu i se putea întîmpla nimic. Întîrzierea lui Ge-ge avea chiar o explicaţie : nu i se fixase o oră de întoarcere şi, întîmpinînd probabil greutăţi în escaladarea muntelui, pierduse mai mult timp decît se crezuse că îi va fi necesar pentru îndeplinirea misiunii.

În schimb, faptul că prietenii lui Arar nu veniseră, şi pe ecranele televizoarelor nu mai apărea imaginea uriaşei săli circulare din peşteră îi îngrijorase profund pe cosmonauţi.

După ce verificase staţia centrală de recepţie, cosmofizicianul expediţiei îşi prezentase concluziile :

— Pe navă totul e în ordine ! Există o singură explicaţie a întreruperii transmisiei de televiziune : microemiţătoarele din peşteră au fost distruse.

— Asta n-o puteau face decît oamenii-aurii ! exclamase Pru. Lor le-am arătat, în ultimul timp, unde erau ascunse microemiţătoarele.

— Întocmai.

— Dar de ce ? ! Ce i-o fi apucat ? !

— Cine ştie...

— Să mergem la peşteră să vedem ce s-a întîmplat ! propusese Arar cu glasul gîtuit de nerăbdare.

— Iar te grăbeşti, Arar, îl mustrase taică-său. Va trebui să mai aşteptăm... cel puţin pînă deseară. Poate că totul se lămureşte de la sine. Din experienţa pe care o avem ştim că nu e bine să luăm legătura cu oamenii-aurii atunci cînd ei nu doresc asta.

— Mda... Ai dreptate, îl aprobase Vla Mar. Şi eu sînt la fel de nerăbdător ca Arar să merg la peşteră şi totuşi trebuie să mai

așteptăm... dar ce s-a putut întîmpla ? ! Ce motiv au avut să se supere pe noi ? !

— Cine știe... Poate că nu e vorba de supărare... Poate că... Dar de ce să facem presupuneri fără rost ? ! Așteptăm pînă deseară și dacă nu ne dau nici un semn de viață, mergem la peșteră !

Lui Arar îi venea însă nespus de greu să aștepte pînă seara.

„Dacă oamenii-aurii au fost atacați de cine știe cine ? !... Sau dacă băieții, venind încoace, au uitat să ia emițătorul de ultrasunete și i-au sfîșiat șerpii ? !"

Gîndurile acestea și încă alte multe la fel de sumbre îl chinuiau groaznic. Deodată îi încolțise însă în minte și un alt gînd, de a cărui naivitate își dădea și el seama, dar de care se agățase totuși cu încăpățînare :

„Poate că astăzi băieții n-au avut chef de învățat și s-au dus direct pe «Mica Terra» să se joace !"

„Mica Terra" era amenajată pe un platou nu prea întins, de pe care se defrișase pădurea. Se afla la vreo trei kilometri de navă.

Arar și cei șapte băieți cu păr de aur, ajutați de Ge-ge și uneori de Vla Mar, construiseră pe „Mica Terra" numeroase machete care căutau să reprezinte o porțiune din Pămînt cu ape și păduri, cu orașe și cosmodroame...

Acolo se jucau adesea Arar și prietenii lui aurii. Se jucau „de-a Pămîntenii", ore în șir.

Cosmonauții încurajau acest joc — și uneori nu ezitau să ia chiar parte la el ! — pentru că, prin intermediul lui, micii oameni-aurii puteau înțelege mai ușor ce reprezenta Pămîntul și civilizația locuitorilor săi.

Cîteodată, așezat pe un „munte" de pe „Mica Terra" (o îngrămădire de bolovani cărați de Ge-ge), Arar citea prietenilor săi cărți în care se vorbea despre istoria Pămîntenilor. E drept că era silit să se oprească adesea din lectură, ca să explice cu cuvinte traductibile termenii care nu existau în limba oamenilor-aurii, dar asta nu-l descuraja cîtuși de puțin.

De altfel, cărțile de istorie și poveștile antice constituiau una din marile sale pasiuni. Le citea sau le asculta de pe benzile de

magnetofon şi adesea le comenta în faţa cosmonauţilor, sau chiar faţă de un insensibil la frumuseţile literare cum era Ge-ge...

Gîndul că băieţii cu păr de aur puteau să fie pe „Mica Terra" pusese tot mai puternic stăpînire pe el şi în cele din urmă îl determinase chiar să facă un lucru necugetat...

Dar abia acum, stînd închis în „peştera celor plecaţi", înţelegea că iar acţionase fără să ţină seama de sfatul tatălui său, că iar se pripise.

Se strecurase, fără să-l vadă cineva, pînă la marginea terenului defrişat şi de acolo îşi luase zborul cu aripile batante.

După cîteva minute coborîse pe „Mica Terra". Dar ceea ce îi fusese dat să vadă îl cutremurase : minunatele machete ale oraşelor, cosmodroamelor şi pădurilor erau complet distruse. Nici măcar „munţii" nu mai existau. Bolovanii din care fuseseră ridicaţi erau aruncaţi care încotro.

Avusese deodată sentimentul că îl pîndeşte o primejdie, că trebuie să plece cît mai grabnic din acele locuri.

Tocmai voia să apese butonul cu care se puneau în funcţiune aripile batante, cînd zărise printre sfărîmăturile din jur macheta unui turn de televiziune, ridicat — după indicaţiile lui Pru — de „Fragedă mînă neîntrecută".

„Dacă nu întîrziam să iau turnul ăla, scăpam !" gîndi Arar.

Dar dorise ca măcar atîta să mai păstreze din „Mica Terra".

După cîţiva paşi pe care-i făcuse spre turn, se trezise însă atacat pe la spate, trîntit jos. Nu mai apucase să pună mîna pe pistolul anesteziator, pe care îl purta sub cureaua lată a combinezonului cosmic. Trei oameni-aurii, trei vînători, îl legaseră burduf cu nişte liane.

Încercase el să protesteze, îi întrebase de ce se poartă astfel, dar, după ce unul dintre vînători îi spuse : «„Cei cu ochi mici" sînt şerpi !», fusese ameninţat că dacă mai scoate o vorbă îl vor lovi cu ciomegele ascuţite. Se văzuse silit să tacă. Şi nu putea anunţa în nici un fel pe cei de pe „Biruinţa" ! În graba plecării uitase să ia radioemiţătorul.

Doi oameni aurii îl purtaseră prin pădure mai bine de o oră. Observase că cel de-al treilea vînător speria şerpii frecînd pietrele plate şi nu folosind un emiţător de ultrasunete, aşa cum făceau, în ultimul timp, toţi oamenii-aurii.

Cînd ajunseseră la gura unei peşteri (alta decît cea de lîngă stîncile verzi) vînătorii pătrunseseră într-o galerie atît de strîmtă încît înaintau de-a buşelea, tîrîndu-l pe Arar după ei ca pe un balot.

Galeria dădea într-o sală circulară, cu perete de rocă fosforescentă, mai mică însă decît cea din vechea locuinţă a tribului. Pe perete nu se zărea nici un desen.

Sala era ticsită de oameni-aurii. Se afla acolo şi „Mînă neîntrecută" şi urmaşul său şi „Cel tare".

Apariţia lui Arar produsese mare agitaţie. Exclamaţiile nu mai conteneau. Se repeta mai ales cuvîntul „şarpe" şi băiatul înţelesese că lui şi celorlalţi Pămînteni li se spunea astfel.

La un moment dat întîlnise ochii lui „Fragedă mînă neîntrecută"...

«Nu, în ei n-am văzut nici pic de ură ! Şi parcă nici „Mînă neîntrecută" nu mă privea cu duşmănie...»

Sperase că neînţelegerea se va lămuri repede şi nu i se va întîmpla nimic rău. De altfel, era capabil chiar să se apere. În timp ce fusese tîrît prin gangul strîmt, strînsoarea lianelor cu care era legat slăbise. Putea să-şi libereze uşor mîna dreaptă şi să apuce pistolul anesteziator. Rămăsese însă nemişcat, sperînd că atunci cînd va înţelege ce se întîmplase îi va linişti pe oamenii-aurii numai cu ajutorul vorbelor.

Deodată îl văzuse desprinzîndu-se din mulţime pe „Cel tare" şi venind spre el cu paşi mici. În privirea lui era atîta ură, încît Arar abia se stăpînise să nu pună mîna pe pistol.

— „Cei cu ochi mici" sînt şerpi ! „Cei cu ochi mici" ne-au înşelat, sînt duşmani ! îi aruncase în faţă maimarele vînătorilor.

— Nu-i adevărat ! Nu vă sîntem duşmani ! Ce v-am făcut ? !

— Aţi răpit fraţi de-ai noştri ! Poate i-aţi omorît ! „Cei cu ochi mici" sînt şerpi ! Vînătorii luptă cu şerpii, îi strivesc !...

„Ce frați zicea că le-am răpit ? Ce-o mai fi și asta ? ! Nu pot să înțeleg nimic !" se necăji Arar, apoi simți un fior în șira spinării, revăzîndu-l în gînd pe „Cel tare" ridicînd ciomagul ascuțit ca să-l lovească. «Strigătul lui „Fragedă mînă neîntrecută" m-a scăpat, altfel...»

Strigătul băiatului-auriu oprise gestul criminal :

— Nu-l omorî ! Nu-l omorî !

Acestui strigăt i se alăturară imediat cuvintele lui „Mînă neîntrecută" :

— Dacă îl lovești, „Cei cu ochi mici" or să ne caute, or să ne ucidă pe toți ! Oprește-te !

— „Cel tare" nu se teme ! „Cel tare" îi aduce legați pe toți „Cei cu ochi mici"! „Cel tare" sfarmă puterea „șerpilor cu ochi mici", așa cum a sfărîmat ochii lor din „Peștera luminoasă" ! se fudulise șeful vînătorilor.

Arar înțelese dintr-o dată ce se întîmplase cu teletransmițătoarele din peșteră...

«Probabil că tot „Cel tare" a fost inițiatorul distrugerii „Micii Terra" și a emițătoarelor de ultrasunete»...

— „Băiatul cu ochi mici" nu trebuie omorît ! Va fi închis în „Peștera celor plecați", își aminti Arar porunca șefului de trib. „Cel ager" îl va duce și-l va păzi ! Băiatul va rămîne acolo pînă cînd „Cei cu ochi mici" ne vor înapoia frații !

— „Cel tare" îl va duce în „Peștera celor plecați" ! strigase maimarele vînătorilor.

— Am spus ! îi curmase însă vorba „Mînă neîntrecută", ridicînd tonul.

Șeful vînătorilor nu mai cutezase să se opună, dar îl fulgerase pe bătrîn cu o privire otrăvită, pe care acesta n-o observase, sau se prefăcuse poate că nu o observă.

Cînd „Cel ager" și alți doi bărbați se apropiaseră de el, Arar voise iarăși să scoată pistolul anesteziator, dar își amintise cuvintele pe care tatăl său le spusese chiar în dimineața aceea : „Pînă cînd nu lămurim ce s-a întîmplat, va trebui să evităm folosirea forței împo-

triva vreunui om-auriu, dacă nu vrem să agravăm şi mai mult situaţia !"

Arar îşi mai dăduse seama că bătrînul conducător al tribului îl însărcinase pe „Cel ager" să-l ducă în peşteră, tocmai pentru ca să-l ferească de ura dezlănţuită a „Celui tare".

„Deocamdată să mă las în voia lor... gîndise el. O să folosesc pistolul numai dacă voi fi într-un mare pericol. Totuşi trebuie să le vorbesc chiar acum !"

— Voi, „Cei din peştera luminoasă", ascultaţi-mă ! Nu e drept să fiu închis fără să ştiu cu ce m-am făcut vinovat ! strigase. Spuneţi-mi de ce sînteţi mînioşi ? ! Spuneţi-mi !

După cîteva clipe de tăcere apăsătoare, oamenii-aurii începuseră să vorbească toţi odată.

El nu putea înţelege însă nimic din crîmpeiele de fraze pe care le traducea aparatul.

Dar deasupra vacarmului se înălţase vocea lui „Mînă neîntrecută" :

— Tăcere !... Îi voi spune eu „Băiatului cu ochi mici" ce s-a întîmplat, înainte de a-l închide în „Peştera celor plecaţi". Aşa e drept !

— Nu ! „Băiatul cu ochi mici" ştie totul ! strigase maimarele vînătorilor. E şiret ca un şarpe, e şiret ca fraţii lui ! Nu trebuie să-i spunem nimic, şi nici „Băiatul cu ochi mici" nu trebuie să mai vorbească în limba noastră. „Cel tare" îi va lua această putere !

Se repezise la Arar, îi smulsese de la gît aparatul de tradus şi-l sfărîmase, lovindu-l cu furie de podea.

După ce rămase cîteva clipe descumpănit, şeful tribului făcuse un gest şi Arar fusese luat pe sus. Înainte de a pătrunde într-un gang din fundul sălii, mai apucase să-l vadă pe „Mînă neîntrecută" îndreptîndu-se cu pas rar spre „Cel tare". Maimarele vînătorilor nu-şi plecase însă ochii sub privirea aspră a bătrînului. Dimpotrivă, îşi luase o atitudine mîndră, sfidătoare chiar.

«Ce-o fi ieşit din înfruntarea lor ? ! Dacă oamenii-aurii se lasă convinşi de „Cel tare" şi vin să mă ucidă ? !»

Gîndurile acestea şi altele la fel de chinuitoare începură să-i năvălească în minte. Încercă să lupte contra lor, să le alunge, dar zadarnic. Spaima pe care i-o provocau punea tot mai mult stăpînire pe el. Ar fi vrut să se lase iarăşi în voia unor amintiri, dar amintirile refuzau să se mai înfiripe. Deodată se auzi strigat pe nume. Îşi dădu seama că îl striga „Fragedă mînă neîntrecută". El învăţase puţin limba Pămîntenilor, dar rostea cuvintele destul de stîlcit şi prelungind mult vocalele, cîntîndu-le.

Vocea băiatului-auriu venea din partea de sus a peretelui din stînga. Arar se apropie de peretele acela. Capătul unei liane groase îi căzu la picioare şi auzi iarăşi glasul lui „Fragedă mînă neîntrecută":

— Tu urci sus ! Tu trebuie fugi !

Arar rămase o vreme dezorientat. Înţelese că băiatul-auriu îi propunea să fugă printr-un gang care se afla probabil acolo, sus.

Dar dacă îl vor prinde în timp ce evadează, n-o să-şi agraveze situaţia ? ! N-ar fi fost mai înţelept să aştepte în „Peştera celor plecaţi" pînă se va lămuri neînţelegerea şi va fi eliberat chiar de oamenii-aurii ? !

— Tu urci repede sus ! repetă mai agitat „Fragedă mînă neîntrecută". Tu trebuie fugi ! Mare vînător vrea omoară tu !

Arar înţelese din această frază stîlcită că disputa dintre şeful tribului şi „Cel tare" luase probabil o întorsătură favorabilă ultimului.

Nu mai şovăi. Se agăţă de funie şi începu să urce. Cînd ajunse aproape de tavan zări, în sfîrşit, gura neagră a gangului şi, foarte vag, silueta lui „Fragedă mînă neîntrecută" care ţinea liana. De îndată ce se strecură în gang, băiatul-auriu îl prinse de mînă şi-l trase după el :

— Eu arăt unde tu fugi ! Repede !

Apucîndu-şi prietenul de mijloc, lipindu-se aproape de spatele lui, Arar începu să alerge, cu capul plecat, cu umerii strînşi, prin bezna de nepătruns a gangului.

— Spune-mi ce s-a întîmplat ? ! De ce sînteţi mînioşi pe noi ? ! Spune-mi ! se rugă Pămînteanul.

— Ge-ge... prins fraţi... Ge-ge poate omorî fraţi...

Arar se opri brusc din goană, îngînînd buimăcit :

— Ge-ge a prins oameni-aurii ? ! Nu se poate !

— Tu fugi ! Repede ! îl îndemnă iarăşi „Fragedă mînă neîntrecută", trăgîndu-l după el.

Începură iarăşi să alerge... Arar tocmai voia să ceară noi lămuriri, cînd se auzi strigătul unui glas metalic :

— Eu sînt Căpcăunul Negru ! Toţi oamenii sînt în puterea mea !

Arar recunoscu imediat glasul lui Ge-ge. Băiatul-auriu încremeni şi abia reuşi să îngîne :

— Ge-ge !... „Fragedă mînă" nu merge... Arar merge !... îl împinse pe Arar înainte, iar el o luă la goană în direcţia de unde veniseră.

Arar porni mai departe, bîjbîind. Urletele lui Ge-ge se auzeau tot mai puternic :

— Eu sînt Căpcăunul Negru ! Toţi oamenii sînt în puterea mea !

Băiatul zări deodată în faţă o lumină verzuie. După cîteva minute se afla în uriaşa sală circulară din peştera fosforescentă, în sala împodobită cu desene. Îşi dădu seama că venise printr-unul din cele două ganguri pe care oamenii-aurii nu le arătaseră niciodată Pămîntenilor.

Aşadar, „Peştera luminoasă", „Peştera celor plecaţi" şi peştera unde fusese tîrît de cei trei vînători erau legate prin tuneluri ce brăzdau sînul muntelui.

Gîndul acesta stăpîni numai o clipă mintea lui Arar, pentru că imediat toată atenţia îi fu atrasă spre una din perdelele de păr, de după care auzi din nou strigătul lui Ge-ge :

— Eu sînt Căpcăunul Negru !

Se îndreptă spre perdeaua aceea şi cînd o dădu deoparte se lovi aproape piept în piept cu robotul care stătea chiar la intrarea încăperii de piatră.

Arar zări lîngă peretele din fund patru oameni-aurii. Doi zăceau pe podea, nemişcaţi, iar alţi doi, rezemaţi de perete, erau în-

lemniți de groază. Apariția lui, în loc să-i liniștească, îi înspăimîntă parcă și mai mult. Scoaseră cîteva sunete prelungi, ascuțite, care trecură ca niște pumnale prin inima lui Arar. Erau poate strigăte de groază, sau poate că implorau milă.

— Ge-ge ! Ce-ai făcut ? ! Pleacă imediat de-aici ! Pleacă ! porunci Arar.

G5 reacționă însă altfel decît de obicei. Fusese programat să recunoască anumite glasuri, printre care și pe al lui Arar, și să se supună poruncilor lor, dar de data asta nici nu se clinti din loc. Urlă din nou :

— Eu sînt Căpcăunul Negru ! Toți oamenii sînt în puterea mea ! și se pregăti să ridice pistolul anesteziator.

Arar pricepu că poate avea soarta oamenilor-aurii pe care îi secchestrase robotul și vru să o ia la fugă. Își dădu însă seama că șocul anesteziator l-ar fi ajuns cu ușurință. Deodată îi veni ideea salvatoare. Strigă :

— Atențiune, G5 ! Pericol ! Ia măsuri !

Comanda aceasta o cunoștea de la taică-său. Știa că, auzind-o, robotul își conecta creierul electronic cu sistemul de autoapărare și singura lui preocupare rămînea descoperirea și înlăturarea pericolului anunțat.

Comanda avu și de data asta efectul obișnuit. În loc să mai apese pe declanșatorul pistolului anesteziator, G5 începu să-și rotească cu mare viteză „ochii" și microradarul din creștetul capului.

Arar nu mai zăbovi. O rupse la fugă pe gangul care știa că-l va scoate afară. Cînd ajunse în fața stîncilor verzi, puse imediat în funcțiune aripile batante.

La navă nu se aflau decît doi cosmonauți. Toți ceilalți plecaseră în căutarea lui Arar. Fură anunțați prin radio că băiatul se întorsese.

După ce ascultă spășit toate mustrările — și nu fură de loc puține — Arar povesti prin cîte trecuse.

— Nu ! Nu pot înțelege de loc comportarea lui G5 ! exclamă Bucur Ji, cînd băiatul termină depănarea aventurilor sale. De unde pînă unde „Căpcăunul Negru" ? ! Nu înțeleg !

— „Căpcăunul Negru" e o poveste străveche, tată. Chiar ieri am ascultat-o împreună cu Ge-ge. Era vorba despre un căpcăun care răpea oameni şi-i închidea în peştera sa. Nimeni nu putea să-l înfrunte, pentru că avea trup de fier. El obişnuia să strige : „Toţi oamenii sînt în puterea mea !" După ce am ascultat povestea i-am spus în glumă lui Ge-ge : „Tu eşti un Căpcăunul Negru, că ai trup de fier şi putere ca ăla din poveste !" Şi poate că...

— Asta e ! strigă Bucur Ji. G5 nu e capabil să înţeleagă o glumă, a luat cuvintele tale la propriu şi a hotărît să se comporte întocmai ca dihania din poveste. Hotărîrea aceasta a anulat o parte din programarea anterioară, adică robotul a ajuns la concluzia că nu mai trebuie să se supună poruncii nici unui om, pentru că „toţi oamenii sînt în puterea lui". Iată de ce nu ţi-a ascultat ordinul, Arar ! Numai la cuvîntul „pericol !" a reacţionat ca de obicei, deoarece creierul său a intrat automat în subordinea sistemului de autoapărare şi a „uitat" pentru un timp că e Căpcăunul Negru !... Acum trebuie să-i reparăm „mintea" şi să-i eliberăm urgent pe oamenii-aurii. Mar şi Pru, veniţi cu mine ! Vom lua cu noi teletransmiţătoare portative, aşa că cei care veţi rămîne pe navă o să puteţi urmări tot ce se întîmplă.

— Tată, ia-mă şi pe...

Întîlnind privirea maică-si, Arar nu mai îndrăzni însă să-şi termine rugămintea.

După cincisprezece minute, cei trei cosmonauţi se aflau în peştera fosforescentă.

Dar, cum era de aşteptat, G5 nu se supuse nici poruncii lui Vla Mar, cînd acesta îi ceru să părăsească peştera. Reacţionă ca în faţa lui Arar : se pregăti să tragă cu pistolul anesteziator.

Bucur Ji i-o luă însă înainte : îi arse de la distanţă, cu un microlaser, „circuitul roşu" al creierului electronic, ce îndeplinea funcţia pe care o are la om creierul mic.

Robotul nu mai putea face nici o mişcare, deşi continua să strige : „Eu sînt Căpcăunul Negru" !

Cosmonauţii se apropiară de el fără teamă.

Oamenii-aurii (toţi patru erau acum treji) asistaseră buimăciţi şi înspăimîntaţi la scurta înfruntare dintre „Cei cu ochi mici" şi „Cel de piatră", cum îi spuneau ei robotului.

Această înfruntare şi cea dintre Arar şi robot îi făcură să bănuiască un lucru care înainte li s-ar fi părut cu totul de necrezut : „Cel de piatră" era acum nu numai duşmanul lor, ci şi al „Celor cu ochi mici" !

Cuvintele lui Vla Mar veniră să le confirme această bănuială şi nu se îndoiră că spusele lui erau adevărul şi numai adevărul :

— „Cel de piatră" a făcut totul fără ştirea noastră ! Noi am rămas buni prieteni ai „Celor din peştera luminoasă". „Cel de piatră" a fost şi cu noi şarpe. Îl vom pedepsi aspru, în faţa fraţilor voştri ! Să mergem la ei, să le spunem adevărul !

Oamenii-aurii se strecurară cu spaimă pe lîngă robotul încremenit şi trecură în marea sală circulară.

— Mă duc cu ei, spuse Vla Mar. Pru, să mă însoţeşti. Dumneata, Bucur Ji, ar trebui să rămîi şi să-l faci pe zăpăcitul ăsta de Ge-ge să nu mai urle. Apoi, dacă îi convingem pe oamenii-aurii să se întoarcă aici, propun să jucăm o mică farsă. Să-l „executăm" pe Ge-ge în faţa lor ! Asta cred că ar produce o puternică impresie. Ce zici ?

— Ideea nu e rea ! Duceţi-vă şi... fiţi diplomaţi !

Oamenii-aurii, urmaţi de Vla Mar şi Pru, porniră pe unul din cele două ganguri din fundul sălii. Nu era gangul care ducea în „Peştera celor plecaţi", în schimb ajunseră curînd la peştera unde se refugiaseră localnicii.

Sfătuiţi de Pru, cei patru oameni-aurii nu pătrunseră imediat în peşteră. Ascultară mai întîi, din gang, ceea ce discutau semenii lor.

Era probabil continuarea discuţiei începută cu aproape o oră şi jumătate înainte, cînd Arar fusese trimis în „Peştera celor plecaţi".

Vorbea „Cel tare". Se vedea că se ridicase făţiş împotriva lui „Mînă neîntrecută". Îl acuza acum pe bătrîn că e fricos şi nu îndrăz-

neşte să-i atace pe „Cei cu ochi mici", să-i distrugă. Se lăudă că el e în stare să-i conducă cu succes pe oamenii-aurii în această „luptă dreaptă".

Din crîmpeiele de fraze ale celorlalţi se cunoştea că maimarele vînătorilor îi cîştigase aproape cu totul de partea sa.

La un moment dat, „Cel tare", cuprins de beţia războinică, strigă :

— Să nu rămînă viu nici unul dintre „Cei cu ochi mici", care ne-au omorît fraţii ! Sînt şerpi nemiloşi ! Să-i strivim !

În clipa aceea, foştii prizonieri ai lui Ge-ge intrară în peşteră. Apariţia lor îi înmărmuri pe toţi oamenii-aurii şi stăvili brusc pofta războinică pe care o provocaseră vorbele „Celui tare". Aceasta se destrămă aproape cu totul atunci cînd unul dintre noii veniţi strigă :

— „Cel tare" nu spune adevărul ! „Cei cu ochi mici" nu sînt şerpi, sînt prietenii noştri, ne-au scăpat de „Cel de piatră", care a fost şarpe şi cu „Cei cu ochi mici" !

Povestiră apoi prin cîte trecuseră, insistînd asupra înfruntării dintre robot şi Pămînteni.

După ce ascultă totul într-o mare concentrare, „Mînă neîntrecută" îşi înălţă glasul :

— Fratele acesta are dreptate ! „Cei cu ochi mici" nu sînt şerpi ! Daţi imediat drumul „Băiatului cu ochi mici" !

Înţelegînd că pierde partida şi că „Mînă neîntrecută" îşi redobîndeşte repede toată autoritatea, maimarele vînătorilor izbucni cu o furie nemăsurată :

— „Mînă neîntrecută" e şarpe, e prietenul „Celor cu ochi mici" şi duşmanul „Celor din peştera luminoasă". Nu trebuie să ne mai conducă, trebuie să moară !

Se repezi la bătrîn să-l lovească cu ciomagul ascuţit.

Buimăciţi de gestul acesta cu totul neaşteptat, probabil că oamenii-aurii n-ar fi apucat să-l oprească. „Mînă neîntrecută" s-ar fi prăbuşit, rănit de moarte, dacă Vla Mar, care pîndea din gang

fiecare gest al „Celui tare", n-ar fi apăsat trăgaciul pistolului anesteziator.

Vînătorul răzvrătit se clătină, apoi lunecă pe podea, moale ca o cîrpă.

Un strigăt de uimire se ridică din mulțime, dar strigătul încetă brusc atunci cînd în peșteră apărură cei doi cosmonauți.

— Frații voștri v-au spus adevărul ! spuse Vla Mar. Am fost și am rămas prietenii „Celor din peștera luminoasă" ! „Cel tare" vrea să fie „mare conducător", de asta vă îndeamnă să ne ucideți, de asta a încercat să-l ucidă și pe preaînțeleptul „Mînă neîntrecută" ! „Cel tare", care acum doarme, care acum e fără putere, e șarpe !

— „Cel tare" e șarpe ! „Cel tare" e șarpe ! strigară și „preoții desenului" și „Fragedă mînă neîntrecută" și ucenicii bătrînului conducător de trib.

Strigătul acesta fu reluat apoi pe rînd de toți oamenii-aurii. Unii strigau chiar : «„Cel tare" să fie alungat !... „Cel tare" să fie omorît !»

Abia cînd „Mînă neîntrecută" făcu un gest autoritar, glasurile se potoliră pe rînd și bătrînul rosti grav :

— „Cel tare" nu iubește adevărul ! El nu va mai fi „Cel tare" ! Iar dacă o să mai fie iarăși șarpe, o să-l închidem pentru totdeauna în „Peștera celor plecați" !

După o scurtă pauză, glasul bătrînului se ridică și mai puternic :

— Cei ce ați ascultat de vorbele lui fără înțelepciune, luați aminte !

Se aplecă asupra „Celui tare" și-i tăie șuvițele de păr încolăcite în jurul brațelor. În felul acesta, dușmanul înrăit al Pămîntenilor își pierduse rangul.

— Prieteni, întoarceți-vă fără teamă în vechea peșteră ! Veniți să vedeți cît de aspru va fi pedepsit „Cel de piatră" ! Veniți !

Îndemnul lui Vla Mar fu urmat de toți oamenii-aurii. Cînd ajunseră în uriașa peșteră circulară, Ge-ge nu mai urla de mult.

O mică intervenţie a lui Bucur Ji la creierul electronic fusese suficientă ca să-l amuţească.

În exclamaţiile de uimire şi satisfacţie ale localnicilor, G5 fu apoi „executat", adică demontat din cap pînă-n picioare.

În timp ce făcea pe „călăul", Bucur Ji îi şopti lui Vla Mar :

— Într-o oră îl pot monta la loc. În schimb, o să am nevoie de mult mai mult timp ca să-i revizuiesc sistemul de autoperfecţionare, în aşa fel încît să nu mai „creadă" niciodată că poate fi mai puternic decît omul, oricîte poveşti cu căpcăuni ar asculta !

După ce se termină „execuţia" lui Ge-ge, „Mînă neîntrecută" îşi înalţă glasul cu atîta forţă încît peştera vui prelung :

— S-a făcut dreptate ! „Cei cu ochi mici" sînt prietenii, sînt fraţii „Celor din peştera luminoasă" ! Au făcut dreptate !

— Sînt prieteni ! se împletiră exclamaţiile a zeci de glasuri.

— Ar trebui poate să am mustrări de conştiinţă că am profitat de naivitatea, de neştiinţa oamenilor-aurii şi le-am jucat farsa pedepsirii lui Ge-ge, şopti Vla Mar lui Pru. Dar era necesar să procedăm astfel, ca să se spulbere orice suspiciune, şi prietenia lor pentru noi să redevină cum a fost. Probabil că şi conştiinţa mea ştie asta, din moment ce nu mă ia de loc la zor.

Ca un răspuns parcă la vorbele lui, oamenii-aurii îşi împletiră glasurile într-unul din fantasticele lor coruri. Slăveau prietenia. Era cel mai măreţ cor auzit vreodată de Pămînteni...

După zece zile, în timp ce „Biruinţa" dădea ultimul ocol planetei oamenilor-aurii, înainte de a ţîşni pe drumul întoarcerii, în navă răsuna acelaşi cor al prieteniei. Cosmonauţii îl imprimaseră şi acum Arar pusese banda şi cuplase toate difuzoarele navei.

Gîndul băiatului zbură peste prăpastia vremii şi-şi închipui cum va răsuna acest cîntec fantastic în navele cu care se vor întoarce Pămîntenii, în stolul de nave gata să descindă pe „Planeta Pădurii Nesfîrşite".

Prima navă va coborî chiar pe platoul pe care stătuse altădată „Biruinţa" şi ea va fi comandată de căpitanul Arar, cel ce fusese

cîndva „Băiatul cu ochi mici", vechiul prieten al oamenilor-aurii.

«Cît de bătrîn va fi atunci „Fragedă mînă neîntrecută" ? !... Îl voi mai întîlni oare ? !... Dar din „Mica Terra", care acum e mai frumoasă ca înainte, ce voi mai găsi ? ! »

Erau întrebări ce nu-şi puteau afla răspunsurile decît peste mulţi, peste foarte mulţi ani...

GRĂDINARII COSMICI

Antares stătea lîngă bazinul din sera navei şi desena. După ce din cîteva trăsături repezi de creion schiţă silueta unui mesteacăn care se afla în faţa lui, rămase nemişcat, cu ochii pironiţi la coala de pe micul şevalet, cu creionul ridicat. Chipul îi era extrem de concentrat.

De cîteva ori, mîna în care ţinea creionul tresări, de parcă ar fi vrut să se apuce iarăşi de desenat, totuşi nu se mai apropie de hîrtie.

Cînd Ernia, o fetiţă de doisprezece ani (cu un an mai mică decît Antares) intră în seră, îl găsi la fel de nemişcat în faţa şevaletului. Înaintă în vîrful picioarelor, căutînd să nu facă nici cel mai mic zgomot, să nu-l tulbure.

Dar tocmai cînd ajunse în spatele lui, băiatul exclamă : „Nu ! Nu merge !“ şi, mototolind coala, o aruncă în iarbă, alături de alte cîteva ghemotoace de hîrtie.

În clipa următoare o observă pe Ernia. O privi încruntat, încît fata avu impresia că e supărat pe ea. Dar chipul lui se destinse repede şi o întrebă cu glas moale, catifelat :

— Ţi-ai terminat lecţiile ?

— Da... Adineauri.

— Şi cum a mers ?

— Iar m-am încurcat ! De data asta era vorba de sistemul solar PM VIII. Unchiul Zetin s-a supărat de-a binelea. Mi-a zis : «Mai mare ruşinea ca un „copil al stelelor“ să se descurce atît de greu în descifrarea hărţilor cosmice»...

Fetița rosti ultimele cuvinte sacadat și vînturînd mîna dreaptă. Căuta să-l imite pe „unchiul cosmic", profesorul. Apoi, făcînd botic și ridicînd mult sprîncenele, scăpă un oftat „dramatic" :

— Și... cam așa e...

Chipul ei, deși voia să aibă o expresie tragică, reușea să fie mai curînd caraghios.

Antares începu să rîdă încet :

— Va să zică recunoști ? !

— Recunosc... Se vede că eu, deși m-am născut pe drumurile stelelor, n-o să mă descurc decît „în orizonturile înguste ale Terrei", cum spunea unchiul Zetin. Probabil că, după ce o să ajung pe Pămînt, o să mă apuc de o meserie foarte terestră și n-o să mai iau parte la nici o expediție cosmică. Ce să fac ? Ca să fii cosmonaut îți trebuie „chemare", așa zicea și unchiul Zetin. Dar la mine ia-o de unde nu-i ! Ei, probabil că nici „copiii stelelor" nu au cu toții această „chemare". Sau poate că fac eu excepție... Unde s-a mai pomenit cosmonaut care să nu poată descifra o hartă stelară ? Mi-e rușine, dar... rușinea nu mă ajută să descifrez hărțile !

— Ei, lasă, lasă ! Nu mai fi chiar atît de descurajată ! N-ai de ce. O să înveți să te descurci în orice hărți. Dacă vrei, te ajut și eu. Pentru asta nu e nevoie de „chemare", de talent. Ți-ajunge un pic de voință ! Ai nevoie de talent la desen, de pildă. În cazul ăsta, oricîtă voință ai avea, fără talent nu iese nimic. M-am convins adineauri, încă o dată, că e așa. Nu se poate spune că n-am perseverat ; uite cîte coli am stricat ! Totuși n-a ieșit nimic !

— Ce-ai încercat să desenezi ?

— O pădure de pe Pămînt. Dar n-am vrut să copiez desene făcute de alții, sau imagini din microfilme. Am vrut să desenez „după natură", să multiplic mesteacănul ăsta din seră. Numai că n-am fost în stare !

— E foarte greu să desenezi un lucru pe care nu l-ai văzut niciodată aievea, căută fata să-l consoleze.

— Probabil... Dar și mai probabil e că n-am talent. Noroc că nu țin să ajung pictor.

— Da, tu vei fi cu siguranţă cosmonaut toată viaţa... Ai „chemare", nu ca mine...

— Iar începi ? ! Hai să descifrăm împreună harta aceea stelară care te-a speriat. O să vezi că nu-i chiar atît de greu...

Fata protestă energic, dînd din mîini, ca şi cînd ar fi vrut să alunge o gîză sîcîitoare :

— Nu, nu acum !... Îmi vîjîie capul... Mai tîrziu...

Tăcură o vreme, privind amîndoi spre maimuţoiul Toly, care se plimba cu paşi rari în jurul bazinului.

Antares luă unul din ghemotoacele de hîrtie şi, apropiindu-se pe furiş de Toly, îl trase uşor de coadă.

Altă dată maimuţoiul reacţiona prompt, printr-o săritură ca de minge. Acum întoarse doar capul şi se opri. Antares îi întinse hîrtia.

Toly începu să o arunce în sus şi s-o prindă. Dar după puţin timp se lăsă păgubaş. Zvîrli hîrtia cît colo şi se aşeză la rădăcina mesteacănului. Toly era unicul descendent al familiei de maimuţoi luată de pe Pămînt.

— Nu prea-i mai arde de joacă, spuse Ernia. A îmbătrînit.

— Da... I s-au făcut pînă acum două tratamente de reîntinerire. Al treilea n-ar mai avea nici un efect.

Antares strînse ghemotoacele de hîrtie într-o mică grămăjoară. Fata desfăcu unul şi privi desenul :

— Nu-i de loc atît de rău cum spuneai. Se vede imediat că aici e desenată o pădure...

— Poate, mormăi Antares. Dar asta e mult prea puţin... Aş fi vrut ca desenul să prindă ceva din... cum să-ţi spun... din ceea ce numesc părinţii noştri „măreţia pădurilor". Am auzit vorbindu-se de atîtea ori despre ea, dar noi n-am cunoscut-o niciodată...

— Într-o zi o s-o cunoaştem.

— Da, dar cînd ? Abia peste trei ani !

În seră se lăsă iarăşi tăcere.

Privirea Erniei se aţinti asupra unei lalele abia înflorite. Şopti :

— Ce frumoasă trebuie să fie o pajişte de pe Pămînt ! Închipuieşte-ţi : mii... mii de flori multicolore !... Ce frumos trebuie să fie într-o pădure cu copaci bătrîni, bătrîni de tot, care să-şi unească

frunzișurile deasupra ta... Cred că nu există pe nici o altă planetă o vegetație mai minunată ca pe Pămînt ! Abia aștept să o văd !

— Și eu... Dar aș fi dorit să ducem pe Pămînt și alte plante frumoase. Nu ne întoarcem însă decît cu niște mușchi negru și cu tot felul de pietre. Cam sărăcăcios dar pentru cei de pe Terra. Ei așteaptă cine știe ce minunății.

— Nu se poate ca în toate sistemele solare să existe planete vii, cu vegetație bogată. Totuși și acele sisteme solare reprezintă interes pentru știință, deci trebuiesc cercetate și ele.

Ernia rosti cuvintele rar, apăsat, cu pauze, îngroșîndu-și ușor glasul, ca să dea spuselor ei greutatea unei cugetări profunde, originale, chiar atunci plămădite.

Băiatul zîmbi. Recunoscuse ușor fraza pe care tatăl său, inginerul Retezan, o repeta adesea.

— Știu, știu, Ernia ! Totuși asta nu mă mîngîie prea tare. După atîția ani de zbor meritam să ne întoarcem pe Pămînt cu vești mai îmbucurătoare !

Și el exprima, de fapt, gîndurile ce-i frămîntau pe toți membrii echipajului navei cosmice „Infinit", care plecaseră de pe Pămînt spre un îndepărtat sistem solar, unde se presupunea că poate exista o planetă-vie.

Cînd ajunseseră la țintă, după treisprezece ani de zbor, avuseseră însă parte numai de dezamăgiri. Cele trei planete din sistemul solar S VI nu erau nici pe departe așa cum le-ar fi dorit. Pe una, complet lipsită de atmosferă, nu exista viață nici în forma cea mai elementară și era permanent bombardată de nenumărați meteoriți.

Pe celelalte două planete cercetate au putut fi găsite doar alge și în niște prăpăstii adînci, un fel de mușchi negru, lipicios.

Era mult prea puțin față de visele pe care le nutriseră. Deși știau bine că în expedițiile de descoperire a planetelor-vii eșecurile sînt posibile, deși aduceau pe Pămînt informații științifice noi, culese atît în timpul zborului cît și pe planetele cercetate, sentimentul de nemulțumire nu putea fi înăbușit.

Era un sentiment pe care îl încercau și cei doi copii ai stelelor : Antares și Ernia...

— Ernia, hai să mergem în laboratorul III. Acolo nu te plictiseşti : se lucrează din plin, nu ca-n celelalte laboratoare.

Într-adevăr, chimista Nua şi cosmobiologul Laar, „stăpînii" laboratorului III, aveau destul de lucru. Analizau mostre de roci, precum şi meteoriţi adunaţi de pe planeta aceea complet lipsită de atmosferă din sistemul solar S VI.

Ceilalţi savanţi, cu alte specialităţi, puteau, pe drept, să-i invidieze.

Ernia şi Antares intrară în laboratorul III, o cabină nu prea mare, însă extrem de bine utilată.

Aparatajul, special construit pentru laboratoarele de pe navele cosmice, avea dimensiuni miniaturale, dar asta nu-i răpea din sensibilitate, din precizie.

Singurul aparat mai mare era supermicroscopul, alături de care se afla acum chimista Nua.

Laar, cosmogeologul, stătea lîngă o măsuţă înaltă, metalică şi secţiona cu un fierăstrău ultrasonic nişte meteoriţi, ca să le poată analiza compoziţia în cele mai mici amănunte.

Pe podeaua laboratorului erau îngrămădiţi, în cîteva mormane, meteoriţi şi roci adunate de pe planetele sistemului solar S VI. Pe navă mai exista însă o cabină aproape plină cu astfel de „pietroaie", cum le numea în glumă (dar poate şi dintr-un pic de invidie) cosmobiologul Flur...

Antares şi Ernia rămaseră lîngă uşă, privind spre cei doi oameni de ştiinţă care erau atît de absorbiţi de lucru încît nici nu-i observaseră.

— Vezi, ei nu pot să se plictisească, şopti Antares fetei. Or să ajungă pe Pămînt şi tot n-or să termine de analizat materialul pe care îl au.

Apoi copiii se apropiară de Laar.

— Oho ! Oaspeţi ! exclamă acesta. Ce s-a întîmplat, pui de cosmonauţi ? N-aveţi ce face şi aţi venit în „împărăţia" unde nimeni n-are timp să se plictisească ? !

Vocea lui de bas tuna, fără să-şi piardă însă căldura.

Veselia cosmogeologului era renumită. Glumea chiar în cele mai dramatice situaţii şi rîsul său era molipsitor.

(„Păi, sigur ! Ştiu că are de ce să fie mereu bine dispus. Pentru el şi cea mai moartă dintre planete poate fi o comoară, că pietroaie găseşti oriunde, din belşug !" obişnuia să spună cosmobiologul Flur.)

— Ce zici, Nua, le dăm ceva de lucru acestor copilaşi ai stelelor, ca să-şi mai dezmorţească mîinile ?

Chimista îşi ridică faţa şi zîmbi. Cînd zîmbea, ochii ei verzi radiau parcă lumină. Nua era „mătuşa cosmică" favorită a Ernei.

— Se înţelege ! Doar n-o să-i lăsăm să se plictisească, dacă au trecut hotarele „împărăţiei" noastre !

— Perfect ! Atunci eu, responsabilul cu buna dispoziţie, o să-i dispun poftindu-i să facă o treabă foarte interesantă. Antares, ia ferăstrăul ăsta şi taie cîţiva meteoriţi mai mititei. Tu, Ernia, aşază bucăţile tăiate în stiva de colo, şi mai trage cu ochiul la microscopul mătuşii Nua. De acord ?

— De acord ! răspunseră copiii într-un glas.

— Atunci... spor la lucru, stimaţi ucenici geologi !

Nu era pentru prima oară cînd Antares umbla cu ferăstrăul ultrasonic, aşa că se apucă de treabă cu îndemînare. Căuta să taie meteoriţii în două părţi cît mai egale şi reuşea destul de bine.

La un moment dat, înflăcărat de lucru, îi propuse lui Laar :

— Hai să ne luăm la întrecere, unchiule ! Care dintre noi despică mai repede trei meteoriţi e cîştigător. Vrei ?

— Oho ! Nu s-ar putea spune că-ţi lipseşte îndrăzneala ! Cum ai pus mîna pe ferăstrău hop cu întrecerea ! Oho ! Şi rîsul lui Laar se revărsă ca apele unei cascade. Da-mi placi ! Sînt de acord. Din clipa aceasta începe marea întrecere de pe nava cosmică „Infinit" !... Start !

Antares începu să lucreze cu şi mai multă rîvnă. Tăie repede primul meteorit din cadrul „întrecerii" în părţi aproape perfect egale.

La cel de al doilea, lucrurile se complicară însă într-un fel cu totul neaşteptat.

Era un meteorit sferic, cu un diametru ce nu depășea treizeci de centimetri. Băiatul socotise că o să-l secționeze fără nici o greutate, dar iată că șocurile ultrasonice, intensificate chiar la maxim, nu reușiră să facă în învelișul meteoritului o tăietură mai adîncă de un milimetru.

Antares începu să se enerveze, pe frunte îi apărură picuri de sudoare, totuși nu voia să se dea bătut.

Dar perseverența lui rămase fără rezultat și, în cele din urmă, se văzu nevoit să se adreseze lui Laar :

— Unchiule... Nu știu ce-o fi cu meteoritul ăsta... Nu pot să-l tai...

— Aha ! Mi se pare că te dai bătut ! strigă Ernia.

— Ba nu, se burzului Antares. Dar e un meteorit cu totul neobișnuit, care nu se poate tăia.

— Nu se poate tăia ? ! Cum vine asta, stimate adversar ? ! întrebă Laar, zîmbind abia perceptibil. Nu cumva n-ai dirijat dumneata șocul ultrasonic în unghiul cel mai potrivit pentru o eficacitate maximă ?

— Nu... Nu cred... Pe cele dinainte le-am tăiat destul de ușor... Cu ăsta însă...

— Hm... Ia dă-l încoace...

Laar se convinse repede că băiatul avea dreptate. Nici ferăstrăul său nu reuși să cresteze prea adînc fața meteoritului. Se văzu nevoit să facă apel la „ghilotina sonică", un aparat capabil să taie cele mai dure metale, dar și așa îi trebui destul timp pînă să despice meteoritul în două. De fapt, numai învelișul acestuia, gros de circa patru centimetri, era atît de dur. În interior se afla o rocă moale, sfărîmicioasă.

— Interesant ! Foarte interesant, îngînă Laar. „Cămașa" meteoritului e aproape la fel de rezistentă ca paratitanul din care e făcută nava noastră. Interesant... Copii, puneți acolo, în colț, jumătățile acestui meteorit neobișnuit. Îi vom acorda mai tîrziu o atenție specială.

Ernia și Antares se grăbiră să facă ce li se ceruse. Dar, împiedicîndu-se de o bucată mare de rocă, fata căzu, scăpînd povara.

Jumătatea de meteorit se lovi de peretele metalic al laboratorului și „miezul" moale se sfărîmă în bucățele.

— De ce nu te uiți pe unde calci ? exclamă băiatul, înciudat.

— Eu... eu...

Pe Ernia erau gata să o podidească lacrimile, dar interveni Laar :

— Nu s-a întîmplat nici o nenorocire. În fond, ai făcut, din întîmplare, ceea ce aș fi făcut eu mai tîrziu cu bună știință. Și eu aș fi scos „miezul" meteoritului ca să-l cercetez mai bine. Așa că... strîngeți pe tăblița asta sfărîmăturile și totul va fi în ordine !

Ernia se grăbi să ia micul făraș pe care i-l întindea cosmogeologul și să adune bucățile de meteorit. Antares îngenunche lîngă ea, să o ajute. În mîinile lor, fragmentele de rocă moale se prefăceau aproape în pulbere.

Deodată, Antares exclamă :

— Dar asta ce-o fi, unchiule Laar ? !

Dădu cosmogeologului un fel de bilă neagră, lucioasă, mare cît un sîmbure de cireașă.

Laar și Nua o cercetară îndelung la microscop, și, deși amîndoi se gîndeau la aceași ipoteză, parcă nu cutezau să o rostească cu glas tare.

— S-ar putea să fie... o sămînță... șopti, în sfîrșit, Nua.

— O sămînță ? ! exclamă Antares.

— O sămînță ? ! Ce fel de sămînță ? De unde ? ! Cum a ajuns în meteorit ? țîșniră năvalnic întrebările fetiței, căreia începuseră să-i joace ochii ca la veveriță.

— N-aș putea răspunde decît la o singură întrebare de-a ta : sămînța — dacă e într-adevăr o sămînță — vine de pe o planetă unde există, sau au existat plante !... Ești mulțumită de acest răspuns „savant" ? Altul n-am ! Și Laar izbucni în rîs. Ei, dar în loc să căutăm răspunsuri la întrebări fără răspuns, mai bine am căuta în „miezul" meteoritului. Poate mai descoperim ceva !

Într-adevăr, găsiră încă două bile, aproape la fel de mari ca cea neagră, dar de culoare aurie.

— Acum cred că ar trebui să ne adresăm lui Flur, spuse cosmogeologul. Veniţi cu mine, copii. Tu, Nua, te rog să studiezi în amănunţime „cămaşa" meteoritului... Haideţi, copii !

Cînd intrară în laboratorul II, îl găsiră pe cosmobiologul Flur stînd în faţa unei măsuţe pe care se aflau împrăştiate cîteva planşe reprezentînd structura cine ştie căror plante. Dar Flur nu se uita la planşe. Stătea cu capul în pumni şi ochii pe jumătate închişi, fixaţi în tavan.

Atitudinea aceasta îi dădu prilejul lui Laar să zvîrle săgeata unei ironii :

— Vedeţi, copii, unchiul Flur e unul dintre cei mai ocupaţi oameni din lume ; se ocupă tot timpul cu somnul şi moţăitul. Nu pierde o clipă măcar. Priviţi-l şi o să vă convingeţi !

— Eu moţăi ? ! Probabil că stînd toată ziua cu nasul în pietroaiele tale ai uitat că omul poate să şi mediteze, i-o întoarse prompt Flur.

Erau binecunoscute veşnicele „dueluri" dintre Laar şi cosmobiolog. Primul îşi lansa săgeţile cu obişnuitul său zîmbet pe buze, celălalt încruntat, aparent duşmănos. Adevărul era însă că sub înfăţişarea ursuză a lui Flur se ascundea un om blînd, prietenos. Şi — culmea ! — tocmai pe Laar, cu care se „înţepa" adesea, îl considera cel mai bun prieten al său.

Cosmogeologul se grăbi să continue „duelul" :

— Aţi înţeles, copii ? ! L-aţi deranjat pe unchiul vostru ! Ştiţi, el tocmai visa ceva foarte frumos : că meditează !

Copiii îşi dădură coate şi chicotiră.

— Aşa ? Va să zică după ce mă deranjaţi, mai îndrăzniţi să şi rîdeţi, bombăni Flur, căutînd să-şi ia o expresie cît mai fioroasă. În cazul ăsta, vă poftesc să închideţi uşa pe dinafară. Du-te de discută cu pietroaiele tale, stimate Laar. Cu ele ai ce vorbi, că sînt tot atît de isteţe ca... un cosmogeolog pe care îl cunoaştem cu toţii !

Antares şi Ernia rîseră iarăşi pe înfundate.

— Aţi auzit, copii ? ! Unchiul vostru ne pofteşte să părăsim această „Împărăţie a veşnicei inactivităţi şi plictiseli". Ei, dacă sîntem

invitați atît de politicos, nu putem să-l refuzăm. Urați-i „somn ușor" și să mergem.

Laar porni spre ușă, dar în prag se opri :

— A ! Uitasem să-ți spun, Flur : unul din „pietroaiele" alea pe care le disprețuiești atîta m-a făcut să vin la tine. În el am găsit ceva ce credeam că ar putea să te intereseze. Dar văd că te preocupă numai „meditația", așa că... somn ușor !

Laar era gata să deschidă ușa, cînd cosmobiologul îl opri.

— Stai ! Lasă clovnăriile și spune-mi ce-ar putea să mă intereseze ? !

— Ce ziceți, copii ? ! Să mă îndur de bietul vostru unchi care moțăie toată ziua de plictiseală ? Îi arătăm...

— Da, da !

— Atunci... poftim, Flur ! Vezi ce sînt astea.

Cosmobiologul luă cele trei bile și, în timp ce le privea, ridurile de pe frunte i se adînciră, ochii i se măriră nefiresc și buzele începură să-i tremure ușor.

— Astea... astea le-ai găsit într-un meteorit ?

— Exact ! Sînt niște semințe, nu-i așa ?

Flur nu răspunse. Se îndreptă spre un microscop și, după ce cercetă sumar cele trei bile, exclamă gîtuit de emoție :

— Sînt semințe ! Nu încape nici o îndoială !

— Și dacă le-am semăna s-ar putea să încolțească, unchiule ? ! întrebă Antares.

— Hm... Asta e cam greu de știut... N-ar fi bine să nutrim speranțe deșarte. Pînă la plecarea noastră de pe Pămînt se mai găsiseră semințe extraterestre în trei meteoriți, dar toate lipsite de viață. Radiațiile la care fuseseră supuse în timpul zborului le distruseseră puterea de germinare. Știți, copii, pietroaiele pe care le adună cu atîta pasiune unchiul vostru nu-s de loc niște mijloace de transport prea sigure pentru bietele semințe.

— Cel puțin de data asta ar trebui să nu mai vorbești cu dispreț despre meteoriții mei, i-o întoarse Laar. Unul dintre ei ți-a dăruit semințele astea care, fie că vor germina sau nu, îți vor da și ție ceva de lucru, ca să nu mori de plictiseală.

Faţa i se încordă apoi brusc la un gînd care îl fulgerase :

— Şi s-ar putea chiar... Învelişul meteoritului e extrem de dur, parcă ar fi paratitan... Te pomeneşti că, la fel ca paratitanul, poate să şi...

Nu-şi termină fraza. Se repezi spre uşă, strigîndu-le celorlalţi :

— Veniţi după mine !

Intrară cu toţii, vîrtej, în laboratorul III.

— Ei, Nua, ce rezultate ai obţinut ? ! întrebă Laar din prag.

— Rezistenţa „cămăşii" meteoritului e aproape...

— Lasă asta ! I-ai încercat cumva penetrabilitatea la radiaţii ?

— Nu încă.

— E lucrul care ne interesează acum cel mai mult. Hai să vedem !

„Cămaşa" meteoritului fu supusă bombardamentului diferitelor radiaţii de mare intensitate, dar, aşa cum bănuise Laar, avea, în afara rezistenţei, şi o altă calitate importantă a paratitanului : era impenetrabilă faţă de radiaţii.

Rezultatul acestor experienţe produse o puternică impresie asupra lui Flur :

— Dragii mei... Dragii mei... Înseamnă că există o probabilitate, să zicem... de cinci la sută — ceea ce e foarte mult ! — ca aceste seminţe să-şi fi păstrat puterea de germinare. Ar fi ceva extraordinar ! Dacă le-aş vedea încolţind, n-aş mai numi niciodată meteoriţii tăi „pietroaie", prietene Laar. Niciodată ! Acum să analizăm în amănunţime compoziţia „miezului" meteoritului. Pe baza analizelor voi căuta să fac o soluţie nutritivă cît mai apropiată de compoziţia solului în care germinează în mod firesc aceste seminţe.

Flur prepară oarecum uşor soluţia nutritivă. Mult mai greu era să găsească condiţiile climaterice potrivite pentru încolţirea seminţelor. Trebuiau supuse diferitelor intensităţi de căldură şi umiditate... Dar combinaţiile posibile între aceste elemente, calculate cu ajutorul unei maşini electronice, se dovediră atît de numeroase, încît ar fi fost imposibil să fie încercate toate. De aceea începură să facă experienţele oarecum „la noroc". Se ţinu, desigur, seama de unele ca-

racteristici ale seminţelor. Aşa, de pildă, învelişul lor tare şi gros sugera ideea că se iviseră într-o climă foarte rece, sau, dimpotrivă, deosebit de caldă, şi de asta avuseseră nevoie de o rezistentă „cămaşă protectoare".

Timp de şase luni nu se obţinu însă nici un rezultat.

Toţi cosmonauţii erau profund dezamăgiţi, dar Antares şi Ernia mai mult decît ceilalţi, pentru că ei ţesuseră o întreagă plasă de vise în jurul seminţelor venite dintr-o lume pe care şi-o imaginau fantastică. Dar iată că într-o dimineaţă, trecînd pe lîngă ghivecele nutritive care se aflau în seră, Ernia zări, răsărit dintr-o sămînţă azurie, un firişor verde-gălbui.

Vestea se răspîndi ca fulgerul şi cosmonauţii dădură năvală în seră.

Flur, ameţit de bucurie, era parcă gata să-i îmbrăţişeze pe toţi. Ernia se grăbi să profite de excepţionala lui bună dispoziţie, ca să-l roage :

— Unchiule, lasă-mă şi pe mine să îngrijesc plantele care or să răsară... Adică numai pe cele din seminţele azurii... Te rog mult, mult de tot !

— Eu m-aş mulţumi să îngrijesc, împreună cu dumneata, planta care o să se ivească din sămînţa neagră, îngînă şi Antares, fără prea mare nădejde însă că dorinţa i s-ar putea îndeplini.

— Ei asta ! Ia auzi ce vor dumnealor ! Ei asta ! bombăni Flur.

— Ar trebui să asculţi rugăminţile copiilor, se amestecă şi Laar în discuţie. La urma urmei, ei sînt „descoperitorii" seminţelor ! Au deci anumite drepturi...

Flur mormăi cîteva cuvinte neinteligibile, apoi rosti fără entuziasm :

— Mda... Cam aşa e... Mda... „Drepturi"... Mda... Ei bine, copii, să zicem că sînt de acord... De astăzi vă dau gradul de „grădinari cosmici" ! O să împrospătaţi soluţiile nutritive... Dar totul se va petrece sub supravegherea mea, ne-am înţeles ? Apoi tonul foarte aspru i se înmuie, devenind rugător : Să nu faceţi vreo poznă, copii ! Vă implor !

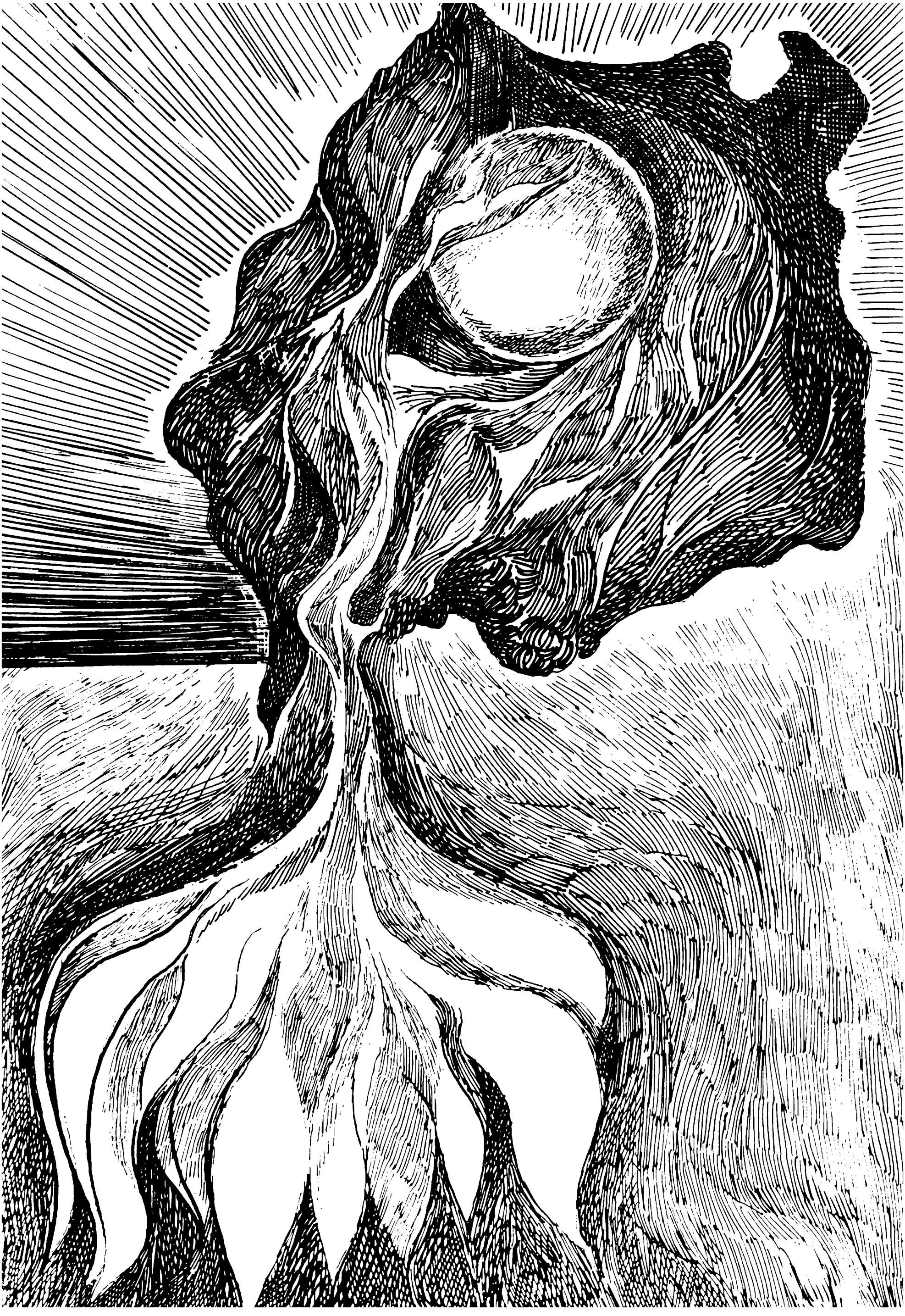

— Se poate, unchiule ? ! exclamă Antares, jignit.

— Îţi promit că n-am să ies niciodată din cuvîntul dumitale ! adăugă Ernia, învîrtindu-se în jurul lui ca un titirez.

— Atunci... atunci sper că o să fie totul bine, îngînă Flur, scăpînd un oftat abia auzit.

Plantele ivite din seminţele azurii crescură repede. După zece zile, atingeau înălţimea de un metru, iar peste alte şapte se înveşmîntară cu nişte flori asemănătoare, ca formă, macilor, dar mult mai mari, cu petale cărnoase, catifelate, avînd culoarea şi strălucirea aurului roşcat.

Plantele acestea fură botezate „ernii", după numele micii grădinărese cosmice care luase parte la îngrijirea lor.

— Ce frumos or să împodobească florile mele grădinile Pămîntului ! Mii de flori de aur, unele lîngă altele, fremătînd în adierea vîntului... Ce minunăţie ! spunea adesea Ernia cu voce visătoare.

Antares însă avu de pe urma seminţei negre pe care o îngrijea destule necazuri şi dezamăgiri.

Sămînţa neagră încoliţi cu mult mai tîrziu decît cele aurii. Băiatul crezu chiar, la un moment dat, că ea nu-şi păstrase puterea de germinare.

Trecu prin multe emoţii şi în timp ce planta creştea, pentru că avea o culoare care crea impresia că o să se usuce de la o zi la alta. Iar cînd, după două luni, planta părea că a ajuns la maturitate, numai frumoasă nu se putea spune că era : semăna cu o tufă de scaieţi şi se împodobise cu nişte flori pitice, cenuşii.

Antares nu avea motive să fie prea încîntat.

Ernia îi propuse să ia şi el parte la îngrijirea uneia dintre plantele cu flori aurii, dar băiatul refuză. Cu toată decepţia pe care o încercase, era hotărît să îngrijească mai departe „scaietele", căruia acceptă chiar să i se spună „Antar".

— Nu frumuseţea e totul ! zicea el adesea, căutînd poate în felul acesta să-şi mai micşoreze dezamăgirea. Cel puţin în cazul plantelor noastre extraterestre, „scaietele" e tot atît de preţios ca şi „erniile".

Cînd pe tufa de Antar apărură primele fructe, de pe plantele cu flori aurii fuseseră strînse trei rînduri de seminţe.

Fructele antarului erau la început de un cenuşiu foarte deschis, ca şi florile. Crescură pînă la mărimea unei cireşe, apoi culoarea începu să li se închidă din ce în ce.

— Cred că atunci cînd se vor coace bine vor avea o culoare aproape neagră, aşa cum a fost şi sămînţa pe care am semănat-o. Vom aştepta ca fructele să se coacă pe deplin şi atunci le vom analiza compoziţia chimică.

Se găsi însă cineva care să calce această hotărîre a lui Flur.

Cele trei plante extraterestre, care se aflau în seră, erau acoperite de cîte o plasă metalică. Această precauţie fusese luată pentru ca nu cumva maimuţoiul Toly să facă vreo năzbîtie.

Într-o zi, după ce împrospătă soluţia nutritivă a „scaietelui" său, Antares nu puse imediat la loc plasa de metal şi se îndepărtă cîţiva paşi, ca să privească erniile care înfloreau pentru a patra oară.

Toly, trîntit în iarbă, părea că doarme. Dar de îndată ce-l văzu pe băiat depărtîndu-se, se repezi la tufa de antar. Şi pînă cînd micul „grădinar cosmic" să-l alunge, smulse două fructe şi le înghiţi cu mare viteză.

Antares, furios, era cît pe-aci să lovească maimuţoiul. Dar se opri, săgetat de un gînd :

„Dacă Toly se otrăveşte, dacă moare ? Numai eu o să fiu de vină. Unchiul Flur mi-a atras de atîtea ori atenţia să nu las planta fără plasa de protecţie".

La început se gîndi să nu spună nimănui ce se întîmplase. Tufa de antar era încărcată de fructe, aşa că nu se putea observa lipsa celor două mîncate de maimuţoi. Alungă însă imediat acest gînd. Chiar cu riscul de a nu i se mai îngădui să îngrijească planta — acest risc exista ! — trebuia să mărturisească totul. Nu voia să rişte viaţa lui Toly.

Aflînd cel întîmplate, Flur bombăni îndelung, spunînd ceva despre greşeala de a admite copiilor să se amestece în treburi serioase, apoi se grăbi să analizeze unul din fructele de antar.

Cosmonauţii ardeau de nerăbdare să afle rezultatul, pentru că toţi îl îndrăgeau pe Toly şi aveau o mulţime de amintiri vesele legate de năzbîtiile lui.

După analiză, Flur nu spuse însă decît :

— Sper că Toly al nostru n-o să păţească nimic... Cel puţin deocamdată cred că nu trebuie supus nici unui tratament de dezintoxicare...

Apoi, la toate insistenţele tovarăşilor săi de a da unele amănunte în legătură cu antarul, răspundea cu aceleaşi cuvinte :

— Deocamdată am analizat fructul numai ca să văd dacă Toly e în pericol. Pentru amănunte îmi trebuie încă timp. Aveţi răbdare şi să urmărim comportarea lui Toly. S-ar putea ca bătrînul să ne facă unele surprize...

Şi maimuţoiul începu să fie supravegheat cu atenţie.

Chiar în noaptea aceea avu o comportare neobişnuită. În ultimul timp dormea, sau, mai bine zis, moţăia ore în şir, dar acum somnul nici nu se apropia de el. Se plimba de colo-colo, agitat. Asta îi îngrijora pe oameni. Cel puţin Antares simţea că e gata, gata să dea cinstea pe ruşine şi să izbucnească în plîns. Dacă Toly murea, el era principalul vinovat şi ştia că acest gînd o să-l apese multă, foarte multă vreme.

Numai Flur rămăsese calm şi repeta :

— Comportarea lui cred că e normală... Da, normală...

E drept că agitaţia maimuţoiului nu părea să izvorască din dureri, dintr-o stare bolnăvicioasă. Prea avea ochii limpezi şi vioi.

Abia spre dimineaţă adormi profund, liniştit.

Oamenii care îl supravegheaseră de departe, cu discreţie, plecară şi ei să se odihnească. Rămaseră de gardă : Flur, medicul navei, Taar-Rev, şi Antares, pe care toate insistenţele nu-l putuseră determina să se ducă în cabină.

Somnul lui Toly nu dură însă decît o oră. Cînd se trezi, începu să ţopăie, să se dea tumba prin iarbă, din cîteva sărituri ajunse pe cea mai înaltă creangă a mesteacănului şi se apucă să execute „morişca", celebra lui figură acrobatică. N-o mai făcuse de peste un an, de cînd efectul celei de-a doua reîntineriri trecuse.

Antares trezi tot echipajul cu strigătele sale de bucurie. Apoi, împreună cu Ernia, se apucară să se învîrtească în jurul copacului în care se cocoţase Toly şi să cînte, din toate puterile, un cîntec pe care băiatul îl compusese cu patru ani în urmă :

Toly, acrobat vestit,
Face tumbe neobosit.
Peste cap, hop ! Unu... doi !
Ia să încercăm şi noi !

Şi copiii stelelor începură să se dea tumba prin iarba serei, aşa cum nu mai făcuseră de multă, de foarte multă vreme.

Toly se ţinu întreaga zi de nişte acrobaţii care cereau vioiciune şi forţă deosebită.

Flur analiză iarăşi, împreună cu medicul Taar-Rev, un fruct de antar şi peste cîteva zile făcu o comunicare în faţa tovarăşilor săi de echipaj :

— Fructele conţin substanţe asemănătoare celor ce s-au folosit pe Pămînt pentru înlăturarea din organism a toxinelor care provoacă oboseala. Iată de ce doarme Toly atît de puţin în ultimul timp. Totodată, fructele de antar conţin substanţe folosite de noi la regenerarea celulelor, în tratamentele de „reîntinerire". Dar toate sînt extraordinar de puternice. Şi probabil că efectul lor e mult sporit de alte trei substanţe, necunoscute nouă, pe care le conţin fructele. Aţi văzut : timp de patru zile, Toly s-a comportat ca în prima tinereţe ! Şi asta după ce mai suferise două „tratamente de reîntinerire". Ştiţi că tratamentele de regenerare cunoscute de oameni pînă la plecarea noastră de pe Terra nu au eficacitate decît de două ori... Gîndindu-ne şi la faptul că Toly n-a înghiţit decît două fructe, ne putem da mai bine seama de extraordinarele forţe regeneratoare pe care le conţine antarul... Acum, se pune întrebarea dacă fructele extraterestre pot avea acelaşi efect şi asupra omului. Ei bine... eu cred că da ! Dar fără o experienţă „pe viu" nu se poate răspunde definitiv. De asta m-am gîndit să fac o cură cu antar... Desigur, nu putem prevedea cu precizie dacă organismul uman va reacţiona la fel ca cel al maimuţoiului... Riscul e însă cîteodată strict obligatoriu !

— Ba, mă scuzi, stimate Flur ! Dacă trebuie ca cineva să încerce eficacitatea antarului, cel mai potrivit sînt, desigur, eu, interveni Taar-Rev. În primul rînd susţin asta cu un puternic argument ştiinţific : ca şi Toly, sînt singurul din navă care a trecut prin două „reîntineriri", aşa că puterea fructelor s-ar verifica mai bine pe organismul meu. Apoi mai am şi un motiv egoist : simt că se termină efectul celei de a doua reîntineriri. De cîtva timp, numărul flotărilor pe care le pot executa la paralele au scăzut treptat, ajungînd astăzi de la 60 la 48... Şi uite : mi-au apărut iarăşi cîţiva peri albi, iar ridurile din jurul ochilor sînt din nou destul de vizibile... Aşa că vă rog să-mi uraţi „poftă bună" şi „reîntinerire" grabnică !

Cum Flur continua însă să susţină că el trebuia să-şi asume riscul unei prime „cure", disputa fu rezolvată prin vot. Votară toţi membrii echipajului şi medicul obţinu cîştig de cauză.

După douăzeci de zile, în sala de gimnastică a navei avu loc un original concurs de gimnastică : medicul Taar-Rev îl provocase la întrecere pe cel mai bun sportiv al echipajului, pe cosmopilotul Seran.

În urmă cu trei săptămîni, Taar-Rev nici n-ar fi putut visa să se întreacă cu un asemenea gimnast, care, în afara calităţilor fizice excepţionale pe care le avea, era cu peste douăzeci de ani mai tînăr decît el. Acum însă...

Întrecerea se ţinea în faţa întregului echipaj. Ca probă se aleseseră flotările la paralele, care cer multă forţă şi agilitate. Arbitra Antares număra fiecare flotare.

Cînd concurenţii ajunseră la cea de a şaizecea mişcare, spectatorii, unul după altul, începură să-l secondeze pe „arbitru", şi la un moment dat scandau cu toţii :

— Şaptezeci şi doi... şaptezeci şi trei...

Taar-Rev îşi depăşise de mult „recordul personal". Nici în prima tinereţe, după îndelungi antrenamente, nu era capabil să facă mai mult de şaizeci şi cinci de flotări.

La cea de a nouăzeci şi treia flotare, Seran ieşi din concurs, epuizat. Dar tensiunea ce-i stăpînea pe spectatori nu scăzu. Cu ochii

pironiți la Taar-Rev, care continua să se salte pe paralele cu vioiciune, scandau gîtuiți de emoție :

— Nouăzeci și nouă... O sută !

Medicul ajunse cu destulă ușurință la cea de a o sută douăzecea flotare. Era un record pe care îl puteau invidia și cei mai buni gimnaști de pe Terra.

În puternice urale, Taar-Rev fu ridicat pe brațe, ca un veritabil campion.

Cînd entuziasmul se mai potoli, medicul se adresă tovarășilor săi :

— Tot ce-ați văzut se datorește antarului ! Minunatele fructe au asupra organismului trei efecte puternice, distincte. Primul, și cel mai important, e regenerarea țesuturilor, reîntinerirea cu o viteză fantastică. M-am supus celor mai riguroase examene medicale și pot declara : sînt iarăși tînăr ca la douăzeci de ani și asta numai după o cură destul de scurtă ! În al doilea rînd, fructele de antar au o acțiune foarte prelungită antitoxică, anihilînd toxinele care provoacă oboseala și reducînd deci nevoia de somn mai mult decît orice preparat cunoscut de noi. Iar cel de al treilea efect uimitor este intensificarea cu totul fenomenală a forței și agilității mușchilor și a întregului organism. Mă gîndesc că dacă Seran ar face o cură de antar ar ajunge să execute chiar două sute de flotări, ceea ce știm cu toții că era pînă acum ceva de neconceput pentru un om.

— Înseamnă că scaietele meu e un fel de... „izvor al puterii și tinereții", ca cel din basmele străvechi ! exclamă Antares, cu fața inundată de fericire.

— Chiar așa, stimate „grădinar cosmic", îl aprobă Laar. Și cînd vom reuși să sintetizăm compoziția antarului, inclusiv cele trei substanțe necunoscute pe Terra pe care le conține, miliarde de oameni vor putea sorbi din acest izvor... Înseamnă, dragii mei, că zborul nostru a fost mult mai fructuos chiar decît al acelor nave care au descoperit feerice planete-vii. Căci noi ducem Pămîntenilor un dar neprețuit : vigoarea, tinerețea... Am analizat în amănunțime și meteoritul în care au fost semințele. Deocamdată n-am putut însă descoperi cauzele care i-au transformat suprafața într-un adevărat

înveliș de paratitan. Cercetările vor continua, desigur, aici, pe navă, și chiar mai tîrziu, pe Pămînt. Și eu cred că oamenii se vor întoarce pe planeta pe care am găsit meteoritul, apoi vor face cercetări asupra zonei cosmice din care acesta ar fi putut veni. Și cine știe ce minunată planetă-vie vor avea norocul să descopere !

Cuvintele acestea înflăcărară pe loc imaginația lui Antares. Se aplecă la urechea Erniei și-i șopti cu un ton care trăda o hotărîre definitivă :

— În expediția de care vorbește unchiul Flur voi zbura și eu. Neapărat ! Și voi găsi planeta-vie care ne-a trimis în dar semințele. O voi găsi ! Neapărat !

Pentru că fetița începuse să facă obișnuitul ei „botic", Antares adăugă :

— O să te iau și pe tine... dacă o să înveți să descifrezi hărțile cosmice !

De atunci, cei doi copii ai stelelor începură să se gîndească tot mai mult la o nouă și fantastică incursiune în adîncul nesfîrșit al cosmosului.

„PLANETA VISELOR"

Ultimele acorduri ale orchestroorgii electronice se topiră în pereții căptușiți cu plăci de sonorin, și mîinile lui Setin rămaseră cîteva clipe deasupra clapelor instrumentului, așteptînd parcă nelinișt ite ceva. Apoi lunecară moi pe genunchi.

Setin își fixă privirea pe o clapă neagră, neîndrăznind să ridice fruntea, să privească spre Mihu Constant, care stătea într-un fotoliu, la cîțiva pași de el.

În sala de concerte de pe noua colonie „Icar", unde, de aproape paisprezece ani de cînd plecaseră de pe Pămînt, cosmonauții se adunau să asculte cele mai diverse compoziții, nu se aflau acum decît doi inși : copilul stelelor Setin și Mihu Constant, un bărbat de optzeci de ani, în plenitudinea forțelor. Nu s-ar putea spune că era o vîrstă prea înaintată, dacă ținem seama că media vieții Pămîntenilor în acea vreme atingea 120 de ani.

Totuși Mihu Constant era pe departe cel mai vîrstnic membru al echipajului navei „Icar".

Ochii lui mici, verzi-căprui, în care sclipea adesea o luminiță jucăușă, așa cum sclipește în ochii copiilor puși pe șotii, priveau acum cu gravitate și nestăpînită emoție spre băiatul voinic, cu părul și ochii de un negru pur, intens. Știa să Setin așteaptă să-i spună ceva, să facă o apreciere a compoziției pe care o ascultase, dar nu rosti, într-un tîrziu, decît :

— Te rog, mai cîntă o dată... Te rog !

Băiatul tresări, îi aruncă o scurtă privire îngrijorată, apoi, după ce își frecă ușor mîinile, cu un gest devenit reflex, dar poate

mai nervos decît altădată, degetele lungi începură să alerge pe clapele orchestroorgii.

Aripile melodiei fîlfîiră în sală, cînd cu bătăi repezi, scurte, ca ale unei păsări speriate, cînd întinzîndu-se largi, ca în zborul vulturului.

Şi Mihu Constant, virtuosul interpret şi marele compozitor cunoscut de toată umanitatea terestră, se lăsă învăluit, pătruns de acordurile orchestroorgii, cu o emoţie pe care nu o mai încercase niciodată. Era emoţia descoperirii, sau, mai bine zis, a confirmării unui talent neobişnuit.

Cu cît muzica compusă de Setin se revărsa mai adînc în inima sa, cu atît mai uşor se transformau sunetele în imagini cunoscute şi totuşi inedite, care, unindu-se, creau pentru el portretul unei planete-vii, a „Planetei viselor", plămădită de imaginaţia lui şi a băiatului, în nesfîrşite discuţii.

„De-ar fi ca din această lungă călătorie să n-am decît satisfacţia că am descoperit şi-am îndrumat primii paşi ai unui talent ca Setin şi tot ar fi de ajuns, ba chiar foarte mult!" gîndi Mihu Constant.

Cu cîtă surprindere, cu cîte proteste chiar fusese întîmpinată hotărîrea sa de a lua parte la lunga expediţie a navei „Icar" spre o planetă despre care se presupunea că e o planetă-vie! Mulţi nu puteau înţelege de ce un compozitor pe deplin consacrat vrea să plece într-o călătorie care îl va despărţi de milioanele de admiratori, într-o călătorie din care se va întoarce — dacă se va întoarce! — bătrîn, foarte bătrîn chiar. Mulţi nu puteau înţelege şi Mihu Constant nici nu încercase să le explice.

Adevărul era acesta: el, consacratul, marele favorit al publicului, căruia i se ridicau osanale, era nemulţumit, avea convingerea că în cei peste cincizeci de ani de cînd compunea nu a dat încă o operă despre care să poată spune că-l satisface pe deplin. Multe din compoziţiile sale i se păreau învechite; socotea că nu vor putea rezista timpului.

La un moment dat avusese senzaţia că talentul şi sufletul chiar îi ruginiseră; că nu mai înţelege frămîntările, aspiraţiile semenilor săi — mai ales ale celor tineri — că nu le mai poate transcrie în mu-

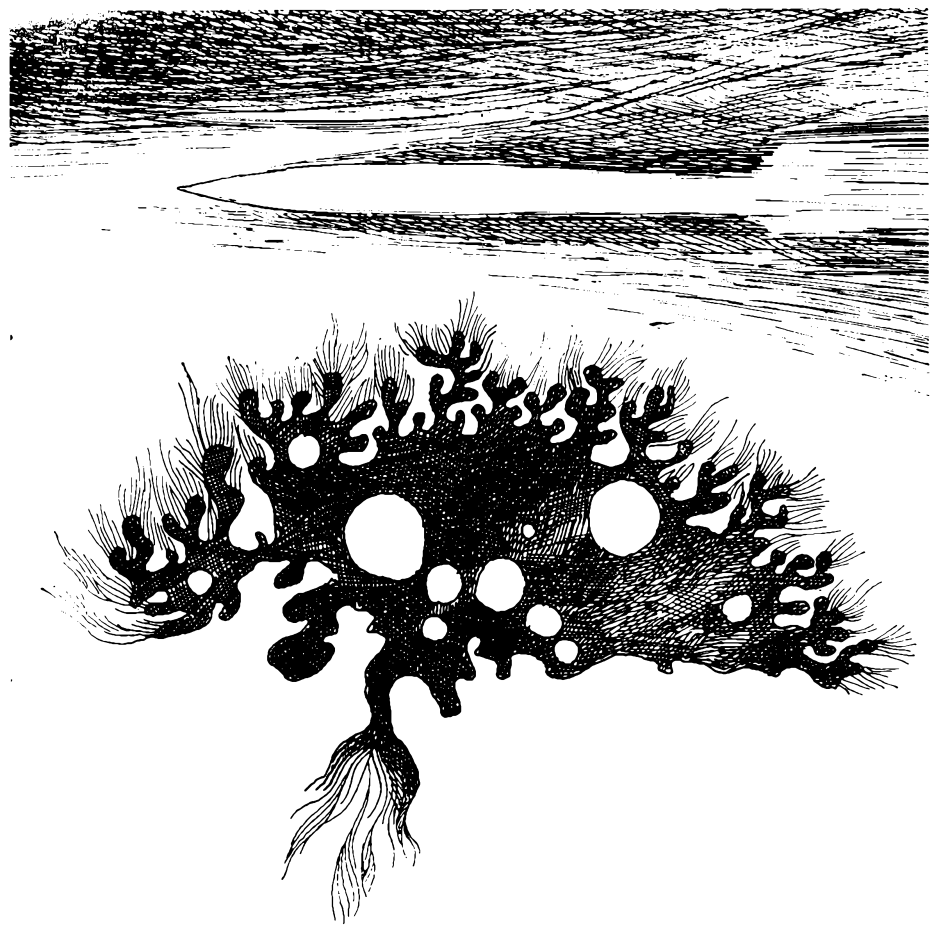

zică. Asta ar fi însemnat sfîrşitul unei cariere, strălucitoare pentru alţii, dar, după părerea lui, neîncununată de opera care să poată rezista timpului.

Iată însă că începuseră să ţîşnească în Cosmos navele-colonii, tot mai numeroase, cu ţeluri tot mai cutezătoare. Umanitatea terestră pornise marele asalt împotriva necunoscutului, pentru descoperirea cît mai multor planete-vii.

Mihu Constant simțise că ar putea să renască, să se depășească ca artist dacă s-ar contopi pe deplin cu acest nou și foarte cutezător vis al oamenilor. Începuse să nutrească tot mai puternic dorința de a crea o vastă compoziție despre zborul unei nave-colonii spre o îndepărtată planetă-vie, despre temerarii astronauți și despre planeta pe care vor poposi după ani îndelungați. Se convingea din ce în ce mai mult că numai *participarea directă* la un asemenea zbor l-ar ajuta să-și împlinească dorința.

Nimeni și nimic nu-l mai putuse opri să se îmbarce pe nava cosmică „Icar".

Încă din prima parte a zborului își dăduse seama că are o dispoziție de lucru cum nu mai avusese de multă, de foarte multă vreme. Plăsmuise prima parte a compoziției atît de mult visate ; o intitulase „Plecarea" .

Apoi, în decursul anilor, se închegase, viguroasă și de o originalitate deosebită, cea de a doua parte : „Zborul", în care încerca să oglindească mai ales frumusețea sufletească a tovarășilor săi.

Reîntinerirea lui Mihu Constant nu se reflectase numai în muzica pe care o compunea, ci și într-o dorință ce pusese pe nesimțite stăpînire pe el : să mai învețe o meserie, pe aceea de cosmobiolog.

— Știți, copii, nu vreau să am complexe, mărturisise el odată celorlalți cosmonauți. Voi toți cunoașteți cel puțin două meserii, iar eu, deși sînt de două ori mai vîrstnic decît cel mai în vîrstă membru al echipajului, nu știu decît să cînt, să compun. Nu, așa nu merge !

— Dar care dintre noi n-ar vrea să uite toate cunoștințele numai ca să poată fi un compozitor ca dumneavoastră ! replicase cineva.

— Vorbe, tinere ! Nu v-ați schimba meseriile nici dacă ar fi să ajungeți un Beethoven al vremii noastre ! Căci cel puțin una din meseriile pe care le cunoașteți e însăși „viața" voastră. Lasă, lasă că vă știu eu ! Desigur că „viața" mea o să rămînă muzica, dar cosmobiolog tot vreau să ajung. Așa că, stimate Abor, de astăzi mă consider învățăcelul tău !

Şi Abor, tînărul cosmobiolog al expediţiei, avusese de atunci un elev cît se poate de sîrguincios.

În acelaşi timp, toţi cosmonauţii deveniseră „învăţăceii" lui Mihu Constant, care organizase o orchestră, ţinea cursuri de istoria muzicii şi programa audiţiile muzicale, ce deveniseră, cu timpul, pentru echipajul navei, la fel de necesare ca hrana.

— Cînd vă veţi întoarce pe Pămînt, fiecare dintre voi o să poată fi muzicolog, critic muzical de temut, spunea cu mare satisfacţie Mihu Constant. Înseamnă că tot am fost şi eu bun, în zborul ăsta, la ceva.

Dar dintre toţi învăţăceii, unul devenise favorit, după cinci ani de la plecarea navei de pe Terra : micul Setin, primul copil al stelelor născut pe „Icar".

La naşterea lui, Mihu Constant compusese poate unul din cele mai frumoase cîntece ale sale, un cîntec de leagăn. Tot el scrisese şi versurile. De cîte ori nu adormise Setin mîngîiat de cîntecul pe care i-l şoptea mama lui :

„Dormi pe-un leagăn între stele,
Dormi pe-un leagăn prins de vise..."

Apoi, ca un veritabil „bunic cosmic", cum se autointitulase, Mihu Constant călăuzise, alături de părinţii copilului, primii lui paşi, se bucurase de primele lui cuvinte stîlcite, de primele versuri rostite într-o limbă pe jumătate neinteligibilă. Iar cînd Setin nici nu împlinise încă cinci ani, „bunicul cosmic" descoperise cu nespusă emoţie că băieţelul poate să înveţe uşor fermecătorul limbaj al muzicii ; descoperise că are talent.

La zece ani, Setin ajunsese să cînte perfect la orchestroorga electronică, instrumentul cel mai complex şi cel mai greu de „stăpînit". Dar Mihu Constant nutrea şi alte ambiţii şi speranţe. Cînd socoti că băiatul era destul de copt, se apucă să-l iniţieze în tainele compoziţiei.

Adeseori îi vorbea şi despre viaţa marilor compozitori, despre pasiunea cu care lucrau.

Băiatul se apucase să compună.

La început, micile lui bucăți erau desigur puternic influențate de muzica unor cunoscuți maeștri. Venise însă și clipa cînd Mihu Constant descoperise într-o compoziție de-a lui Setin un sîmbure cu adevărat original.

După ce ascultase compoziția aceea, mărturisise „nepoțelului" ceea ce nu mai mărturisise pînă atunci nimănui : îi explicase în amănunțime motivele care îl determinaseră să se îmbarce pe „Icar".

— Niciodată un adevărat artist nu poate fi pe deplin mulțumit cu ceea ce a făcut. Exigență și iarăși exigență cu propria ta creație ! E o deviză străveche, dar pururi valabilă. Mai ales în vremea noastră, mediocritatea nu mai poate supraviețui. Muzică sau versuri mediocre, perfecte din punct de vedere tehnic, pot compune cu ușurință și mașinile electronice. Ele sînt capabile să imite și „stilul" marilor artiști. De aceea, în zilele noastre, un artist fără o personalitate puternică este inferior mașinilor sau, în cel mai bun caz, egal lor, deci inutil. Dar ca să rămînă original, chiar și geniul trebuie să fie totdeauna exigent cu creația sa. Totdeauna ! Să nu uiți asta, Setin !

Băiatul, impresionat, ba chiar și puțin speriat de mărturisirea și sfatul bunicului său cosmic, timp de aproape un an nu mai arătase nimănui nici o frază muzicală din ceea ce compunea. Îngrijorat puțin de această atitudine, Mihu Constant îi ceruse de cîteva ori să-i arate ce lucrase — știa bine că băiatul compune aproape pe ascuns — dar Setin se eschiva, invocînd felurite motive. În schimb, insista tot mai mult ca să discute împreună despre planeta-vie spre care zburau.

Discuțiile acestea le inițiase Mihu Constant atunci cînd îi spusese lui Setin cum ar dori să arate planeta pe care vor coborî : să aibă un soare darnic, o climă dulce, animale frumoase și blînde, dar mai ales o vegetație bogată, viu și divers colorată, în așa fel încît să-ți dea senzația unei explozii de tinerețe, de bucurie.

Imaginea unei asemenea planete îi plăcuse lui Setin și căuta să vorbească din ce în ce mai des cu „bunicul cosmic" despre închipuita

planetă, pe care fiecare nouă discuţie o îmbogăţea cu alte şi alte amănunte.

Mihu Constant şi Setin plămădiseră astfel din imaginaţie o „planetă a viselor".

Trecuse aproape un an de cînd băiatul lucra la o compoziţie pe care n-o arătase nimănui, cînd, în ziua în care începe povestirea noastră, se rugase cu vocea sugrumată de emoţie :

— Bunicule, vino, te rog... Aş vrea să asculţi ceva...

Îl dusese în sala de concerte şi cîntase, timp de zece minute, o parte — cea care i se păruse lui mai reuşită — dintr-o compoziţie pe care o intitulase : „Planeta viselor".

Mihu Constant nu făcu vreo apreciere nici după ce băiatul termină de repetat fragmentul de compoziţie. Setin arunca profesorului său priviri furişe şi-şi freca mîinile din ce în ce mai repede, din ce în ce mai tare.

— Setin, ţi-ai terminat lecţiile pe care le aveai azi ?

— Da...

— Atunci haide să trimitem un mesaj umanităţilor Universului ! Vrei ?

Băiatul aştepta să i se spună cu totul altceva. Îngînă :

— Nu ţi-a plăcut ?

Mihu Constant ocoli răspunsul :

— Hai, vino !

Setin îl urmă fără entuziasm. Se îndreptară spre staţia de radioemisie.

„Mesajele muzicale" sau, cum le mai numeau cei de pe „Icar" : „dialogurile muzicale cu umanităţile Universului" se născuseră dintr-o idee a lui Setin. Cu aproape un an în urmă îi spusese lui Mihu Constant :

— Ştiu că atunci cînd „Icar" a plecat de pe Pămînt, oamenii recepţionaseră cîteva mesaje ale altor umanităţi, cu care n-au putut însă să ia legătura. Nu-i aşa ?

— Aşa-i... Şi ce-i cu asta ?

— M-am gîndit la ceva : ce-ar fi să trimitem şi noi, de pe navă, cîte un mesaj umanităţilor necunoscute ?

— Ce tot spui, băiatule ? Ce fel de mesaje ?

— Muzică, bunicule ! Cea mai frumoasă muzică a Pămîntenilor !

— Așa... Să folosim „un limbaj al muzicii"... Hm... Ideea e foarte frumoasă, dar, din păcate, de nerealizat ! Ar trebui o stație de transmisie mult mai puternică decît a navei, ar trebui să se anihileze toate cîmpurile magnetice pe care muzica le-ar întîlni, ca ea să poată trece. Și asta e imposibil, înțelegi și tu...

— Înțeleg, șoptise băiatul, întristîndu-se brusc.

— Unchiul Noor n-ar accepta niciodată să ne pună la dispoziție stația de radio a navei pentru un asemenea joc.

— Da... Unchiul Noor n-ar accepta...

Mihu Constant socotise că băiatul renunțase definitiv la ideea sa, dar se înșela. Chiar a doua zi, cosmofizicianul Noor îl surprinsese pe Setin la stația de radio a navei, umblînd la aparate. Băiatul asistase de multe ori la transmisiile radio ale lui Noor, dar singur nu călcase niciodată în cabina aceea. Îi era cu desăvîrșire interzis.

După primele clipe de surpriză, Noor, supărat foc, revărsase un potop de întrebări :

— Ce cauți aici ? Cum de-ai îndrăznit să umbli la aparate ? Ce faci cu micromagnetofonul ? Nu știi că nimeni, în afară de comandant și de mine, n-are voie să intre singur în cabină ?

Setin, neobișnuit să i se vorbească pe un ton atît de aspru, nu fusese în stare să scoată o vorbă de dezvinovățire. O luase la fugă și se închisese în cabina sa.

Mihu Constant încercase să-i explice lui Noor purtarea băiatului :

— I-a intrat în cap să trimită umanităților extraterestre mesaje muzicale.

— Mesaje muzicale ? ! Ce năzbîtie mai e și asta ?

— Din punctul nostru de vedere, al celor maturi, e, într-adevăr, o copilărie, o „năzbîtie", cum ziceai. Dar pentru el... Ideea în sine e chiar foarte frumoasă... Un limbaj al muzicii ar putea fi pe înțelesul oricărei ființe cugetătoare cu o civilizație avansată. Imaginează-ți : o mare compoziție, sau un fragment dintr-o mare

compoziție de Beethoven, Enescu, sau dintr-o compoziție a unui modern, a lui Van, de pildă, ar fi auzit de „Ei" ! Ascultîndu-l, e imposibil să nu gîndească : „O muzică atît de măreață, atît de minunată, nu poate fi compusă decît de niște ființe minunate !" Numai pentru un astfel de gînd și tot ar merita să transmitem muzică în Cosmos !

Mihu Constant vorbise cu înflăcărare, ca să-l apere pe Setin, dar și pentru că ideea îl fermeca, deși o socotea o copilărie.

După o tăcere încordată, cosmofizicianul începuse să dea din mîini, cum făcea de obicei atunci cînd era agitat, și să bombăne :

— Fleacuri... Utopii... Copilării...

Cîteva zile nu se mai putuse discuta cu el. Părea supărat și în același timp foarte preocupat de ceva. Setin se dusese să-i ceară iertare, dar, după ce-l ascultase absent, Noor îi întorsese spatele, mormăind : „Limbaj muzical... Hm ! Limbaj muzical..."

Apoi, o săptămînă stătuse închis aproape tot timpul în cabina stației radio. Nimeni nu știa ce face.

Într-o dimineață, cu totul pe neașteptate, îi spusese lui Setin :

— Alege cîteva compoziții din cele mai frumoase și vino cu ele la mine ! Invită-l și pe Mihu Constant !

Băiatul nu înțelesese ce urmărea Noor, dar se grăbise să-i facă pe voie.

Cînd Setin și compozitorul pătrunseseră în cabina-radio, Noor îi întîmpinase cu întrebarea :

— Cu ce începem ? ! Cu ce compoziție facem inaugurarea ?

— Ce inaugurare ? întrebă Mihu Constant, deși bănuia ceva.

— Inaugurarea jocului ăluia trăsnit... născocit de Setin... Să-i zicem... „Dialogul muzical cu umanitățile extraterestre" !

Băiatului parcă nu-i venea să creadă ce aude :

— Cum ? Vrei într-adevăr să...

— Altfel de ce-aș fi lucrat atîtea zile să triplez puterea de emisie a stației ? ! Ideea e așa de frumoasă încît încerc să uit că nu e decît o copilărie ! Și, la urma urmei... ar fi chiar exclus ca o navă cosmică a altei umanități, zburînd la fel de departe de planeta lor,

cum zburăm noi de Pămînt, să fie aproximativ aproape de „Icar" şi să recepţioneze muzica pe care o transmitem ? Poate că... poate că nu-i atît de imposibil pe cît pare... În orice caz, merită să încercăm !

De atunci, „dialogurile muzicale cu umanităţile Universului" aveau loc de două ori pe săptămînă, în zile fixe.

Noor fu foarte surprins acum, cînd Mihu Constant îl rugă să facă iarăşi o emisie în Cosmos, deşi chiar în ajun transmiseseră Enescu şi Bach.

— De ce acest „supliment", maestre ?

— Pentru că azi e o zi deosebită, prietene. O zi pe care vreau să o sărbătorim în felul acesta !

— O zi deosebită ? Nu înţeleg.

— O să înţelegi deseară şi tu, şi ceilalţi, cînd Setin o să ne cînte ceva cu totul aparte. Acum te rog să transmiţi „Eroica" lui Beethoven. Te rog !

„Bunicul" ştia că „Eroica" era bucata care îl impresiona cel mai puternic pe Setin.

În timp ce muzica se revărsa atît în cabina unde se afla emiţătorul-radio, cît şi în afara navei, luîndu-şi zborul spre cine ştie ce puncte ale universului, Mihu Constant îi şopti lui Setin :

— Băiatule, dragă băiatule... Cred, sînt convins că nu va trece multă vreme şi muzica pe care o vei compune tu va fi transmisă într-un astfel de „dialog muzical cu umanităţile Universului".

Setin înţelese că era cea mai mare laudă pe care „bunicul" o putea aduce compoziţiei sale, fragmentului din „Planeta viselor".

O nemărginită bucurie îi năvăli în inimă, şi bucuria îi turnă parcă argint viu în vine. Alergă în sala de gimnastică, întrerupse gravitaţia artificială şi, cu trupul devenit deodată uşor ca un fulg, începu să facă salturi fantastice, să zboare de la un perete la altul, repetînd în gînd aceleaşi cuvinte, cîntîndu-le pe un crîmpei de melodie improvizată atunci chiar : „Şi muzica mea va porni într-o zi spre toate colţurile Universului... Va porni într-o zi... Va porni..."

Mai erau puține zile pînă cînd „Icar" să atingă ținta călătoriei. Ultimele analize spectroscopice dovedeau că zborul nu fusese zadarnic : vor coborî, într-adevăr, pe o planetă-vie.

— O să studiez plantele cu competența unui cosmobiolog de prim rang ! se lăuda în glumă Mihu Constant. Voi transforma apoi

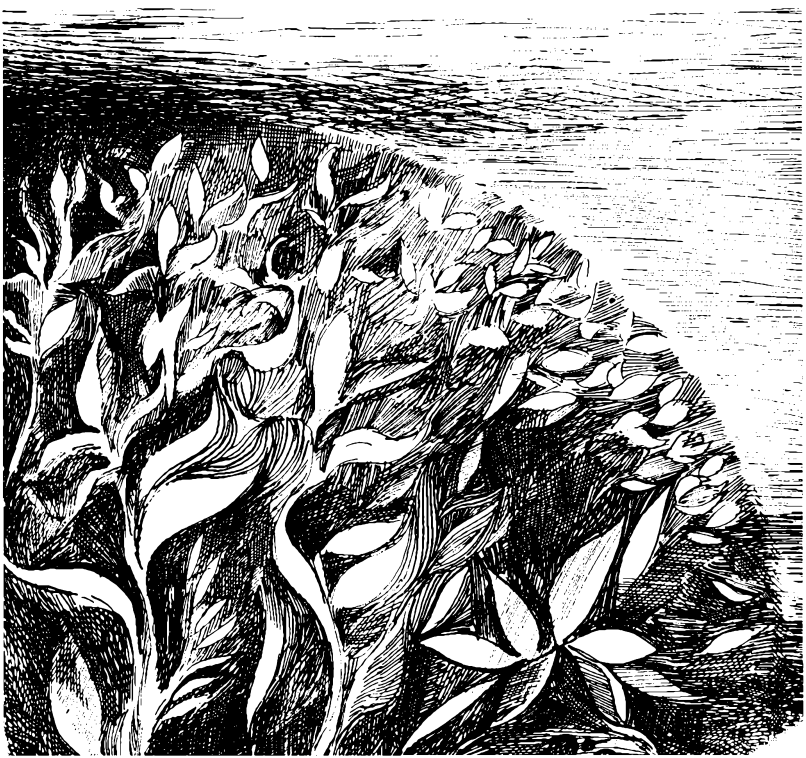

fiecare frunză, fiecare floare în note muzicale care vor închega ultima parte a compoziției mele : „Planeta-vie" ! Sînt nerăbdător ca un copil care așteaptă o jucărie de mult dorită, și am o dispoziție de lucru cum nu știu să mai fi avut vreodată !

— Bunicule, oare planeta o fi chiar cum ne-am închipuit-o noi ? întrebă Setin.

— Ei, poate că unele amănunte or să difere, dar, în general, trebuie să fie cum am visat-o, cum ți-ai imaginat-o tu cînd ai compus fragmentul acela din „Planeta viselor". În special vegetația o să ne întîmpine atît de bogată, încît oriunde vom privi o să ni să pară că auzim un chiot de bucurie al vieții. Uite, eu parcă aud de pe acum acest chiot și de asta mă simt tînăr și vesel ca un ied care zburdă primăvara pe tăpșane.

Dar numai cu trei zile înainte de a intra în „hibernarea" obligatorie în timpul frînării, adică cu cincisprezece zile înaintea deschiderii navei pe planeta-vie, Mihu Constant începu să se simtă rău. Tocmai discuta cu Noor despre perspectivele motoarelor gravitaționale, cînd simți cum corpul începe să-i împietrească parcă încet, progresiv, de la labele picioarelor pînă în creștetul capului. Era o senzație pe care o mai încercase cîndva, dar pe care o uitase, sau, mai bine-zis, își impusese să o uite. Acum fu însă silit cu brutalitate să și-o amintească.

Senzația de împietrire dură numai două minute, dar după cîteva ore se repetă. De data asta, Mihu Constant se adresă medicului navei, nu însă ca să-l întrebe ce însemnau, de unde proveneau cele două crize, pentru că știa precis că ele sînt preludiul unui sfîrșit inevitabil, că sînt simptomele „bolii radiației necruțătoare", care recidiva.

În tinerețe, Mihu Constant luase parte la zborul unei nave în afara sistemului solar A I. Nava avusese neșansa de a trece prin apropierea unei comete, numită ulterior „Vipera", care transmitea o radiație capabilă să pătrundă prin învelișul de protecție al navelor din acele timpuri.

„Vipera" mai iradiase și pe alți cosmonauți, din alte nave, și boala provocată se manifesta totdeauna la fel : senzații din ce în

ce mai dese de împietrire, apoi o atrofiere a tuturor simţurilor pe timp de circa o lună. Bolnavul se vindeca după aceea aparent complet, dar peste ani, boala recidiva, avînd aceleaşi simptome ca şi prima oară, doar că o dată cu pierderea totală a simţurilor se curma acum inevitabil şi firul vieţii. Pînă la plecarea navei „Icar" de pe Pămînt, medicina rămăsese neputincioasă în faţa acestei boli a cărei evoluţie nu putea fi cu nimic împiedicată, sau măcar încetinită nici în prima şi nici în a doua ei fază, cea de recidivă.

Mihu Constant ştia perfect toate acestea şi cînd se adresă medicului îl întrebă doar :

— Spune-mi, te rog, cît crezi că mai am de trăit ? Sau, mai precis, cînd crezi că mi se vor atrofia complet simţurile ? Pentru că pe urmă, oricît timp aş mai respira, viu tot n-o să mai fiu ! Poate că m-aş împăca cu gîndul că trebuie să mor — în măsura în care se poate împăca un om cu aşa ceva ! — dacă aş şti că îmi mai rămîne răgazul să-mi termin compoziţia, după ce vom coborî pe planeta-vie. Oare o să am acest răgaz ? Ce crezi ? Dar să-mi spui adevărul, bărbăteşte, ca între cosmonauţi !

— N-aş putea să vă răspund precis... Cînd recidivează, „boala radiaţiei necruţătoare" poate avea perioade de evoluţie diferite, de la organism la organism. Dumneavoastră aveţi un organism foarte viguros, aşa că... aţi putea trăi încă destul de mult...

— Mult ? Ce înseamnă „mult" în cazul ăsta ? Trei săptămîni ? O lună ?

— Poate... şi mai mult... Depinde cu ce intensitate aţi fost iradiat atunci...

— Blestemată fie „Vipera" în vecii vecilor ! izbucni Mihu Constant, într-un fel care nu-i era de loc propriu. De-ar fi ca omenirea să-mi poată împlini ultima dorinţă, i-aş cere să dezagrege această haimana cu coadă din pricina căreia poate că n-o să-mi termin niciodată compoziţia care speram că ar fi meritat, într-adevăr, să rămînă moştenire oamenilor... Dar nu ! Voi înfrunta „boala necruţătoare". Voi coborî pe planeta-vie, o voi cunoaşte cu toate simţurile treze şi mai ascuţite ca oricînd, apoi voi munci clipă de

clipă şi tot îmi voi termina compoziţia înainte de a deveni un cadavru care respiră !

După aceea, timp de două zile, Mihu Constant şi Setin discutară iarăşi despre felul cum ar dori să fie planeta pe care vor coborî, despre „Planeta viselor".

— Aş vrea să găsim acolo şi nişte flori asemănătoare trandafirilor, de un roşu aprins, strălucitor. Trandafirii sînt cele mai nobile flori pe care le cunosc, Setin... Pe „Planeta viselor" nu se poate să nu existe nişte flori care să le semene.

Iată însă că, după ce se treziră din „hibernare" şi coborîră pe planeta-vie, Mihu Constant şi Setin avură o mare decepţie : e drept că planeta era învăluită într-o atmosferă respirabilă, că avea climă blîndă, animale gingaşe şi inofensive, dar vegetaţia nu era nici pe departe cea pe care o doriseră ei. În locul unor plante luxuriante, feeric colorate, care să pară „un chiot de bucurie a vieţii", găsiră copaci piperniciţi, ce dădeau impresia că abia pot supravieţui, o iarbă rară, gălbuie, iar florile, cu culori palide, bolnăvicioase, n-aveau vlagă să-şi înalţe capetele spre cer, îşi tîrau tulpinile pe sol.

După trezirea din „hibernare" crizele de „împietrire" îl chinuiau din ce în ce mai des, mai îndelung pe Mihu Constant. Şi, încetul cu încetul, un prim simţ, cel tactil, începu să i se atrofieze.

— Mai bine aş fi orbit înainte de a ajunge pe planeta asta, spuse odată Mihu, cosmobiologului Abor. Atunci poate că voi v-aţi fi îndurat să mă minţiţi, poate mi-aţi fi spus că aici e cea mai feerică vegetaţie pe care aţi văzut-o vreodată şi mi-aţi fi descris-o chiar în amănunţime, iar eu v-aş fi crezut. Ar fi fost o minciună binecuvîntată, care m-ar fi ajutat poate să-mi adun forţele, să-mi retrezesc entuziasmul şi să creez ultima parte a compoziţiei. Dar ochii văd încă bine şi ceea ce văd mă decepţionează şi din pricina decepţiei nu mai găsesc puteri să lupt împotriva bolii, să compun. De fapt ce să cînt ? O lume cu înfăţişare bolnavă ? ! Nu asta am dorit !...

În a treia dimineaţă de la coborîrea navei pe planetă, Setin dispăru pe neaşteptate. Îşi luase zborul cu un rachetoplan, fără să anunţe pe cineva. Ştia că i s-ar fi interzis un asemenea zbor, că i s-ar fi recomandat să aibă răbdare pînă se vor organiza expediţii

sistematice, dar nu mai putea să aibă răbdare. Spera să găsească totuşi un loc unde vegetaţia să fie măcar în parte aşa cum şi-o imaginau el şi Mihu Constant atunci cînd vorbeau despre „Planeta viselor" şi acolo să-l ducă cît mai grabnic pe „bunicul cosmic". Dar vegetaţia pe care o întîlni — deşi destul de diversă — avea pretutindeni acelaşi aspect : era firavă şi parcă stoarsă de vlagă, gata să se usuce.

După această „explorare clandestină", drept pedeapsă, i se interzise lui Setin să ia parte, o bucată de vreme, la vreo expediţie.

— Nici nu mă mai interesează planeta asta, care, într-un fel, m-a înşelat şi pe mine şi pe bunicul, ne-a înşelat aşteptările, visele ! mărturisi băiatul tatălui său.

Repeta, de fapt, într-o altă formă, o frază spusă de Mihu Constant. Adevărul era însă că dorea să rămînă cît mai mult alături de „bunicul cosmic", căruia picioarele îi paralizaseră aproape cu totul.

Nu departe de navă, într-o mică poiană înconjurată de copaci piperniciţi şi presărată de flori mici, palide, Setin aranjase o „sală de concert în aer liber". Cîteva fotolii, un stereomagnetofon şi o orchestroorgă formau inventarul „sălii".

Setin îl ajuta zilnic pe Mihu Constant să vină în poiana aceea şi rămîneau acolo, împreună, ore în şir. Ascultau concerte imprimate, alteori cînta băiatul, sau Mihu Constant îşi ţinea lecţiile de compoziţie. Căuta să-i dezvăluie „nepotului" toate, absolut toate cunoştinţele sale, pe care încă nu apucase să i le împărtăşească. Socotea că e singurul rost al zilelor ce-i mai rămîneau de trăit, pentru că era convins, mai mult ca oricînd, că descoperirea şi îndrumarea talentului excepţional al lui Setin rămînea probabil cea mai importantă „operă" a vieţii sale, mai ales acum cînd ştia precis că marea compoziţie despre zborul navei „Icar" nu va fi niciodată terminată.

— Setin, tu ai mai compus ceva din „Planeta viselor" ? îl întrebă într-o zi.

— Nu, bunicule. Nu pot. Oricît am încercat... acum nu mai pot să lucrez.

— Înţeleg. Da, realitatea s-a dovedit altfel decît planeta pe care o plăsmuise imaginaţia noastră. Totuşi va trebui să continui com-

poziția, s-o termini... poate mai tîrziu... poate chiar mult mai tîrziu. Dar să nu renunți la ea. Să nu renunți la nici nu vis făurit cu ochii deschiși, băiatule. Mai ales că tu ai încă timp să întîlnești aievea „Planeta viselor"... Dar pînă acum nu te-am întrebat : ce meserie ai vrea să înveți ? Vei fi, desigur, în primul rînd muzician, compozitor, totuși va trebui neapărat să mai cunoști o meserie ca să poți fi cît mai folositor într-o viitoare expediție cosmică. Vei dori să mai participi și la alte expediții, nu-i așa ?

— Se-nțelege, bunicule ! Doar sînt un copil al stelelor... Aș vrea să fiu cosmobiolog, ca dumneata !

— Ei, ca mine ! E drept că în timpul zborului am învățat ceva de la Abor, dar nu mă pot considera decît un cosmobiolog amator. Tu însă... Ceilalți „unchi cosmici", care-ți sînt profesori, spun că ești la toate materiile un elev sîrguincios, că ai putea deveni nu numai un bun muzician, ci și un priceput om de știință. Și dacă poți, trebuie să devii. De fapt, în vremea noastră orice artist trebuie să fie la curent cu nenumăratele victorii ale științei. Altfel și arta lui are de suferit, așa cred eu !

Într-a șaisprezecea zi de la sosirea pe planeta-vie, Setin o întîlni pe Aria în apropierea navei.

Aria, o fetiță de cinci ani, ținea în mînă un buchețel de flori și, țopăind într-un picior, cînta cît o ținea gura un cîntec-joc :

— De zîmbești îți dau o floare,
De-ai să cînți îți dau o floare !
Ia o floare, dă-mi o mînă
Să jucăm hora-mpreună !

De îndată ce-l zări pe Setin, socoti că și-a găsit un tovarăș de joacă și se apropie de el, repetînd cîntecul. Băiatul tocmai voia să-i spună că nu are dispoziție nici de cîntat și nici de dans, cînd zări floarea pe care i-o întindea Aria. Semăna cu multe alte flori de pe planetă, dar era mai mare și culoarea, mov, îi era mult mai intensă.

Cu un gest brusc, Setin luă buchețelul. Aproape toate florile acelea erau mai mari și mai viu colorate decît florile obișnuite, pe care le cunoștea acum destul de bine.

Fetița începu să scîncească :

— Dă-mi înapoi floricelele ! Eu le-am cules ! Sînt ale mele !

— Sigur, sigur, Aria ! Ia-le înapoi, nu te supăra. Dar spune-mi, te rog, unde ai găsit florile astea frumoase ? !

— Acolo unde stai tu mereu cu bunicul Mihu și cînți.

— Nu se poate !

— Ba da ! Du-te și vezi ! Mai sînt și alte floricele frumoase.

Setin o rupse la goană spre poiana din care făcuse o „sală de concert în aer liber". Cînd ajunse, privi cu atenție în jur.

Într-adevăr, florile din poiană erau mai mari decît cele obișnuite, decît fuseseră înainte. Mai ales cîteva din apropierea orchestroorgii și a locului unde se afla stereomagnetofonul crescuseră vizibil și culorile lor deveniseră mult mai vii. Și iarba parcă se îndesise, părea mai viguroasă, la fel și frunzele copacilor.

„Ce s-o fi întîmplat aici ? se întrebă Setin, buimăcit. Trebuie să-l anunț imediat pe unchiul Abor !"

Peste cîteva minute se întoarse în poiană împreună cu cosmobiologul. Abor cercetă atent florile, iarba, apoi copacii.

— Și crengile copacilor au crescut. Se cunoaște bine că au avut o perioadă de creștere mult mai rapidă decît cea normală. Culoarea deosebită, mai deschisă, a cojii stă mărturie.

— Dar cum de s-a întîmplat asta așa... dintr-o dată ?

— Nu s-a întîmplat dintr-o dată, ci în decurs de mai multe zile.

— Atunci de ce n-am observat ? Doar vin mereu aici !

— Tocmai pentru că vii adesea, te-ai obișnuit atît de mult cu locul că aproape nici nu-l mai privești. Iată de ce n-ai observat schimbările.

— Dar care e cauza fenomenului ăstuia extraordinar ? Care ? !

— Hm... N-aș putea încă să-ți spun... Aș lansa totuși o ipoteză, dar...

— Ce ipoteză ? !

— Dar e prematur să o lansez ! Trebuie să mă ajuți să facem niște experiențe... Vrei ? !

— Sigur !

Setin ardea de curiozitate să afle care era „ipoteza" cosmobiologului, dar știa că ar insista zadarnic. Dacă unchiul Abor îi spusese : „deocamdată e prematur să lansez ipoteza", n-ar fi scos o vorbă de la el nici cu cleștele. Așa că nu-i rămînea decît să dea ajutorul ce i se ceruse.

— Setin, te rog să selecționezi niște benzi cu cele mai măreațe compoziții ale Pămîntenilor. Sper că experiențele pe care le vom face or să merite această cinste !

Abor alese trei locuri nu prea depărtate de navă, unde i se păru că vegetația era mai variată și, ajutat de Setin, instală acolo cîteva amplificatoare sonore legate de cîte un stereomagnetofon. Stereomagnetofoanele transmiseră apoi zi și noapte, fără oprire, muzica anticilor Beethoven, Bach, Liszt, Enescu, Haciaturian și a altor mari compozitori mai vechi sau moderni.

Abor nu voia să spună nici celorlalți cosmonauți care era scopul acelor transmisiuni muzicale. Setin avea însă o bănuială.

În a șasea zi de la începerea „experienței misterioase", în timp ce se afla cu „unchiul cosmic" lîngă unul dintre cele trei stereomagnetofoane, băiatul exclamă, privind în jur :

— Acum totu-i clar ! Uite ce mult au crescut și florile, și iarba, și crengile copacilor ! Florile și plantele alea de colo și-au dezlipit tulpinile de sol, încep să și le înalțe spre cer ! Muzica a făcut năzdrăvănia asta, nu-i așa, unchiule Abor ? Voiai să verifici cu experiența dumitale puterea muzicii asupra plantelor, nu-i așa ? !

— Da. Și se pare că ipoteza mea nu a fost greșită. Muzica stimulează creșterea plantelor de pe această planetă.

— Extraordinar !

— Într-adevăr, ceva e extraordinar, dar nu fenomenul în sine, care e cunoscut bine și pe Pămînt. Se știa de multă, de foarte multă vreme că muzica poate stimula creșterea diferitelor plante de pe Terra. Undele sonore influențează fotosinteza. Încă de pe la mijlocul secolului XX s-au făcut în India numeroase experiențe în legătură cu acțiunea undelor sonore asupra dezvoltării plantelor. Experiențele au continuat, s-au intensificat și în alte părți. Totuși,

din punct de vedere practic, metoda s-a dovedit puţin eficace. Stimularea creşterii prin muzică era destul de limitată şi s-au găsit multe alte metode mai fructuoase pentru dezvoltarea rapidă a plantelor terestre. Pe planeta asta, plantele par însă să fie excepţional de „melomane". Viteza cu care cresc influenţate de muzică e, într-adevăr, extraordinară !

— Să mergem să-i spunem bunicului Mihu ! exclamă Setin. Ce mult o să se bucure !

— Nu ! Mai ai răbdare cîteva zile.

— Cîteva zile ? ! Dar dacă în timpul ăsta îşi va pierde toate simţurile ? ! Ştii doar că de ieri şi-a pierdut şi simţul olfactiv...

— Am vorbit cu medicul. Mi-a spus că văzul şi auzul i se vor atrofia ultimele, peste cel puţin douăsprezece zile... Să mai aşteptăm, să mai lăsăm plantele să crească, în aşa fel încît surpriza şi bucuria pe care o să le aibă bătrînul să fie şi mai mari.

Peste alte şase zile, Mihu Constant fu dus cu un rachetoplan la unul din locurile unde fuseseră instalate stereomagnetofoanele şi pe care Setin le numise „oazele muzicii". În acele „oaze", vegetaţia devenise complet de nerecunoscut, de parcă ar fi fost de pe altă planetă. Schimbarea nu consta numai în creşterea de-a dreptul extraordinară, ci şi în alte caracteristici, pe care plantele le avuseseră, desigur, de la bun început, dar abia acum se amplificaseră în aşa măsură încît puteau fi sesizate.

Florile, de pildă, căpătaseră culori atît de intense încît păreau nişte mici reflectoare de lumină colorată. Multe dintre ele împrăştiau acum un miros nespus de plăcut, care îmbălsăma aerul pe o mare distanţă în jur.

Iarba, deasă ca peria, viguroasă, avea o culoare verde-aurie, strălucitoare şi sclipea sub lumina soarelui ca mii de cioburi de oglinzi.

Alte plante, înainte minuscule, crescînd, luaseră forme atît de diverse, de complexe, încît păreau nişte dantele împletite cu nespusă măiestrie şi imaginaţie.

Toţi copacii care intraseră în „zona de influenţă a muzicii" îşi priveau fraţii mai depărtaţi, cu care fuseseră, pînă de curînd,

egali, „de sus". Se înălțaseră mult, și porțiunea crengilor crescută sub influența muzicii era dreaptă, netedă. Frunzele, dezvoltîndu-se și ele, deveniseră argintii ca ale mestecenilor tereștri.

Mihu Constant, căruia nu i se dezvăluise secretul „oazelor muzicii", crezuse la început că Abor și Setin descoperiseră acele locuri cu vegetație feerică așa cum le vedea el acum.

— Minunat ! Într-adevăr minunat ! exclamă după ce coborîseră în prima „oază". Păcat că vegetația asta se întinde pe o suprafață atît de mică !... Dar care e explicația că în acest loc plantele sînt cu totul altfel dezvoltate decît în jur ? Solul e deosebit ? De ce, Abor ? Ai cercetat ?

— Am cercetat ! Cauza acestei dezvoltări e... muzica !

— Muzica ? Nu înțeleg !

Abor îi vorbi despre experiența pe care o făcuse și, deși fenomenul de stimulare a creșterii plantelor prin muzică îi era de mult cunoscut lui Mihu Constant, el nu se putea abține să exclame după fiecare frază a cosmobiologului :

— Extraordinar ! Extraordinar !

Iar cînd totul i se clarifică, spuse cu o uimire amestecată cu bucuria care îl înăbușea parcă :

— Înseamnă că fața acestei planete se va putea schimba cu totul ! Și asta o va face muzica ! Muzica ! Nu-i așa, Abor ? Se vor instala pe planetă mii de amplificatoare sonore, și cea mai măreață muzică a Pămîntenilor va îmbrățișa această lume. Va fi o îmbrățișare generatoare de energii uriașe, care vor transforma planeta într-o grădină de basm ! Nu-i așa, Abor ?

Prins de entuziasmul și emoția lui Mihu Constant, cosmobiologul se grăbi să-l aprobe :

— E foarte, foarte posibil tot ce spuneți ! Da, e foarte posibil !

— Setin ! Auzi, băiatule ? Totuși planeta nu ne-a înșelat ! Ea aștepta doar muzica Pămîntenilor ca să poată deveni cum ne-am imaginat-o ! Da, ea este totuși „Planeta viselor" !

— Și pe „Planeta viselor" cresc, așa cum ai dorit, flori asemenea trandafirilor de pe Pămînt. Uită-te, bunicule !

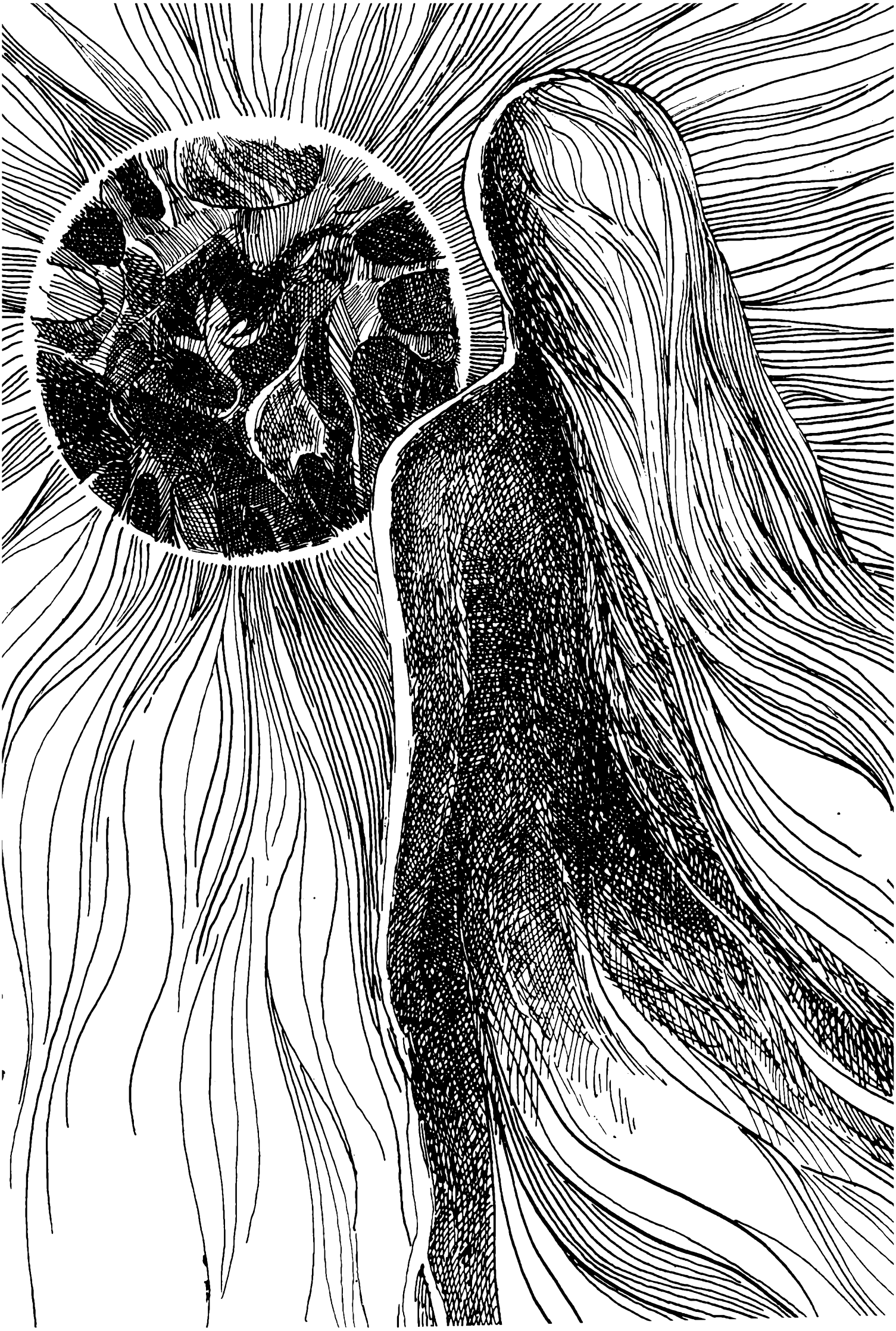

Setin îi întinse o floare din „oaza muzicii", o floare cu cîteva rînduri de petale suprapuse, roşie ca sîngele, care semăna, într-adevăr, cu un trandafir.

Mihu Constant luă floarea, o privi îndelung şi scăpă un oftat :

— Păcat că n-o să mai pot termina niciodată compoziţia... Acum nu mai am forţe şi nici timp. Zilele-mi sînt numărate... Aş fi intitulat ultima ei parte : „Renaşterea planetei-vii".

Tăcu o vreme, apoi faţa i se lumină de un gînd :

— Setin, n-ai vrea să termini compoziţia în locul meu ? ! Am avea astfel o compoziţie comună. N-ai vrea ?

Băiatul se bîlbîi, buimăcit cu totul de propunere :

— Eu.. cum aş putea eu să...

— Ai putea, cu siguranţă că ai putea ! Ba cred că partea pe care o vei scrie tu va fi cea mai bună. De fapt... ai şi început. Ştii, fragmentul acela din „Planeta viselor"... Va trebui, desigur, să lucrezi încă mult, poate ani întregi, dar vei reuşi, vei reuşi mai bine decît mine, pentru că — odată tot trebuia să ţi-o spun ! — ai un mare, un foarte mare talent, băiatule. Mult mai mare decît al meu. Să nu-l trădezi niciodată ! Înţelegi ce vreau să spun ?

— Eu... eu...

Setin nu fu în stare cîtva timp să lege cuvintele, apoi exclamă :

— Pe planeta asta o să răsune şi muzica dumitale, bunicule ! Şi auzind-o, florile o să-şi înalţe capetele, copacii o să-şi avînte crengile spre cer. Nişte crengi puternice, încărcate de fructe ! Şi din muzica dumitale va prinde viaţă „Planeta viselor", bunicule !

Mihu Constant continuă să privească concentrat floarea pe care o ţinea în mînă. Într-un tîrziu, şopti parcă numai pentru el însuşi :

— Înseamnă că o să trăiesc mai departe în florile şi copacii acestei planete... Ce-aş putea să-mi doresc mai mult ?

Şi pentru prima oară de cînd „Icar" îşi atinsese ţinta călătoriei, zîmbi. Poate că zîmbea florii pe care o ţinea în mînă, poate lui Setin, sau poate liniştii ce începea să i se aştearnă în suflet.

CUPRINS

Copiii stelelor	3
Nirus	6
Prietenie	39
Grădinarii cosmici	92
„Planeta viselor“	113

Redactor responsabil : HERȚA SPUHN
Tehnoredactor : ȘTEFANIA MIHAI

Dat la cules 23.04.1966. Bun de tipar 30.06.1966. Apărut 1966. Comanda nr. 7475. Tiraj 20 140. Hîrtie velină de 80 g/m², ft. 700×1000/16. Coli editoriale 8,51. Coli de tipar 8,5. A.T. 18 001. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—93.

Tiparul executat sub comanda nr. 60 271 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

2025